

Th.L. van Berkel

No. 2.24

MIDDEN-MAASLAND

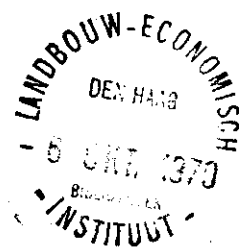
Sociaal-economische schets van een
ruilverkavelingsgebied in de omgeving van Oss

Augustus 1970

L 26

2.24 A

Landbouw-Economisch Instituut



Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Streekonderzoek

405377

Inhoud

| | Blz. |
|---|------|
| WOORD VOORAF | 7 |
| INLEIDING | 9 |
| HOOFDSTUK I | |
| ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCHE ASPECTEN | 11 |
| § 1. Bevolking | 11 |
| § 2. Beroepsbevolking | 13 |
| § 3. Werkgelegenheid en forensisme | 15 |
| § 4. Ruimtelijke ontwikkeling | 17 |
| HOOFDSTUK II | |
| ASPECTEN VAN DE AGRARISCH-ECONOMISCHE STRUCTUUR | 20 |
| § 1. Ontwikkeling van het aantal grondgebruikers sinds 1947 | 20 |
| § 2. De situatie in het ruilverkavelingsgebied in 1969 | 21 |
| § 3. Wijzigingen in de beroepsgroepenstructuur in de periode 1964-1969 | 23 |
| § 4. Wijzigingen in de bedrijfsgroottestructuur in de periode 1964-1969 | 27 |
| § 5. Het grondverkeer in de periode 1964-1969 | 29 |
| § 6. Eigendom en pacht | 31 |
| § 7. Verkaveling | 32 |
| § 8. Bedrijfsgebouwen | 32 |
| HOOFDSTUK III | |
| DE LANDBOUWBEDRIJVEN | 34 |
| § 1. Grondgebruik en bedrijfstype | 34 |
| § 2. Bouwlandgebruik en tuinbouw | 36 |
| § 3. De rundveehouderij | 38 |
| § 4. De veredelingsproduktie | 40 |
| § 5. De produktieomvang | 44 |
| § 6. De arbeidsbezetting | 46 |
| HOOFDSTUK IV | |
| ENKELE ASPECTEN VAN DE AGRARISCH-SOCIALE STRUCTUUR | 49 |
| § 1. De bedrijfshoofden | 49 |
| § 2. Bedrijfsopvolging | 50 |
| § 3. Toekomstige ontwikkeling van het aantal bedrijven | 51 |
| SAMENVATTING | 53 |

LIJST VAN BIJLAGEN

| | Blz. |
|---|------|
| 1. Verloop van de bevolking sinds 1947 | 57 |
| 2. Geboorten- en vestigingsoverschotten | 58 |
| 3. Bevolking in een aantal wijken | 59 |
| 4. Mannelijke beroepsbevolking naar bedrijfstak | 60 |
| 5. Mannelijke agrarische beroepsbevolking | 61 |
| 6. Mannelijke beroepsbevolking, forensisme en werkgelegenheid | 62 |
| 7. Forensisme | 63 |
| 8. Woonforensen naar woon- en werkgemeente en bedrijfstak | 64 |
| 9. Werkforensen naar werk- en woongemeente en bedrijfstak | 65 |
| 10. Samenvattend overzicht arbeidsmarktgegevens | 66 |
| 11. Uitgaande pendel van mannen, gewest Oss | 67 |
| 12. Inkomende pendel van mannen, gewest Oss | 67 |
| 13. De geregistreerden naar hoofdberoep | 68 |
| 14. Geregistreerde telplichtigen: totaal | 70 |
| 15. Geregistreerde telplichtigen: aantallen per deelgebied | 71 |
| 16. Geregistreerde telplichtigen: oppervlakte per deelgebied | 72 |
| 17. Nevenberoepen van de B- en hoofdberoepen van de C-geregistreerden | 73 |
| 18. Vorig beroep van de D-geregistreerden | 74 |
| 19. Wijzigingen in bedrijfsleiding en beroepsgroep in de periode 1964-1969 | 75 |
| 20. De opgeheven bedrijven in de periode 1964-1969 | 76 |
| 21. Bedrijven met een ander bedrijfshoofd (overgedragen A+B-bedrijven) | 77 |
| 22. Nieuwe bedrijven | 78 |
| 23. Bestemming van de grond en de gebouwen van de opgeheven bedrijven | 79 |
| 24. Verandering in de bedrijfsgrootte (vergroting met 1 ha of meer) | 80 |
| 25. Verandering in de bedrijfsgrootte (verkleining met 1 ha of meer) | 81 |
| 26. Veranderingen in de beroepsgroep van A+B-, C- en D-bedrijven en veranderingen in de bedrijfsoppervlakte | 82 |
| 27. Eigendom en pacht I | 83 |
| 28. Eigendom en pacht II | 84 |
| 29. Bedrijfsverkaveling 1968 | 85 |
| 30. Bedrijfsgebouwen | 86 |
| 31. Ontwikkeling van het grondgebruik | 87 |
| 32. Grondgebruik | 88 |
| 33. Bedrijfstypen | 89 |
| 34. Verdeling A+B-bedrijven naar bedrijfstype: totaal | 90 |
| 35. Verandering in "bedrijfstype" | 91 |
| 36. Verdeling A+B-bedrijven naar bedrijfstype en deelgebied | 92 |
| 37. Bouwlandgebruik op A+B-bedrijven | 93 |

LIJST VAN BIJLAGEN (vervolg)

Blz.

| | |
|--|-----|
| 38. A+B-bedrijven met bouwland | 94 |
| 39. Tuinbouwgewassen in de open grond | 95 |
| 40. Tuinbouw onder glas | 96 |
| 41. Grasland | 97 |
| 42. Rundveehouderij I | 98 |
| 43. Rundveehouderij II | 99 |
| 44. Melkkoeien 1964 | 100 |
| 45. Melkkoeien 1969 | 101 |
| 46. Melkproduktie | 102 |
| 47. Ontwikkeling van de veredelingssectoren | 103 |
| 48. Mestkalveren | 104 |
| 49. Mestvarkens I | 105 |
| 50. Mestvarkens II | 106 |
| 51. Fokzeugen I | 107 |
| 52. Fokzeugen II | 108 |
| 53. Leghennen | 109 |
| 54. Slachtkuikens | 110 |
| 55. Standaardbedrijfseenheden 1968 | 111 |
| 56. Samenstelling van de bewerkingsomvang | 112 |
| 57. Bewerkingsomvang per bedrijf, per ha en per arbeidskracht | 113 |
| 58. Bewerkingsomvang 1964 | 114 |
| 59. Bewerkingsomvang 1969 | 115 |
| 60. A+B-bedrijven naar leeftijdsklasse bedrijfshoofd en aantal standaardbedrijfseenheden | 116 |
| 61. Vaste mannelijke arbeidskrachten | 117 |
| 62. Arbeidsbezettingstypen | 118 |
| 63. Arbeidsproduktiviteit | 119 |
| 64. Leeftijd van de bedrijfshoofden in 1964 | 120 |
| 65. Leeftijd van de bedrijfshoofden in 1969 | 121 |
| 66. Opvolgingssituatie in 1969 | 122 |

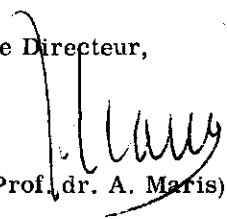
Woord vooraf

De Cultuurtechnische Dienst verzocht in april 1968 het Landbouw-Economisch Instituut een sociaal-economische schets te maken van het ruilverkavelingsgebied "Midden-Maasland". Dit gebied, dat ca. 16 500 ha groot is, omvat delen van de gemeenten Lith, Empel, Rosmalen, Nuland, Geffen, Heesch, Oss, Nistelrode, Schaijk, Berghem en Ravenstein.

Deze schets is een uitwerking van en een toelichting op de bestaande statistische documentatie over het betrokken gebied. Van de in deze schets vermelde gegevens maakt de Cultuurtechnische Dienst gebruik bij de voorbereidingswerkzaamheden voor de ruilverkaveling en bij de samenstelling van het rapport ex art. 34 van de ruilverkavelingswet.

Dit verslag is opgesteld door de afdeling Streekonderzoek.

De Directeur,


(Prof. dr. A. Maris)

Den Haag, augustus 1970

Inleiding

Het ruilverkavelingsbied "Midden-Maasland" - gelegen ten westen, zuiden en oosten van Oss - omvat grondgebied van 11 gemeenten en behoort tot 3 landbouwgebieden. Bij dit gebied behoren delen van de gemeenten Lith, Megen en Ravenstein (landbouwgebied Maaskant); Rosmalen, Nuland, Geffen, Oss, Heesch en Berghem (Meijerij) en Nistelrode en Schaijk (Noordelijk Peelgebied).

Het zou te ver voeren de gebiedsbegrenzing tot in details weer te geven, men raadplege hiervoor bijgaande kaart 1) met aanduiding van het gebied en de deelgebieden. In grote lijnen komt de begrenzing op het volgende neer. De zuidgrens valt geheel samen met de grenzen van de in uitvoering zijnde ruilverkavelingen "De Leijgraaf" en "Uden", terwijl in het noordwesten de Maas voor een natuurlijke afbakening zorgt. Verder komt een deel van de noordgrens ongeveer overeen met de gemeentegrens van Oss. Het noordwestelijke deel van het gebied, beginnend ten noorden van Heeseind, is reeds eerder bij ruilverkaveling betrokken geweest ("Maaskant-West" en "Land van Megen").

Voor het gebied "Midden-Maasland" heeft het I.C.W. een cultuurtechnische inventarisatie uitgevoerd, gebaseerd op gegevens van 1968. De grens van het gebied van onderzoek, alsook de onderverdeling in deelgebieden, is overeenkomstig de begrenzing van het I.C.W.

De bodem van het gebied bestaat uit rivierkleigronden enerzijds en uit zandgronden anderzijds.

De rivierkleigronden liggen globaal genomen ten noorden van de spoorlijn Den Bosch-Oss. Zij omvatten een vrij leeg (onbehuisd) gebied met de bewoning langs de Maas en bestaan uit lichte en zware rivierklei. Hierbij staan de zware gronden (komkleigronden) qua produktiviteit en gebruiksmogelijkheden achter bij de andere rivierkleigronden 2).

Het overige - zuidelijke - gebied bestaat zowel uit lage, middelhoge als hogere zandgronden, waarvan het bodemgebruik zich in toenemende mate ontwikkelt in de richting van grasland. De bewoning van dit gebied is met uitzondering van de lage gronden doorgaans vrij sterk verspreid.

Als basis voor deze sociaal-economische schets is vrijwel alleen bestaand statistisch materiaal gebruikt, bestaande uit:

- a. individuele gegevens van alle in het blok wonende geregistreerden, voor zover telplichtig: dit betreft de Landbouwtellingen van het C.B.S. van 1964 en 1969;
- b. per gemeente beschikbare gegevens uit de Algemene Volkstelling 1960, de Volks- en beroepstelling 1947 en andere landbouwtellingen.

1) Opgenomen met toestemming van de Topografische Dienst; reproductie van het kaartfragment is niet toegestaan.

2) "De bodem van Noord-Brabant". Stichting voor bodemkartering, Wageningen, 1968.

Dank zij de medewerking van particulieren en een aantal instanties zijn, uitgegaan van eerdergenoemd materiaal, nadere informatie verkregen ten behoeve van de verslaggeving.

HOOFDSTUK I

Algemeen sociaal-economische aspecten

Een van de grote sociaal-economische problemen, met name voor Oost-Brabant, is het verschaffen van woon- en werkgelegenheid voor de snel groeiende bevolking. De problematiek van deze sterke bevolkingsgroei werd (wordt) nog versterkt door de versnelde afvloeiing uit de landbouw. Ten einde deze problemen, welke ook elders voorkomen, op te kunnen lossen, zijn z.g. stimuleringsgebieden gevormd waarvoor de regering thans nog aanzienlijke bedragen beschikbaar heeft gesteld ter verbetering van de infrastructuur en industriële vestigingen. Een van de stimuleringsgebieden is het oosten van Noord-Brabant en Noord-Limburg, hierin is o.a. Oss een primaire ontwikkelingskern en als zodanig ook van betekenis voor het ruilverkavelingsgebied.

De sociaal-economische aspecten van een ruilverkavelingsgebied kunnen in het algemeen alleen worden gezien aan de hand van gemeentelijke gegevens. Hoewel bij deze ruilverkaveling delen van elf gemeenten zijn betrokken, wordt het gebied onzes inziens het beste getypeerd met behulp van de cijfers van de gemeenten Lith, Nuland, Geffen, Heesch, Nistelrode, Schaijk en Berghem. Zes van deze gemeenten liggen voor het grootste deel in het blok, van Schaijk behoort niet het grootste deel van de oppervlakte, doch wel een aanzienlijk deel van het dorp tot het gebied. De delen van het ruilverkavelingsgebied welke tot andere gemeenten behoren, zijn in verhouding tot deze gehele gemeenten te beperkt van omvang om deze gehele gemeenten in de beschouwing te betrekken.

§ 1. Bevolking (bijlagen 1 t/m 3)

De ontwikkeling van de bevolking in de zeven het meest bij het gebied betrokken gemeenten is in tabel 1 (zie blz. 12) weergegeven.

Uit tabel 1 blijkt duidelijk dat deze 7 gemeenten te zamen na 1947 een gelijke groei hadden als Noord-Brabant als geheel, ofschoon het hier alleen plattelandsgemeenten betreft. Hoewel het alle kleine gemeenten betreft, zijn er onderling aanzienlijke verschillen in groeitempo. Zo zijn van 1947 tot 1970 de grootste en de kleinste gemeenten (Heesch en Nuland) verreweg het sterkste gegroeid. Deze gemeenten hadden naast een aanzienlijk geboortenoverschot vooral in de jaren 1955 tot 1969 vrijwel steeds een vestigingsoverschot doch in 1969 weer een vertrekoverschot. De gemeenten Geffen, Nistelrode, Schaijk en Berghem hadden hun groei vooral te danken aan natuurlijke oorzaken (geboortenoverschotten), hiernaast waren er in Geffen, Schaijk en Berghem de laatste jaren ook vestigingsoverschotten. Het inwonertal van deze gemeenten groeide minder snel dan gemiddeld in Noord-Brabant, doch sterker dan in Nederland. Het

aantal inwoners van Lith neemt slechts langzaam toe en groeide vrijwel alleen door het geboortenoverschot.

Tabel 1. Ontwikkeling van het aantal inwoners

| | 1947 | 1970 | Index (1947 = 100) | |
|---------------|----------|----------|--------------------|--------|
| | (31 mei) | (1 jan.) | 1960 | 1970 |
| Lith | 4 001 | 4 683 | 106 | 117 |
| Nuland | 1 771 | 3 353 | 141 | 189 |
| Geffen | 2 404 | 3 580 | 121 | 149 |
| Heesch | 4 052 | 7 246 | 141 | 179 |
| Nistelrode | 3 772 | 5 490 | 123 | 146 |
| Schaijk | 3 839 | 5 537 | 116 | 144 |
| Berghem | 3 129 | 4 252 | 116 | 136 |
| 7 gemeenten | 22 968 | 34 141 | 122 | 149 |
| Noord-Brabant | | | 127 | 149 x) |
| Nederland | | | 119 | 133 x) |

x) 1969.

Het feit dat nieuwbouw doorgaans geconcentreerd wordt in de kernen had al tot 1960 een aanzienlijke uitbreiding van diverse dorpen tot gevolg. Vooral de dorpen Heesch, Geffen en Nuland waren toen al sterk gegroeid, in tegenstelling tot Lith en Lithoyen, waar het inwonertal verminderde. De overige bewoning, in buurtschappen en verspreide huizen, betrof of beperkte toeneming of beperkte vermindering van het aantal bewoners. Na 1960, waarvan nog geen cijfers beschikbaar zijn, zijn de dorpsuitbreidingen in mogelijk versneld tempo doorgegaan en zijn ook thans nog steeds actueel.

Een indruk van de toekomstige ontwikkeling van de bevolking geeft een berekening van de Regionale Opbouwstichting Maaslands Welvaren. Op grond van deze prognose verwacht men dat eind 1980 het aantal inwoners in deze gemeenten zal zijn:

| | | | |
|--------|-------|------------|-------|
| Lith | 5 500 | Nistelrode | 7 100 |
| Nuland | 4 000 | Schaijk | 6 450 |
| Geffen | 4 300 | Berghem | 4 950 |
| Heesch | 8 700 | | |

Deze berekening is gebaseerd op de groei gedurende de jaren 1960-1968, de procentuele verdeling van de bevolkingen der gemeenten van het Maasland 1) en de te verwachten natuurlijke aanwas.

1) Tot het Maasland behoren behalve de 7 genoemde gemeenten ook de gemeenten Oss, Megen en Ravenstein.

§ 2. Beroepsbevolking (bijlagen 4 en 5)

Evenals de gehele bevolking is in de periode 1947-1960 ook de mannelijke beroepsbevolking toegenomen. Alleen de gemeente Lith maakt hierop een uitzondering door een vermindering van het aantal mannelijke beroepspersonen in deze periode. Na 1960 is de totale bevolking voortdurend groter geworden, waardoor ook de mannelijke beroepsbevolking verder is toegenomen. Het aantal werkende mannen in deze 7 gemeenten is van 6 848 in 1947 toegenomen via 7 867 in 1960 tot, volgens schatting, ongeveer 9 000 in 1968.

Tabel 2. Ontwikkeling bevolking en beroepsbevolking

| | Index (1947 = 100) | | | |
|-------------|--------------------|------|--------------------------------|---------|
| | bevolking | | mannelijke beroepsbevolking | |
| | 1960 | 1968 | 1960 | 1968 1) |
| Lith | 106 | 115 | 93 | 133 |
| Nuland | 141 | 182 | 118 | 145 |
| Geffen | 121 | 140 | 120 | 130 |
| Heesch | 141 | 174 | 136 | 158 |
| Nistelrode | 130 | 142 | 128 | 137 2) |
| Schaijk | 116 | 136 | 107 | 136 2) |
| Berghem | 116 | 131 | 107 | 117 |
| 7 gemeenten | 124 | 143 | 115 | 130 |

1) Raming L.E.I.

2) Huis-aan-huis enquête Nistelrode 1969; Schaijk 1967.

De beroepsstructuur van de mannelijke beroepsbevolking was al van 1947 tot 1960 sterk gewijzigd. Het aandeel van de landbouw was sterk teruggelopen, dat van de nijverheid (industrie + ambacht en bouwnijverheid) aanzienlijk toegenomen. Dat deze ontwikkeling na 1960 onverminderd is doorgegaan, wordt met name geïllustreerd door de meer recente gegevens van de gemeenten Schaijk en Nistelrode.

In de gemeenten Schaijk en Nistelrode waar - evenals in Nuland - in 1947 nog meer dan de helft van de mannelijke beroepsbevolking in de landbouw werkte, is het aandeel van deze bedrijfstak teruggelopen via een derde in 1960 tot een vijfde in 1969. Gezien de ontwikkeling in deze gemeenten mag worden aangenomen dat in 1969 in de 7 gemeenten van het gebied nog ongeveer 15 à 17% van de mannelijke beroepsbevolking in de landbouw werkzaam is.

Het aantal in de landbouw werkende mannen is van 1960 tot 1967 per jaar nog sterker verminderd dan voor 1947 tot 1960 en is in deze 20 jaar ongeveer gehalveerd.

Tabel 3. Mannelijke beroepsbevolking

| | | Totaal aantal | Percentage werkzaam in de | | | |
|-----------------------|------|------------------|---------------------------|-----------------|-------------------------|--------------------------------|
| | | | land- bouw | nijver- heid | handel en verkeer | overige bedrijfs- takken |
| Schaijk | 1947 | 1 103 | 56 | 24 | 8 | 8 |
| | 1960 | 1 184 | 33 | 43 | 11 | 10 |
| | 1967 | 1 498 | 23 | 55 | 22 1) | |
| Nistelrode | 1947 | 1 082 | 53 | 25 | 9 | 8 |
| | 1960 | 1 381 | 32 | 49 | 11 | 6 |
| | 1969 | 1 480 | 20 | 51 | 20 | 6 |
| Totaal 7 gemeenten | 1947 | 6 848 | 48 | 31 | 8 | 8 |
| | 1960 | 7 867 | 27 | 52 | 11 | 7 |

1) Inclusief dienstensector.

Bronnen: C.B.S.- 1947 en 1960. Volks- en beroepstellingen.
1967 en 1969 huis-aan-huis telling.

Tabel 4. Mannelijke agrarische beroepsbevolking

| | Aantal | | | Index 1960 (1947 = 100) | Index 1967 (1960 = 100) |
|--------------------|--------|-------|-------|----------------------------|----------------------------|
| | 1947 | 1960 | 1967 | | |
| Bedrijfshoofden | 1 746 | 1 446 | 1 212 | 83 | 84 |
| Gezinsleden | 1 244 | 552 | 259 | 44 | 47 |
| Arbeiders | 310 | 126 | 55 | 41 | 44 |
| Totaal 7 gemeenten | 3 300 | 2 124 | 1 526 | 64 | 72 |

Bronnen: C.B.S.- 1947 en 1960 Volkstellingen, 1967 Meitelling.

Opgemerkt dient te worden dat de gegevens in tabel 4 (en bijlage 5) verschillende tellingen betreffen en voor 1967 alleen bestaan uit vaste arbeidskrachten. Ondanks deze verschillen in telcriteria geven deze cijfers een vrij goed beeld van de ontwikkeling van de agrarische beroepsbevolking. Uit een huis-aan-huis telling in twee gemeenten blijkt namelijk dat het aantal agrariërs niet bijzonder afwijkt van deze aantallen (Schaijk 338 in 1967, Nistelrode 298 in 1969).

De vermindering van het aantal agrariërs was vooral het gevolg van de grote vermindering van het aantal meewerkende gezinsleden (dit zijn meest zoons). Ook het aantal arbeiders is sterk verminderd; deze categorie agrariërs is echter relatief van beperkte betekenis. Daarnaast is het aantal bedrijfshoofden eveneens merkbaar afgenomen. Hoewel de cijfers over 1967, doordat deze alleen vaste arbeidskrachten betreffen, niet absoluut vergelijkbaar zijn met de andere jaren kan toch worden aangenomen dat dit geen al te grote verschillen inhoudt. Globaal genomen kan

men dan ook stellen dat het aantal meewerkende zoons en arbeiders in de 7 gemeenten van 1960 op 1967 tot ongeveer de helft (resp. 47% en 44%) is verminderd en het aantal bedrijfshoofden tot 84%. De vermindering van het totaal aantal agrariërs in de onderscheiden gemeenten was van 1960 tot 1967 het sterkste in Berghem en Heesch (tot resp. 64 en 66%) en het minste in Lith (tot 82%).

§ 3. Werkgelegenheid en forensisme (bijlagen 6 t/m 12)

In de periode 1967-1960 is in elk van de 7 gemeenten - behalve in Lith - de mannelijke beroepsbevolking toegenomen. De totale werkgelegenheid voor mannen is in deze periode in elke gemeente verminderd. Deze vermindering was vooral het gevolg van de sterk teruggelopen agrarische werkgelegenheid. Hiertegenover is alleen in Heesch, Schaijk en Nistelrode de niet-agrarische werkgelegenheid toegenomen, in de andere gemeenten is de werkgelegenheid buiten de landbouw eveneens verminderd, dan wel nauwelijks gelijk gebleven.

Het is dan ook voor de hand liggend dat het aantal uitgaande mannelijke forensen van 1947 tot 1960 sterk is toegenomen. In 1960 werkte meer dan de helft van de mannelijke beroepsbevolking uit Berghem, Geffen, Heesch en Nuland in een andere gemeente. Voor Nistelrode en Lith was dit 40-50% en voor Schaijk 38%.

Het grote aantal elders werkende mannen bestond in 1960 voor bijna driekwart uit dagforensen ¹⁾, van de overige forensen was waarschijnlijk een belangrijk deel werkzaam in de bouwnijverheid. De meeste dagforensen (pendelaars) werkten in 1960 in de industrie, een veel kleiner aantal in de bouwnijverheid of in andere bedrijfstakken. Van de ruim 2 800 dagforensen uit de 7 gemeenten werkten er in 1960 ruim 2 000 in Oss, de belangrijkste werkgemeente van dit gebied. Voor een aantal dagforensen uit Nuland was ook Den Bosch een werkgemeente van betekenis en voor Nistelrode de aangrenzende gemeenten Uden en Veghel.

Het aantal inkomende pendelaars in deze 7 gemeenten was, hoewel toegenomen, in 1960 van beperkte betekenis (+ 450). Hoewel elke gemeente inkomende pendelaars kende, was in Heesch en Schaijk toch de meeste werkgelegenheid voor elders wonenden.

De laatste jaren (1960-1969) is het aantal inwoners en daarmee ook de mannelijke beroepsbevolking verder toegenomen, terwijl de agrarische werkgelegenheid verder is teruggelopen. Globaal genomen is de werkgelegenheid in de landbouw van 1960 tot 1967 met bijna 30% verminderd. De niet-agrarische beroepsbevolking is dus mede hierdoor uitgebreid. Hiertegenover is, volgens een mededeling van de Regionale Opbouwstichting Maaslands Welvaren, de werkgelegenheid in de 7 gemeenten van het blok vrijwel gelijk aan die in 1960. Hoewel de agrarische sector is verminderd, is doorgaans vooral de dienstensector toegenomen, doch de gemeenten konden niet voldoende werkgelegenheid creëren voor de groeiende be-

1) Dagelijks naar ~~een~~ werkgemeente heen-en-weer gaande mannen.

roepsbevolking. Met name kwam dit naar voren in een rapport over Schaijk 1).

Gezien het voorgaande moet het aantal pendelaars na 1960 aanzienlijk zijn toegenomen. Deze veronderstelling berust mede op de toestand in de gemeenten waarvan gegevens van latere datum bekend zijn. Zo is het aantal uitgaande mannelijke dagforensen in Schaijk 1) toegenomen van 315 (1960) tot 589 (1967); het totaal aantal buiten de gemeente werkende mannen in Nistelrode 2) is toegenomen van 648 (1960) tot 880 (1969).

Het ligt verder voor de hand te veronderstellen dat ook in 1969 nog de meeste pendelaars uit de 7 gemeenten in Oss werkzaam zijn. Uit de gegevens van Nistelrode 2) blijkt echter dat ook andere werkgemeenten aan belangrijkheid hebben gewonnen. Van de 477 dagforensen uit deze gemeenten werkten er in 1960 o.a. 257 in Oss, 72 in Uden en 59 in Veghel, voor de 880 elders werkende mannen in 1969 waren deze aantallen: Oss 300, Uden 116 en Veghel 132. Uit Schaijk 1) trokken van de 423 pendelaars (m. + v.) in 1960 er 196 naar Oss en in 1967 van de 801 nog 365.

Over de ontwikkeling van de pendel in de jaren na 1960 zijn in tabel 5 enige gegevens opgenomen. Deze gegevens zijn ontleend aan de "Arbeidsmarktbeschrijving" van het Districtsbureau voor de Arbeidsvoorziening in de provincie Noord-Brabant en hebben behalve op de 7 gemeenten ook betrekking op Oss, Megen en Ravenstein.

Tabel 5. Gemiddelde pendel van mannen, rayon Oss x)

| Jaar | Inkomende pendel | Uitgaande pendel |
|------|------------------|------------------|
| 1960 | 1 240 | 1 150 |
| 1964 | 1 615 | 1 630 |
| 1965 | 1 540 | 1 795 |
| 1967 | 1 835 | 2 015 |
| 1968 | 1 805 | 1 975 |

x) Rayon Oss van het Gewestelijk Arbeidsbureau omvat de gemeenten: Berghem, Geffen, Heesch, Lith, Megen, Nistelrode, Nuland, Oss, Ravenstein en Schaijk.

Bron: Arbeidsmarktbeschrijving.

Het aantal inkomende pendelaars is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen, waarschijnlijk vrijwel alleen door de uitbreiding van de werkgelegenheid in Oss. Deze inkomende pendelaars waren (in 1968) meest afkomstig uit de rayons Den Bosch en Veghel, uit Gelderland en een aanzienlijk aantal uit het buitenland, allen uit België.

1) "Ontwikkelingsschets voor de gemeente Schaijk". Regionale Opbouwstichting Maaslands Welvaren, april 1969.

2) Huis-aan-huis telling door de gemeente.

De uitbreiding van de werkgelegenheid was kennelijk toch niet voldoende om de toegenomen bevolking en de toestroming van vroegere agrariërs werk te verschaffen. Het aantal uitgaande pendelaars is sedert 1960 dan ook met 70% toegenomen. Deze uitgaande pendelaars werkten in 1968 meest in de rayons Den Bosch en Veghel, in Gelderland en in het buitenland (Duitsland).

§ 4. Ruimtelijke ontwikkeling

Een van de belangrijkste sociaal-economische aspecten van een ruilverkavelingsgebied is de ruimtelijke ontwikkeling. Wat "Midden-Maasland" betreft kan aan de hand van een aantal rapporten 1) hieromtrent een indruk worden verkregen. In de "Struktuurschets voor de recreatie en het landschap in het Maasland" wordt de toekomstige ontwikkeling van de kernen als volgt omschreven:

"De kern van de verstedelijkte ruimte in het Maaslandgebied wordt ongetwijfeld gevormd door de langzamerhand tot een agglomeratie groeiende gemeente Oss, met de randgemeenten die op Oss georiënteerd zijn. Aan de westzijde van Oss wordt het grote uitbreidingsplan van de Ruwaard verwezenlijkt, terwijl over de gehele oostrand en romdom de kanaalhaven zich een steeds groeiende industriële vestiging ontwikkelt.

"In de wat verdere toekomst kan ten noord-westen en ten zuiden van Oss en tevens bij Berghem een verdere uitbreiding van het woongebied worden verwacht.

"De uitbreiding van Heesch zal in de richting van Oss kunnen vorderen wanneer de nieuwe omlegging van de rijksweg voltooid is. Ook naar het zuiden wordt een verstedelijking verwacht.

"Wat de overige gemeenten in het Maaslandgebied betreft, kan gezegd worden dat van een minder explosieve groei sprake is.

"De spontane ontwikkeling van Nuland wordt momenteel afgeremd door de afwezigheid van een duidelijke dorpskern en een onlogische gemeentegrens met Rosmalen.

"Het uitbreidingsplan van Geffen beweegt zich momenteel enigszins oostwaarts, terwijl in de verdere toekomst naar uitbreiding in de richting van de Rijksweg gezocht wordt. Van belang moet worden geacht, dat een duidelijke scheiding van Oss gehandhaafd blijft door ontwikkeling van het Geffense Veld en de Geffense Bosjes tot een parkgebied voor het relatief grote aantal inwoners aan de westkant van Oss.

"Wat de gemeente Lith betreft is gedacht aan grotere concentratie van

1) "Struktuurschets voor de recreatie en het landschap in het Maasland", Regionale Opbouwstichting Maaslands Welvaren, december 1967.
"Voorontwerp Facet-Streekplan voor de Natuurschoon- en Recreatiegebieden in Noord-Brabant", 's-Hertogenbosch, mei 1969.
"Ontwikkelingsschets voor het stadsparkbos in de gemeenten: Berghem, Oss, Ravenstein, Schaijk", Regionale Opbouwstichting "Maaslands Welvaren", november 1969.

" de bewoning in het kader van het bestemmingsplan en tevens een vrij
" sterke sanering in de bestaande kernen, terwijl behalve in de kern Lith,
" in de overige gehuchten van de gemeente een zeer beperkte groei zal
" plaatsvinden.

"In de gemeenten Schayk, Zeeland en Nistelrode, die allen aan de di-
" rekte periferie van het grote recreatiegebied tussen Uden en Oss gele-
" gen zijn, vindt momenteel een toenemende ontwikkeling plaats.

"De aantrekkingskracht van deze landelijke woonkernen in de nabij-
" heid van grote plaatsen zal vooral in de toekomst sterk toenemen.

"Het moet evenwel van het grootste belang worden geacht, dat deze
" gemeenten, die zo'n grote plaats in de recreatieve ontwikkeling van het
" Maaslandgebied zullen gaan innemen, hun landelijke karakter zo goed
" mogelijk behouden.

"In dit verband moet nog genoemd worden de tamelijk ongebreidelde
" lintbebouwing, die plaats vindt in en rondom het gehucht Vinkel, een
" ontwikkeling, die in dit landelijke gebied ongewenst genoemd kan wor-
" den."

De wegen

Het ruilverkavelingsgebied zal min of meer nauw zijn betrokken bij de
in de Struktuurschets genoemde

" Toekomstige wegen:

" - een rijksweg (rijksweg 75), die een belangrijke nationale verkeersver-
" binding vormt van Zuid-Limburg - Eindhoven - Amersfoort en waar-
" van een geprojecteerd, doch niet vastgesteld tracé ten westen van
" Uden in de richting van Ravenstein loopt.

" Uit de struktuurschets, die in de 2e Nota over de Ruimtelijke Orde-
" ning ontwikkeld is, blijkt evenwel een tracé voor deze weg ontworpen
" te zijn, dat ten oosten van Uden - Volkel loopt. Een dergelijk tracé
" moet van het grootste belang geacht worden voor een goede rekrea-
" tieve ontwikkeling van het natuurgebied tussen Oss en Uden en het
" natuurgebied van Ravenstein.

" - Een voortzetting van de Langstraatweg, die ten noorden van Oss en
" langs Grave komt te liggen, en die een belangrijke verbinding met de
" Randstad en het Ruhrgebied vormt.

" - Een omleiding van de rijksweg 's-Hertogenbosch - Grave ten noorden
" van Heesch.

" - Een nieuw tracé voor de provinciale weg van Uden naar Oss, die ten
" oosten van Nistelrode via Zevenbergen aansluit op het bestaande tra-
" cé Oss - Megen."

De recreatie

Een aanzienlijke oppervlakte van het oostelijke deel van het gebied be-
staat uit op arme zandgronden en stuifzanden gelegen naaldhoutbossen. In
en bij deze bosgebieden zijn reeds enige recreatieve voorzieningen in de
vorm van o.a. wandelroutes en fietspaden. Daarnaast biedt Herperduin
gelegenheid voor verblijfsrecreatie in de vorm van een bungalowpark,
een jeugdhierberg, een kampeer- en een caravanterrein. Ook noemt de

ontwikkelingsschets voor het stadsparkbos nog een zevental kampeerboerderijen verspreid in het agrarische gebied en een caravanterrein. Door verdere uitbreiding en aanvulling van deze en andere voorzieningen zal dit gebied mogelijk verder ontwikkeld worden voor intensief gebruik voor zowel dag- als verblijfsrecreatie.

Verder noemt de structuurschets voor de recreatie en het landschap een tweetal ontwikkelingsgebieden voor water- en oeverrecreatie in relatie met de Maas. Dit betreft het gebied ten noorden van het dorp Kessel en de Hemelrijksche Waard ten oosten van het dorp Lithoyen.

Tot nu toe waren de agrariërs nog weinig bij de recreatie, met name bij de verblijfsrecreatie, betrokken. Wel is een aantal bedrijfsgebouwen (oude boerderijen) van opgeheven (landbouw)bedrijven thans in gebruik als tweede woning of als recreatiebedrijf, dit betrof van de tussen 1964 en 1969 opgeheven bedrijven, voor zover bekend de gebouwen van 9 geregistreerden (bijlage 23).

Op het gebied van zowel de verblijfs- als de dagrecreatie zijn in en nabij het gebied reeds diverse voorzieningen aanwezig. Zo is er een bungalowpark en er zijn een vijftal kampeerterreinen (in de gemeenten Lith, Heesch, Oss en Schaijk), twee jachthavens (Lith, Lithoyen) en een viertal maneges (Geffen, Heesch, Schaijk). In de bossen, weidevelden en zandverstuivingen van de gemeenten Berghem, Oss, Ravenstein, Schaijk, Nistelrode, Uden en Zeeland zijn 20 verschillende wandelroutes, alle 4,5 km lang. Daarnaast zijn er nog vijf wandelroutes in het polderland van Lith en Lithoyen, Haren en Kessel en langs de Maas. Tenslotte is het gebied opgenomen in de Maaslandroute van de A.N.W.B. en loopt door het gebied een fietsroute die begint en eindigt in Oss en voert langs Lith, Oyen, Macharen, Megen, Ravenstein en Herpen.

Voor het oostelijke deel van het gebied zullen de plannen voor het stadsparkbos in de gemeenten Berghem, Oss, Ravenstein en Schaijk van aanzienlijke betekenis kunnen zijn. Dit stadsparkbos moet gezien worden als een onderdeel van het geheel wat tot uitdrukking gebracht is in het rapport "Struatuurschets voor de Rekreatie en het Landschap in het Maasland".

HOOFDSTUK II

Aspecten van de agrarisch-economische structuur

§ 1. Ontwikkeling van het aantal grondgebruikers sinds 1947 (bijlage 13)

Alvorens in te gaan op enkele aspecten van de agrarisch-economische structuur van het ruilverkavelingsgebied "Midden-Maasland" wordt in deze paragraaf een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het aantal geregistreerden in de gemeenten. Hierbij is uitgegaan van de indeling die door het C.B.S. wordt gebruikt en welke gebaseerd is op de opgave bij de landbouwtelling. Gezien de aard van deze indeling is het mogelijk dat vooral het aantal landbouwers en tuinders, met name voor de vroegste jaren, aan de hoge kant is omdat hierbij een aantal rustenden kan zijn begrepen. De ontwikkeling van het aantal bedrijven, van bedrijfs hoofden met als hoofdberoep landbouwer of tuinder volgens deze indeling, geeft tabel 6.

Tabel 6. Ontwikkeling van het aantal land- en tuinbouwbedrijven

| | Aantal in | | Indexcijfers (1947 = 100) | | | |
|---------------|-----------|---------|---------------------------|------|------|---------|
| | 1947 | 1969 1) | 1955 | 1959 | 1965 | 1969 1) |
| Lith | 346 | 235 | 92 | 87 | 74 | 68 |
| Nuland | 176 | 96 | 82 | 79 | 69 | 55 |
| Geffen | 206 | 106 | 77 | 65 | 60 | 51 |
| Heesch | 366 | 194 | 83 | 67 | 70 | 53 |
| Nistelrode | 356 | 240 | 91 | 81 | 77 | 67 |
| Schaijk | 399 | 210 | 82 | 71 | 67 | 53 |
| Berghem | 216 | 80 | 83 | 68 | 48 | 37 |
| 7 gemeenten | 2 065 | 1 161 | 85 | 75 | 68 | 56 |
| Meijerij | 10 259 | 6 135 | 89 | 80 | 70 | 60 |
| Noord-Brabant | 37 663 | 24 335 | 92 | 85 | 75 | 65 |

1) Alleen bedrijven met 10 of meer s.b.e.

Bron en indeling: C.B.S. (landbouwtellingen).

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven is volgens tabel 6 de laatste decennia in de meeste gemeenten sterker verminderd dan gemiddeld in de Meijerij. Alleen Lith en Nistelrode bleven bij deze ontwikkeling ten achter. Deze vermindering van het aantal bedrijven betrof alleen de landbouwbedrijven, het kleine aantal tuinbouwbedrijven bleef of vrijwel gelijk of nam enigszins toe (Schaijk, Berghem). Aangezien er, behalve in 1969,

ook in andere jaren verschil in telcriteria kunnen bestaan dient een conclusie omtrent een versnelling of vertraging in de ontwikkeling achterwege te blijven.

Ten aanzien van de overige geregistreerden zij opgemerkt dat zowel het aanzienlijke aantal niet-agrariërs als het kleine aantal landarbeiders in bijna elke gemeente sterk is verminderd.

§ 2. De situatie in het ruilverkavelingsgebied in 1969 (bijlagen 14 t/m 18)

Als basis voor het statistische materiaal zijn gebruikt de landbouwtellingformulieren van mei 1964 en 1969 van de telplichtige geregistreerden 1), welke wonen in het ruilverkavelingsgebied. Niet al deze geregistreerden kunnen als boer of tuinder worden beschouwd. Een aantal van hen oefent de landbouw uit als nevenberoep, als bijverdienste of als vrijetijdsbesteding. Zoals gebruikelijk zijn de geregistreerden op grond van informatie van plaatselijk goed bekende personen ingedeeld in de beroepsgroepen:

- A. landbouwers en tuinders zonder nevenberoep;
- B. landbouwers en tuinders met een nevenberoep dat minder dan de helft van de arbeidstijd vereist;
- C. niet-agrariërs en landarbeiders. In deze groep wordt minder dan de helft van de tijd aan het eigen agrarische bedrijf besteed;
- D. rustende boeren, niet-agrariërs en personen zonder beroep;
- S. speciale dan wel afwijkende bedrijven. Een restgroep waarvan of de bedrijfsvoering afwijkt, of welke om andere redenen niet in de vorige groepen kon worden ondergebracht.

De in het ruilverkavelingsgebied wonende geregistreerden hebben bijna 11200 ha cultuurgrond, hiervan is 85% in gebruik bij de A+B-bedrijven. De groep A+B-bedrijven vormt 59% van alle bedrijven en twee derde van de bedrijven met minstens 1 ha grond. (Zie bijlage 14.)

Van de 1410 geregistreerden heeft 12% geen of minder dan 1 ha cultuurgrond in gebruik, onder wie enkele A+B-geregistreerden. Twee vijfde (40%) van de geregistreerden behoort tot de beroepsgroepen C en D, terwijl er vrijwel geen z.g. speciale bedrijven voorkomen. Het grondgebruik van de C- en D-geregistreerden betreft doorgaans kleine oppervlakten per bedrijf, 17% van hen echter heeft 5 ha of meer cultuurgrond in gebruik. Tussen de onderscheiden deelgebieden bestaan aanzienlijke verschillen. In de vijf deelgebieden rondom Oss (Lith, Geffen, Zoggel,

-
- 1) Telplichtigen zijn geregistreerden die in de agrarische sector geheel of gedeeltelijk een bestaan vinden en tevens:
- ten minste 1 ha cultuurgrond in gebruik hebben;
 - dan wel een tuinbouwbedrijf uitoefenen, ongeacht de grootte;
 - dan wel ten minste 1 rund, 1 fokvarken, 3 mestvarkens, 3 schapen of ten minste 51 hoenders of eenden houden.

Heesch en Berghem) wonen de meeste niet-agrariërs (C + D). Het grondgebruik door niet-agrariërs was in drie van deze gebieden (Geffen, Heesch en Zoggel) met ongeveer 20% van de totale oppervlakte cultuurgrond aanzienlijk groter dan in de andere deelgebieden (meest 11 à 13%).

Een vrij beperkt aantal landbouwers en tuinders heeft een nevenberoep en is daarom in groep B ingedeeld. Zij hebben merendeels een nevenberoep dat nauw verwant is aan de landbouw. Aangezien zij de meeste arbeidstijd aan hun eigen agrarische bedrijf besteden, zijn in het vervolg van dit verslag de A- en B-grondgebruikers bij elkaar gevoegd. Het aantal B-grondgebruikers is de laatste jaren vrijwel even sterk verminderd als dat in de A-groep.

Het merendeel van de C-geregistreerden werkt in loondienst buiten de landbouw (industrie-arbeider, grondwerker, bouwvakarbeider) en een vijfde deel heeft een beroep nauw verwant aan de landbouw. Het aantal C-geregistreerden is van 1964 tot 1969 verminderd van 445 tot 369; het aantal fabrieksarbeiders is het meest verminderd, daarna degenen met een zelfstandig aan de landbouw verwant beroep.

De D-geregistreerden zijn de laatste jaren eveneens in aantal verminderd (van 238 tot 198). Deze groep bestaat grotendeels uit rustende agrariërs.

In de S-groep zijn ondergebracht K.I.- en varkensfokverenigingen, stichtingen en instellingen, een champignonkweker en enkele N.V.'s en firma's.

De A+B-bedrijven zijn aan de hand van hun productiepatroon ingedeeld in bedrijfstypen 1). Dit is in tabel 7, voor wat 1969 betreft, in het kort weergegeven.

Tabel 7. Bedrijfstypen 1969

| Bedrijfstype x) | Aantal bedrijven | Percentage bedrijven | Gemiddelde oppervlakte |
|-------------------------------------|---------------------|-------------------------|---------------------------|
| 1. Veebedr. met weinig veredeling | 198 | 24 | 12,1 ha |
| 2. Veebedr. met meer veredeling | 207 | 25 | 13,1 ha |
| 3. Gem. bedr. met weinig veredeling | 36 | 4 | 9,4 ha |
| 4. Gem. bedr. met meer veredeling | 145 | 18 | 10,9 ha |
| 5. Veredelingsbedrijven | 160 | 19 | 11,5 ha |
| 6. Tuinbouwbedrijven | 26 | 3 | 4,8 ha |
| 7. Overige bedrijven | 59 | 7 | 8,9 ha |

x) Zie toelichting bijlage 33.

Zoals bekend is het bedrijfstype doorgaans vooral gericht op de rund-

1) Voor een toelichting op de indeling in bedrijfstypen wordt verwezen naar bijlage 33.

veehouderij, dit geldt niet alleen voor de veebedrijven, maar ook voor de gemengde bedrijven. Daarnaast is de veredelingssector voor zelfs 62% van de A+B-bedrijven een produktietak van meer aanzienlijke betekenis. Wanneer de veredelingsproduktie op een bedrijf 40 s.b.e. of meer omvatte, dan is zo'n bedrijf "veredelingsbedrijf" genoemd. Blijkens de vrij behoorlijke gemiddelde bedrijfsoppervlakte en volgens de overige bedrijfsgegevens (in hoofdstuk III) zijn dit in feite normale bedrijven in dit gebied. Men kan stellen dat vele van deze bedrijven door de ondernemersmentaliteit of -kwaliteit van het bedrijfshoofd boven de andere bedrijven uitsteken.

§ 3. Wijzigingen in de beroepsgroepenstructuur in de periode 1964-1969 (bijlagen 14 t/m 16 en 19 t/m 23)

In § 1 van dit hoofdstuk is de ontwikkeling van het aantal bedrijven in de gemeenten gedurende de periode 1947-1969 ter sprake gekomen. Over de wijze waarop zich de veranderingen in aantal en grootte van de bedrijven voltrokken tast men echter in het duister, omdat uit deze gegevens alleen het uiteindelijke resultaat van het veranderingsproces blijkt. Het geeft b.v. geen inzicht in de verschuivingen tussen de beroepsgroepen en in het aantal bedrijven dat werd opgeheven of gesticht. Om deze reden is voor het ruilverkavelingsgebied aan de hand van de landbouwtellingformulieren 1964 en 1969 nagegaan welke veranderingen er tussen beide jaren zijn opgetreden in de beroepsgroepenstructuur. Tabel 8 geeft het resultaat van dit veranderingsproces weer.

Tabel 8. Geregistreerden in 1964 en 1969

| Beroepsgroep | Aantal geregistreerden | | Index 1969 (1964 = 100) |
|----------------------|------------------------|-------|----------------------------|
| | 1964 | 1969 | |
| A + B | 984 | 831 | 84 |
| C | 445 | 369 | 83 |
| D | 238 | 198 | 83 |
| S | 13 | 12 | 92 |
| Alle geregistreerden | 1 680 | 1 410 | 84 |

Het aantal A+B-bedrijven in het ruilverkavelingsgebied is van 1964-1969 verminderd van 984 tot 831, dit is gemiddeld met 3,3% per jaar. Het aantal C- en D-bedrijven verminderde vrijwel even sterk.

De laatste vijf jaar is in alle deelgebieden het aantal geregistreerden en ook het aantal A+B-bedrijven verminderd. Daarnaast is in verreweg de meeste gebieden het aantal C- en D-geregistreerden eveneens afgenomen. De vermindering van het aantal A+B-bedrijven was relatief het sterkst in drie oostelijke gebieden (Schaijk, Nistelrode, Heesch) en in De Rek. In de noordwestelijke deelgebieden (Maren, Lith, Empel) en in

Berghem en Donzel was de vermindering van het aantal A+B-bedrijven de laatste jaren minder sterk dan in de rest van het blok.

Thans zal nader worden ingegaan op de mutaties in de onderscheiden beroepsgroepen.

A+B-bedrijven

De veranderingen die in de groep A+B-bedrijven hebben plaatsgehad zijn te volgen aan de hand van de gegevens in tabel 9.

Tabel 9. Mutaties in de A+B-groep in de periode 1964-1969

| | totaal | Aantal bedrijven met verandering | | | waarvan opgeheven |
|--------------------|--------|----------------------------------|----|----|-------------------|
| | | waarvan voortgezet in groep | | | |
| | | A+B | C | D | |
| Beroepsbeëindiging | 231 | 122 | 6 | 57 | 46 |
| Beroepsverandering | 61 | 6 | 32 | 1 | 22 |
| Overige oorzaken | 29 | 14 | 4 | 4 | 7 |
| Totaal | 321 | 142 | 42 | 62 | 75 |

Van de 321 A+B-bedrijven, die met een mutatie te maken hadden, werden er 142 in de A+B-groep voortgezet en 179 gingen naar een andere beroepsgroep of werden opgeheven. Van deze 179 hadden er 109 beroepsbeëindiging als mutatieoorzaak, 55 beroepsverandering en 15 overige oorzaken. Beroepsbeëindiging was derhalve de belangrijkste oorzaak van de vermindering van het aantal A+B-bedrijven, doch ook beroepsverandering was van aanzienlijke betekenis.

De beroepsbeëindiging betrof de afgelopen vijf jaar 231 A+B-bedrijven, hiervan werden er 122 (53%) door een opvolger in de A+B-groep voortgezet. Merendeels was dit een zoon of schoonzoon (113), in 2 gevallen een ander familielid en 7 bedrijven gingen naar een vreemde. Ook zijn er nog 6 bedrijven door een opvolger in de C-groep voortgezet (4 door (schoon)zoon, 1 familie en 1 vreemde). De andere 103 bedrijven hadden geen opvolger, zij werden nog als D-bedrijf (57) voortgezet of opgeheven (46). Wat betreft de opvolging bij beroepsbeëindiging was er verschil tussen de deelgebieden. In de gebieden Geffen, Vinkel, Nistelrode en Schaijk werd minder dan de helft van de bedrijven die bij beroepsbeëindiging waren betrokken in de A+B-groep voortgezet, in Maren en Berghem was dit de helft en in de overige gebieden meer dan de helft.

De laatste vijf jaar zijn 61 A+B-bedrijfshoofden van beroep veranderd. Zes van de bedrijven die deze personen hadden zijn als A+B-bedrijf voortgezet (vier door vreemden, twee door een zoon of een ander familielid; 2 < 10 ha, 4 van 10-20 ha). De helft (31) van de landbouwers die van beroep veranderden heeft het bedrijf als nevenbedrijf (C-bedrijf) aangehouden. Voorts zijn 22 bedrijven opgeheven, terwijl 2 bedrijven door vreemden werden voortgezet (als C of D). De bedrijfshoofden die van beroep veranderden waren merendeels jonger dan 50 jaar (37), een

derdedeel (20) was 50-55 jaar en van hen heeft de helft het bedrijf beëindigd via de saneringsregeling van het O.- en S.-fonds. Uitgegaan van het aantal A+B-bedrijven in 1964 was in 1969 op 6,2% hiervan het bedrijfshoofd van beroep veranderd. De beroepsverandering was relatief vooral van betekenis in Schaijk en De Rek (+ 15%) en ook in Zoggel en Nistelrode (8 à 10%) tegenover in de andere deelgebieden doorgaans 3,5 à 4,5% in vijf jaar. Ongeveer vier vijfde van de bedrijven, waarvan de bedrijfshoofden van beroep veranderden, was in 1964 kleiner dan 10 ha, de andere 10-15 ha. Dit waren vooral gemengde bedrijven met weinig of meer veredeling (type 3 en 4), veebedrijven met weinig veredeling (type 1) en overige bedrijven (type 7), hoewel ook bij de andere typen beroepsverandering voorkwam.

Bij de overige oorzaken speelde overlijden of ziekte van het bedrijfshoofd een grote rol (17 gevallen), voor de rest vallen hieronder de bedrijfswisselingen (5), vorming van maatschap (2) en andere redenen.

In de periode 1964-1969 zijn nog 9 nieuwe A+B-bedrijven ontstaan, 6 door afsplitsing en 3 door het verkrijgen van los land of het gaan houden van vee. Zes van deze bedrijven hadden in 1969 minder dan 10 ha grond. De nieuwe bedrijfshoofden kwamen meest uit de streek (7).

Verder gingen 14 C-bedrijven over naar de A+B-groep. Dit betrof 11 gevallen waarin het bedrijfshoofd zijn agrarisch bedrijf tot hoofdberoep heeft gemaakt, de andere gevallen waren overdrachten. Tenslotte zijn 3 voorheen D-bedrijven door de opvolger tot A+B-bedrijf ontwikkeld.

Vervolgens geeft tabel 10 een overzicht van de mutaties per beroepsgroep.

Tabel 10. Wijzigingen in het aantal geregistreerden

| | A+B | C | D | S |
|------------------------------|------|------|------|----|
| Aantal bedrijven in 1964 | 984 | 445 | 238 | 13 |
| Overgang van A+B naar C en D | -104 | + 42 | + 62 | - |
| | 880 | 487 | 300 | 13 |
| Overgang van C naar A+B en D | + 14 | - 45 | + 31 | - |
| | 894 | 442 | 331 | 13 |
| Overgang van D naar A+B en C | + 3 | + 13 | - 16 | - |
| | 897 | 455 | 315 | 13 |
| Opheffen van bedrijven | - 75 | -127 | -137 | -1 |
| | 822 | 328 | 178 | 12 |
| Ontstaan nieuwe bedrijven | + 9 | + 41 | + 20 | - |
| Aantal bedrijven in 1969 | 831 | 369 | 198 | 12 |

C-bedrijven

In de C-groep verminderde het aantal geregistreerden vooral door opheffing van bedrijven (127), waarvan de reden van verdwijnen meestal opheffing van veehouderij en/of grondgebruik was. Verder gingen bedrijven uit de C-groep over naar de groepen A+B (14) en D (31). Hiertegenover werd de C-groep vergroot met vroegere A+B-bedrijven (42) met nieuw

gestichte bedrijven (41) en met vroegere D-bedrijven (13).

D-bedrijven

Ook de D-groep verminderde het meest door opheffing van bedrijven (137), hier meestal om reden van ouderdom of overlijden. Daarnaast zijn ook bedrijven overgegaan naar de groepen C (13) en A+B (3), hetgeen overdrachten waren. De D-groep kreeg zijn aanvulling vooral uit de A+B-groep (62), voorts ook uit de C-groep (31) en van nieuw gestichte bedrijven (20).

In tabel 11 tenslotte is nogmaals een overzicht gegeven van de invloed van de mutaties op het aantal bedrijven in de onderscheiden beroepsgroepen.

Tabel 11. Wijzigingen in aantal geregistreerden 1964-1969

| Categorie | Opheffing bedrijf | Naar andere categorie | Uit andere categorie | Nieuw bedrijf | Saldo |
|-----------|----------------------|--------------------------|-------------------------|------------------|-------|
| A+B | 75 | 104 | 17 | 9 | - 153 |
| C | 127 | 45 | 55 | 41 | - 76 |
| D | 137 | 16 | 93 | 20 | - 40 |
| S | 1 | - | - | - | - 1 |
| Totaal | 440 | 165 | 165 | 70 | 270 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

De opgeheven A+B-bedrijven

De opgeheven A+B-bedrijven waren meest kleiner dan 10 ha (64 van de 75), de andere 10-15 ha. Het waren meest bedrijven met weinig of geen veredeling, behorend tot het type veebedrijven (25), gemengde bedrijven (18) dan wel overige bedrijven (14). Een 15-tal behoorde tot het type gemengde bedrijven met meer veredeling.

In de deelgebieden zijn de meeste bedrijven opgeheven in Schaijk en Nistelrode (+ 16% van het aantal A+B-bedrijven in 1964), in Nuland en Geffen (+ 10%) en in Zoggel en Heesch (+ 7%).

De beëindigingsregeling van het O.- en S.-fonds heeft bij de opheffing van bedrijven de grootste rol gespeeld aangezien hierdoor 50 bedrijven zijn opgeheven. De meeste hierbij betrokken bedrijfshoofden zijn daarna gaan rusten (33), anderen zijn van beroep veranderd (13). De overige opheffingen hielden o.a. verband met ouderdom en overlijden (13) en met beroepsverandering (9).

De A+B-bedrijven die werden opgeheven hadden in 1964 ruim 490 ha cultuurgrond in gebruik. Deze grond werd bijna geheel bij andere bedrijven gevoegd en kwam dus vrij voor bedrijfsvergroting, slechts 11 ha werd aangewend voor uitbreidingsplannen of recreatie.

De gebouwen van de opgeheven bedrijven zijn meest nog bewoond door

de vroegere bedrijfshoofden of andere niet-geregistreerden. Een beperkt aantal (9, waarvan 4 A+B) is thans in gebruik als recreatiewoning of recreatiebedrijf.

§ 4. Wijzigingen in de bedrijfsgroottestructuur in de periode 1964-1969 (bijlagen 14 t/m 16 en 32)

In de vorige paragraaf is nagegaan welke wijzigingen in de periode 1964-1969 hebben plaatsgehad in het aantal en in de beroepsgroepenstructuur van de grondgebruikers. Thans zal worden gezien welke veranderingen hierdoor zijn opgetreden in de bedrijfsgroottestructuur.

Tabel 12. A+B-bedrijven in 1964 en 1969

| | Aantal | | Index 1969 (1964 = 100) | Percentage | |
|----------|--------|------|----------------------------|------------|------|
| | 1964 | 1969 | | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | 105 | 71 | 68 | 11 | 8 |
| 5-10 ha | 455 | 282 | 62 | 46 | 34 |
| 10-12 ha | 159 | 156 | 98 | 16 | 19 |
| 12-15 ha | 138 | 143 | 104 | 14 | 17 |
| 15-20 ha | 92 | 127 | 138 | 9 | 15 |
| ≥ 20 ha | 35 | 52 | 149 | 4 | 7 |
| Totaal | 984 | 831 | 84 | 100 | 100 |

In de periode 1964-1969 is het aantal A+B-bedrijven in het ruilverkavelingsgebied per saldo met 153 verminderd, dit is met 3,3% per jaar. Deze vermindering betrof alleen bedrijven met minder dan 10 ha grond. Hiertegenover is het aantal bedrijven ≥ 15 ha toegenomen. Het breekpunt in de grootteklassen ligt in dit gebied blijkbaar in de groep van 10-15 ha. Hoewel het totaalaantal bedrijven hier vrijwel niet is veranderd, is het aantal van 10-12 ha iets verminderd en dat van 12-15 ha iets toegenomen.

Hoe deze verschuivingen in grote lijnen zijn verlopen is in tabel 13 (zie blz. 28) duidelijk gemaakt. Dit betreft alleen bedrijven die zowel in 1964 als in 1969 tot de A+B-groep behoorden.

De meeste bedrijven zijn in dezelfde groep van grootteklassen gebleven, ruim een vijfde (22%) is terechtgekomen in grotere en bijna 5% in kleinere grootteklassen. Het merendeel van de bedrijven die vergroot zijn kwam terecht in een naast hogere grootteklasse. Van de 265 bedrijven b.v. die in 1964 10-15 ha grond hadden, waren er in 1969 nog 186 in dezelfde grootteklasse aanwezig, 49 gingen over naar 15-20 ha en 10 naar ≥ 20 ha, terwijl er 20 kleiner dan 10 ha zijn geworden.

Ondanks de sterke vermindering van het aantal bedrijven < 10 ha zijn er, gezien naar de oppervlakte, nog veel kleine bedrijven. In 1969 had 42% van de A+B-bedrijven minder dan 10 ha en 61% minder dan 12 ha cultuurgrond in gebruik (1964 resp. 57 en 73%).

Tabel 13. Verandering in bedrijfsgrootte 1)

| grootte- klasse | 1964 aantal bedrijven | 1969 aantal bedrijven in de grootteklasse | | | |
|--------------------|-----------------------------|--|-----------|-----------|---------|
| | | < 10 ha | 10-<15 ha | 15-<20 ha | ≥ 20 ha |
| <10 ha | 417 | 310 | 99 | 8 | - |
| 10-<15 ha | 265 | 20 | 186 | 49 | 10 |
| 15-<20 ha | 89 | 4 | 7 | 64 | 14 |
| ≥20 ha | 34 | - | 2 | 5 | 27 |
| Totaal | 805 | 334 | 294 | 126 | 51 |

1) Van in 1964 en 1969 A+B-bedrijven.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

De gemiddelde oppervlakte van de A+B-bedrijven is van 1964 tot 1969 met 1,5 ha toegenomen tot 11,5 ha. De oppervlakte cultuurgrond in gebruik bij de A+B-bedrijven is in deze periode met 320 ha of 3,3% afgenomen. De toeneming van de gemiddelde bedrijfsgrootte was vooral het gevolg van de sterke vermindering van het aantal bedrijven < 10 ha. Dit werd echter weer enigszins afgezwakt doordat de totale oppervlakte grond in gebruik bij A+B-bedrijven is verminderd.

Per deelgebied bezien is het aantal A+B-bedrijven vooral aanzienlijk verminderd in het oosten en zuiden van het blok (Schaijk 5,7% per jaar, Nistelrode 4,8%, Heesch en De Rek 4,4%, Nuland en Zoggel 3,6%). Een veel geringere vermindering van het aantal bedrijven was er in het noordwestelijke deel van het blok (Lith 1,8% per jaar, Maren en Empel 2,4%) en incidenteel in een drietal andere gebieden (Berghem 2,2% per jaar, Donzel 2,6% en Geffen 2,9%). De oorzaken van deze geringere vermindering kunnen liggen in het pas laat op gang zijn gekomen zowel als op reeds vroeger begonnen zijnde afnemende van het aantal A+B-bedrijven. Hierbij kan gedacht worden aan een reeds uitgevoerde ruilverkaveling waarbij met name het noordwestelijke deel van het blok en Berghem betrokken zijn geweest.

Aanzienlijke verschillen tussen de deelgebieden zijn er ook in de bedrijfsgrootte. Bezien naar de oppervlakte zijn er in de gebieden rondom en ten zuiden van Oss de meeste kleine bedrijven. In een zestal deelgebieden (Geffen, Zoggel, Heesch, Donzel, Nistelrode en Schaijk) had zelfs 50-60% van de A+B-bedrijven minder dan 10 ha grond, terwijl de gemiddelde bedrijfsgrootte varieert tussen 8,8 ha (Schaijk) en 10,6 ha (Geffen). Relatief meer grotere bedrijven (30 à 40% groter dan 15 ha) zijn er in het westelijke deel van het gebied (Maren, Lith, Empel, Nuland en De Rek) en eveneens in Berghem. De gemiddelde bedrijfsgrootte in deze gebieden ligt tussen de 12,8 ha (De Rek) en de 14,3 ha (Empel).

Bezien naar bedrijfstype is vooral het aantal gemengde bedrijven (typen 3 en 4) en overige bedrijven (type 7) zowel in totaal als in elke grootteklasse sterk verminderd. Hiertegenover is het aantal veredelingsbedrijven en veebedrijven met meer veredeling (type 2) sterk toegenomen.

§ 5. Het grondverkeer in de periode 1964-1969
(bijlagen 14 en 22 t/m 26)

Uitgegaan van de oppervlakten van de Metellingen 1964 en 1969 is in deze periode 15% van de cultuurgrond vrijgekomen 1). Verreweg het grootste deel van deze grond was afkomstig van A+B-bedrijven, daarnaast was ook de bijdrage uit de C- en D-groep van betekenis.

Tabel 14. Vrijkomen van cultuurgrond in de periode 1964-1969

| | totaal | Oppervlakte vrijgekomen grond in ha in de beroepsgroep | | | |
|------------------------|--------|---|-----|-----|---|
| | | A+B | C | D | S |
| Opheffen van bedrijven | 838 | 490 | 132 | 215 | 1 |
| Overgang naar groep C | 117 | 101 | - | 16 | - |
| Overgang naar groep D | 248 | 233 | 15 | - | - |
| Bedrijfsverkleining | 500 | 345 | 75 | 80 | - |
| Totaal | 1703 | 1169 | 222 | 311 | 1 |

Het vrijkomen van grond had voor ongeveer de helft van de oppervlakte betrekking op het opheffen van bedrijven. De andere helft betrof bedrijfsverkleining, al of niet gepaard gaande met verandering van beroepsgroep. Zo is bij de overgang van de A+B-groep naar de C- en D-groep 334 ha grond vrijgekomen, terwijl de bedrijven die in dezelfde groepen zijn gebleven 500 ha grond hebben losgelaten.

Waar de vrijgekomen grond voornamelijk is terechtgekomen blijkt uit tabel 15.

Tabel 15. Bestemming vrijgekomen oppervlakte cultuurgrond 1964-1969

| | totaal | Aangewende oppervlakte grond in ha in de beroepsgroep | | | |
|-----------------------------------|--------|--|-----|----|----|
| | | A+B | C | D | S |
| Vergroting van bedrijven | 1290 | 1188 x) | 86 | 4 | 12 |
| Nieuwe bedrijven | 163 | 65 | 59 | 39 | - |
| Niet-agrarische bestemming xx) | 77 | | | | |
| Totaal | 1530 | 1253 | 145 | 43 | 12 |

x) Waarvan 48 ha bij bedrijven die in 1964 C- of D- en in 1969 A+B-bedrijven waren.

xx) Hierbij ook opgenomen de grond die niet-meer-geregistreerden nog in gebruik hebben.

1) Onder vrijgekomen grond wordt hier verstaan de oppervlakte grond die een bedrijf in 1969 minder had dan in 1964.

Voor zover kan worden nagegaan is de vrijgekomen grond voor het grootste deel terechtgekomen bij reeds bestaande, niet overgenomen, A+B-bedrijven en voor ongeveer 10% bij nieuw-ontstane bedrijven. Van de grond welke aan de agrarische bestemming is onttrokken is ongeveer de helft gebruikt voor uitbreidingsplannen of voor recreatieve doeleinden.

Wat de betekenis van het grondverkeer uiteindelijk voor het grondgebruik in de diverse beroepsgroepen is geweest is weergegeven in tabel 16.

Tabel 16. Wijzigingen in de oppervlakte cultuurgrond (in ha)

| | A+B | C | D | S | Totaal |
|------------------------------------|----------|-------|------|-----|--------|
| Oppervlakte cultuurgrond | | | | | |
| 1964 | 9 817 | 919 | 550 | 123 | 11 409 |
| Vermindering (zie tabel 13) | 1 169 | 222 | 311 | 1 | |
| | 8 648 | 697 | 239 | 122 | |
| Toeneming (zie tabel 14) | 1 253 | 145 | 43 | 12 | |
| | 9 901 | 842 | 282 | 134 | |
| Overgang van A+B naar C en D 1) | - 429 | + 163 | +266 | - | |
| Oppervlakte cultuurgrond | | | | | |
| 1969 | 9 472 2) | 1 005 | 548 | 134 | 11 184 |

1) Geschatte oppervlakte die bij de overgang naar een andere beroepsgroep is "meegenomen".

2) Volgens bijlage 14 moet dit 9 497 ha zijn.

Het grondgebruik in de A+B-groep is de laatste vijf jaar met 320 ha verminderd, dat in de C- en S-groep toegenomen en in de D-groep gelijk gebleven. De totale oppervlakte cultuurgrond in gebruik bij de geregistreerden in het blok is derhalve met 225 ha verminderd. Een gedeelte hiervan (+ 75 ha) is volgens de gegevens aan de agrarische bestemming onttrokken voor uitbreidingsplannen en recreatie of in gebruik bij niet-geregistreerden. Een 150 ha verschil is nog niet verklaard, dit kan de volgende oorzaken hebben. Ten eerste is van de bedrijfsverkleiningen, zonder bedrijfsopheffing, niet bekend of en hoeveel van deze grond aan de landbouw is onttrokken. De oppervlakte grond die in feite voor uitbreidingsplannen en/of recreatie is gebruikt kan aanzienlijk hoger zijn dan uit tabel 14 valt af te lezen. Ten tweede is bij de berekeningen alleen uitgegaan van verschillen van 1 ha of meer grond. Op de derde plaats kan ook het verkeer van de grond van binnen naar buiten het blok en omgekeerd een verklarende factor zijn.

Van de 984 A+B-bedrijven in 1964 waren er in 1969 nog 805 in dezelfde groep aanwezig (104 werden C- of D-bedrijf en 75 zijn opgeheven). Volgens de gegevens van de Metellingen is van deze 805 bedrijven de

laatste vijf jaar 42% (335) groter en 13% (106) kleiner 1) geworden met oppervlakten van in totaal resp. 1 140 ha en 345 ha.

Bijna vier vijfde van de bedrijven die vergroot zijn hadden in 1964 5 tot 15 ha grond. De vergrotingen per bedrijf betroffen meest oppervlakten van 1-3 ha, 18% echter werd met 5 ha of meer vergroot. Van de totale oppervlakte voor vergroting is driekwart ten goede gekomen aan de bedrijven in 1964 behorend tot de typen veebedrijven en gemengde bedrijven met meer veredeling.

Ook de bedrijven die verkleind zijn waren in 1964 meest 5-15 ha groot (69%), daarnaast was ruim een kwart (27%) groter dan 15 ha. De verkleiningen per bedrijf waren eveneens meest 1-3 ha (62%) en 20% was meer dan 5 ha. Meer dan vier vijfde van de oppervlakte van de verkleiningen was afkomstig van bedrijven die in 1964 behoorden tot de typen veebedrijven en gemengde bedrijven en vrijwel niets van de veredelingsbedrijven.

§ 6. Eigendom en pacht (bijlagen 27 en 28)

Aan de hand van gegevens per gemeente kan een indruk worden verkregen van de eigendom/pachtverhouding en de ontwikkeling daarvan. In de 7 gemeenten van het gebied was in 1966 bijna twee derde (64%) van de cultuurgrond het eigendom van de gebruikers. Hierbij was een groot verschil tussen de Maaskant (Lith 36%) en het zuidoostelijke deel van het blok (Heesch 74%, Nistelrode en Schaijk 82%). De tendentie van toeneming van het percentage eigendom-gebruik die het landbouwgebied en de provincie laten zien, kon in het gebied alleen in Nistelrode worden waargenomen.

Twee vijfde (40%) van het aantal getelde bedrijven had in 1966 al hun grondgebruik in eigendom en ruim een kwart (27%) had meer dan de helft of al hun grond gepacht. Het is begrijpelijk dat hier weer dezelfde gebieden verschillen vertonen als bij het eigendom van de totale oppervlakte, nl. weinig volledige eigendomsbedrijven aan de Maaskant (Lith 16%) en een groot aantal in het zuidoosten (Heesch 47%, Nistelrode en Schaijk 53%).

De totale oppervlakte pachtland in de 7 gemeenten te zamen was in 1966 voor driekwart gepacht van particulieren (18% van land- of tuinbouwers) en voor een kwart van rechtspersonen (overheid 17%). Deze verhouding is ten opzichte van 1959 nauwelijks veranderd. Ook het percentage pacht van ouders (11% in 1959 en 10% in 1966) is weinig veranderd en is het laagste in Lith en Nuland. In de onderscheiden gemeenten is doorgaans 70-80% van het pachtland eigendom van particulieren, niet echter in Nistelrode, waar een derde van het pachtland eigendom is van de overheid.

1) Betreft uitsluitend vergrotingen of verkleiningen van minstens 1 ha cultuurgrond.

§ 7. Verkaveling (bijlage 29)

De verkaveling kan worden weergegeven naar de toestand van 1968. Zoals algemeen op de Brabantse zandgronden kan ook in dit gebied de verkavelingstoestand nog veel verbeterd worden. Zo heeft 70% van de A+B-bedrijven hun grond in 5 of meer kavels verdeeld liggen en bijna een kwart (24%) heeft zelfs 10 of meer kavels. De A+B-bedrijven in het gebied hebben gemiddeld 7 kavels welke dooreengenomen 1,65 ha groot zijn. Hiermee is de verkaveling in dit gebied nauwelijks gelijk aan b.v. "Bakel", waar is uitgegaan van het totaal aantal kavels 1) (evenals voor 1959) en niet van het aantal bedrijfskavels 1) zoals in Midden-Maasland.

Tabel 17. Verkaveling (A+B-bedrijven)

| Ruilverkaveling | | Gemiddelde bedrijfs- grootte in | Gem. aantal kavels per bedrijf | Gem. kavel- grootte in ha |
|-----------------|------|---------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| Veghel-Erp | 1959 | 8,5 | 7,8 | 1,06 |
| Lieshout | 1959 | 9,6 | 6,9 | 1,37 |
| Bakel | 1963 | 10,1 | 6,1 | 1,68 |
| Midden-Maasland | 1968 | 11,5 | 6,9 | 1,65 |

Bronnen: Landbouwtellingformulieren (1959 en 1963); I.C.W. (1968).

De deelgebieden lopen wat de verkaveling betreft onderling aanzienlijk uiteen. Het meest ongunstig is de toestand in de zuidoostelijke deelgebieden (Zoggel, Heesch, Donzel en Nistelrode) waar veel en kleine kavels zijn. Van de overige deelgebieden zijn er zes reeds geheel of gedeeltelijk bij een ruilverkaveling betrokken geweest. De verkavelingstoestand in deze gebieden is weliswaar gunstiger dan in de zuidoostelijke deelgebieden, doch niet of nauwelijks beter dan in de gebieden De Rek, Vinkel en Schaijk, waar nog niet eerder een ruilverkaveling is uitgevoerd. Bij de bedrijfstypen komen de "veebedrijven" door iets minder en gemiddeld grotere kavels gunstiger naar voren.

§ 8. Bedrijfsgebouwen (bijlage 30)

Uit gegevens verstrekt door het Instituut voor Cultuurtechniek en Waterhuishouding is bekend van welke geregistreerden de bedrijfsgebou-

- 1) Kavel - Een aaneengesloten stuk grond van één gebruiker, omgeven door grond van andere gebruikers, wegen, waterlopen of spoorlijnen.
- Bedrijfs- - Als kavel; hierin mogen echter wel ter plaatse over-
kavel schrijfbare wegen, waterlopen en/of spoorlijnen voorkomen.

wen in een dorp zijn gelegen. Wat de A+B-bedrijven betreft blijkt ruim een vijfde (22%) in een dorp te zijn gevestigd. Voor de veebedrijven is dit 23%, voor de gemengde bedrijven 28% en voor de veredelingsbedrijven 14%. Bij de deelgebieden valt vooral Lith op waar bijna twee derde (63%) van de A+B-bedrijfsgebouwen in de dorpen Lith en Lithoyen zijn gelegen. Een meer dan gemiddeld aantal bedrijfsgebouwen in het dorp kennen verder de deelgebieden Maren en Nuland (+ 29%) en Heesch en Geffen (+ 23%).

De ligging van de bedrijfsgebouwen in de dorpen kan vooral van belang zijn voor eventuele boerderijverplaatsing. Wat alle bedrijfsgebouwen betreft is echter vooral de doelmatigheid een belangrijke factor. Deze doelmatigheid is beoordeeld door mensen die ter plaatse goed bekend zijn (particulieren en ambtelijke zegsliden). Als maatstaf voor de beoordeling is ervan uitgegaan dat de bedrijfsgebouwen geschikt en toereikend moeten zijn om gedurende de eerste 5 à 10 jaar op efficiënte wijze een bedrijfsomvang te kunnen exploiteren, die gelet op de voortgaande ontwikkeling in de landbouw ook in de toekomst een economisch verantwoord emplot zal kunnen bieden aan een z.g. eenmansopzet. Afhankelijk van de investeringen 1) die hiervoor nodig zijn is per bedrijf de kwalificatie goed, matig of slecht gegeven.

Slechts 13% van de A+B-bedrijven kan als goed worden gekwalificeerd en 49% als matig. In de grootteklassen vallen die van 5-15 ha op met relatief de minste "goede" bedrijfsgebouwen. Verhoudingsgewijs de meeste als goed gekwalificeerde gebouwen zijn er bij de bedrijfstypen tuinbouwbedrijven en veredelingsbedrijven en in de deelgebieden Maren, Lith, Heesch, Schaijk en Berghem en voorts bij de bedrijven met 90 of meer s.b.e. Gezien het grote aantal matige en zelfs slechte bedrijfsgebouwen zal voor vele bedrijven, willen zij zich handhaven, aanzienlijke investeringen moeten plaatshebben. Dit geldt vooral daar waar veel "slechte" bedrijven zijn zoals in de grootteklassen < 10 ha, de veebedrijven en gemengde bedrijven met weinig veredeling en in het algemeen op de bedrijven met minder dan 70 s.b.e. Verwacht mag dan ook worden dat vele van deze bedrijven in de toekomst zullen worden opgeheven.

1) Goed wil zeggen een investering van minder dan f. 20 000,- voor de komende 5 à 10 jaar, matig f. 20 000,- - f. 60 000,- en slecht \geq f. 60 000,-;

HOOFDSTUK III

De landbouwbedrijven

§ 1. Grondgebruik en bedrijfstype

a. Grondgebruik (bijlagen 31 en 32)

Zoals vrijwel overal op de gemengde bedrijven ontwikkelde ook in dit gebied het grondgebruik zich in de richting van meer grasland ten koste van het bouwland. In de periode 1950-1968 is het percentage grasland, in de 7 gemeenten van het gebied, toegenomen van 51 tot 66%, hetgeen overeenkwam met de toeneming in de Meijerij (van 55 tot 70%).

Op de A+B-bedrijven in het blok is van 1964 tot 1969 het grasland uitgebreid van 60% tot 69% van de cultuurgrond. In alle grootteklassen is het percentage bouwland afgenomen en het percentage grasland toegenomen. Een uitzondering hierop vormt de grootteklasse < 5 ha waar het tuinland is toegenomen, tot deze grootteklasse behoren bijna alle tuinbouwbedrijven.

Tabel 18. Ontwikkeling van het grondgebruik

| | | Percentage cultuurgrond in gebruik als | | |
|---------------------------------|------|--|----------|----------|
| | | bouwland | grasland | tuinland |
| 7 gemeenten, alle bedrijven | 1950 | 48 | 51 | 1 |
| | 1960 | 46 | 53 | 1 |
| | 1965 | 39 | 60 | 1 |
| | 1968 | 33 | 66 | 1 |
| R.v.k.-gebied, A+B-bedrijven | 1964 | 38 | 60 | 2 |
| | 1969 | 30 | 69 | 1 |

De bouwland-graslandverhouding loopt in de meeste grootteklassen slechts weinig uiteen. Zo bestaat in de grootteklassen van 5-30 ha 67% tot 73% van de cultuurgrond uit grasland, in de kleinere grootteklassen is meer tuinland in de grootste aanzienlijk meer bouwland. Iets grotere verschillen vertonen de deelgebieden. In het westelijke deel van het blok met uitzondering van Lith, is een hoger percentage grasland dan in het oostelijke deel van het gebied. Het ligt voor de hand dat bij de bedrijfstypen de veebedrijven het meeste grasland hebben ($\geq 75\%$). Ook de grond van de "gemengde bedrijven met meer veredeling" en die van de "veredelingsbedrijven" wordt merendeels (65%) gebruikt als grasland. De groep "overige bedrijven" is meer op de akkerbouw gericht, hier bestaat bijna twee derde (65%) van de cultuurgrond uit bouwland.

b. Bedrijfstype (bijlagen 33 t/m 36)

Het bedrijfstype op de Brabantse zandgronden wordt van oudsher "gemengd bedrijf" genoemd, waarmee wordt bedoeld dat de grond voor meer dan één produktierichting wordt gebruikt. Sinds vele jaren echter vormen de niet-aan-de-grond gebonden produktierichtingen eveneens belangrijke bedrijfsonderdelen. Ten einde een beter inzicht te krijgen in het produktiepatroon van de afzonderlijke bedrijven zijn de A+B-bedrijven nader geanalyseerd. Hiertoe zijn per bedrijf alle oppervlakten en diersoorten omgerekend tot standaardbedrijfseenheden (s.b.e.). Aan de hand van deze s.b.e. zijn de bedrijven ingedeeld in bedrijfstypen waarbij zowel aantallen als percentages van deze s.b.e. hebben gediend. Wanneer b.v. een bedrijf ≥ 40 s.b.e. voor veredeling had, is het veredelingsbedrijf genoemd en met ≥ 40 s.b.e. voor tuinbouw tuinbouwbedrijf. Voor de bedrijven met minder dan 40 s.b.e. voor tuinbouw of veredeling was het percentage s.b.e. voor weidevee het criterium. Bedrijven met 60% of meer s.b.e. voor weidevee zijn veebedrijven genoemd, die met 40-60% gemengde bedrijven. Hadden deze bedrijven minder dan 10 s.b.e. voor veredeling, dan kregen zij de toevoeging: met weinig veredeling, bij 10-40 s.b.e.: met meer veredeling.

In hoofdstuk II is reeds opgemerkt dat het bedrijfstype doorgaans is gericht op de rundveehouderij - ook op de gemengde bedrijven - en dat de veredelingssector voor veel bedrijven een produktietak van aanzienlijke betekenis is. Bijna de helft van de bedrijven bestond in 1969 uit veebedrijven, ruim een vijfde uit gemengde bedrijven en bijna een vijfde uit veredelingsbedrijven. Voor zelfs 62% van de bedrijven was de veredelingssector een produktietak van meer aanzienlijke betekenis.

Tabel 19. Bedrijfstypen 1964 en 1969

| | Aantal bedrijven | | Percentage bedrijven | |
|---|---------------------|------|-------------------------|------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1. Veebedrijven met weinig veredeling | 224 | 198 | 23 | 24 |
| 2. Veebedrijven met meer veredeling | 113 | 207 | 11 | 25 |
| 3. Gemengde bedrijven met weinig veredeling | 157 | 36 | 16 | 4 |
| 4. Gemengde bedrijven met meer veredeling | 312 | 145 | 32 | 18 |
| 5. Veredelingsbedrijven | 42 | 160 | 4 | 19 |
| 6. Tuinbouwbedrijven | 22 | 26 | 2 | 3 |
| 7. Overige bedrijven | 114 | 59 | 12 | 7 |
| Alle bedrijfstypen | 984 | 831 | 100 | 100 |

De afgelopen vijf jaar heeft zich een aanzienlijke verschuiving in de bedrijfstypen voorgedaan. Doordat de bedrijfsvoering steeds meer gericht wordt op de rundveehouderij en de veredeling is het aantal "veredelingsbedrijven" en het aantal "veebedrijven met meer veredeling" sterk toegenomen. Hiertegenover is het aantal "gemengde bedrijven" en het aantal

"overige bedrijven" sterk afgenomen. Hoe deze verschuivingen zijn verlopen is weergegeven in tabel 20.

Tabel 20. Verandering in "bedrijfstype" 1)

| bedr.- type | 1964 aantal bedr. | 1969 aantal bedrijven van het type | | | | | | |
|----------------|-------------------------|---------------------------------------|-----|----|-----|-----|----|----|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | 172 | 85 | 51 | 4 | 21 | 10 | - | 1 |
| 2 | 103 | 28 | 50 | 1 | 7 | 16 | - | 1 |
| 3 | 118 | 44 | 19 | 19 | 21 | 3 | 1 | 11 |
| 4 | 267 | 31 | 78 | 6 | 80 | 60 | - | 12 |
| 5 | 37 | 1 | 3 | - | 1 | 28 | - | 4 |
| 6 | 18 | - | - | - | - | 2 | 15 | 1 |
| 7 | 90 | 3 | 4 | 5 | 12 | 34 | 6 | 26 |
| Totaal | 805 | 192 | 205 | 35 | 142 | 153 | 22 | 56 |

1) In 1964 en 1969 A+B-bedrijven.

Deze tabel kan als volgt worden gelezen. Van de groep "veebedrijven met weinig veredeling" (type 1) ging een aanzienlijk aantal over naar die met meer veredeling (type 2). De beide typen gemengde bedrijven (3 en 4) gingen meest over naar de veebedrijven en naar de veredelingsbedrijven. De sterke toeneming van het aantal veredelingsbedrijven kwam vooral van bedrijven die voorheen tot de "gemengde bedrijven met meer veredeling" behoorden en ook van de "overige bedrijven". De verschuiving in bedrijfstypen bezien naar (groe) grootteklassen geeft vrijwel overal nagenoeg een zelfde beeld als alle bedrijven te zamen.

De verdeling van de bedrijfstypen verschilt in de onderscheiden deelgebieden vrij aanzienlijk. In de westelijke deelgebieden behoort het grootste deel van de bedrijven tot het type "veebedrijven" (Lith 57%, Maren en Geffen 62%, Empel 66%, Vinkel 69%, Nuland 70% en De Rek 94%). Dit bedrijfstype is in deze gebieden doorgaans ook het meest toegenomen. In de oostelijke deelgebieden zijn minder "veebedrijven" dan in het westen, hier zijn meer "gemengde bedrijven" en "veredelingsbedrijven". Veredelingsbedrijven zijn er in bijna alle deelgebieden, doch relatief de meeste in de zuidelijke deelgebieden Zoggel en Heesch maar vooral in Nistelrode en Donzel. In deze vier deelgebieden is het aantal veredelingsbedrijven de laatste jaren relatief het meeste toegenomen. Verder zijn in Schaijk de meeste tuinbouwbedrijven.

§ 2. Bouwlandgebruik en tuinbouw

a. Bouwlandgebruik (bijlagen 37 en 38)

De oppervlakte bouwland op de A+B-bedrijven is ten opzichte van 1964

met bijna 900 ha (24%) verminderd. Hierdoor is vooral de oppervlakte granen (met + 740 ha) sterk afgenomen, terwijl ook het areaal voeder- en suikerbieten aanzienlijk is verminderd. De oppervlakte aardappelen bleef vrijwel gelijk waardoor de procentuele betekenis van de aardappelen is toegenomen.

Van de A+B-bedrijven met cultuurgrond had in 1964 4% geen bouwland tegen in 1969 bijna 9% (resp. 39 en 71 bedrijven). De 71 bedrijven zonder bouwland in 1969 waren meest kleiner dan 15 ha (63). Het waren meest "veebedrijven" (31), veredelingsbedrijven (17) of tuinbouwbedrijven (19). In elk deelgebied kwamen bedrijven zonder bouwland voor, de meeste echter waren in Maren (20) en Schaijk (13) gelegen.

De gemiddelde oppervlakte bouwland van de bedrijven die bouwland hebben, is het meest verminderd op de bedrijven van 5-20 ha, bij de veredelingsbedrijven en in de deelgebieden Empel, De Rek en Vinkel. De gemiddeld grootste oppervlakte bouwland per bedrijf is er in de deelgebieden Lith, Nistelrode en Berghem (5 à 6 ha), met uitzondering van Berghem is in deze gebieden de gemiddelde oppervlakte per bedrijf toegenomen.

Het bouwplan is eenvoudig en vrij extensief, meer dan vier vijfde (84%) van het bouwland wordt beteeld met granen (meest rogge, gerst en haver). De rest bestaat meest uit aardappelen (12%) en er zijn maar weinig suikerbieten (2%). Er is vrijwel geen verschil in het bouwplan van grote en kleine bedrijven. In de deelgebieden zijn in Maren en Lith meer granen dan elders in het blok, hier wordt ook tarwe verbouwd. Verder is wat de granen betreft de teelt van "mengsels" de laatste jaren sterk verminderd, en die van gerst toegenomen.

b. Tuinbouw (bijlagen 39 en 40)

De afgelopen vijf jaar is zowel het aantal A+B-bedrijven met tuinbouwgewassen als de oppervlakte tuinbouwgewassen sterk verminderd (van resp. 175 tot 56 en van 160 ha tot 80 ha). Wanneer de bij de tuinbouw getelde "erwten groen te oogsten" buiten beschouwing worden gelaten, is de oppervlakte tuinbouwgewassen in de open grond verminderd van 120 tot 80 ha. Het aantal specifieke tuinbouwbedrijven is iets toegenomen, hun oppervlakte tuinbouwgewassen bleef gelijk. Verder is in alle grootteklassen, bij elk bedrijfstype en in elk deelgebied zowel het aantal bedrijven met tuinbouw als de oppervlakte tuinbouwgewassen verminderd.

De tuinbouwgewassen bestaan voor ongeveer twee derde uit groenten (hierbij enkele ha aardbeien) en voor een derde uit pit- en steenvruchten (meest appels). In 1969 hadden 3 A+B-bedrijven 3 ha of meer hardfruit, dit waren "tuinbouwbedrijven" gelegen in Lith.

Het aantal A+B-bedrijven met tuinbouwgewassen onder glas is maar weinig toegenomen (van 16 tot 19), de oppervlakte glas daarentegen is sterk uitgebreid (van 1,40 tot 6,33 ha). Glastuinbouw komt vrijwel alleen voor op de specifieke tuinbouwbedrijven. De meeste bedrijven met glas alsook de grootste oppervlakte glas is te vinden in drie deelgebieden waarvan Schaijk het voornaamste is, de andere gebieden zijn Geffen en Zoggel.

§ 3. De rundveehouderij (bijlagen 41 t/m 46)

De oppervlakte grasland op de A+B-bedrijven heeft zich van 1964 tot 1969 uitgebreid van 5 920 tot 6 540 ha. Hierdoor en tevens doordat het aantal bedrijven is verminderd en de gemiddelde bedrijfsoppervlakte is vergroot, is de gemiddelde oppervlakte grasland per bedrijf met bijna 2 ha toegenomen tot bijna 8 ha. Bezien naar deelgebieden geven de 7 gebieden in het westen van het blok de grootste oppervlakte grasland per bedrijf te zien.

Als gevolg van de uitbreiding van het grasland is ook de rundveestapel vergroot. Op de A+B-bedrijven is het totaal aantal melkkoeien en jongvee toegenomen (met resp. 14 en 20%), terwijl het aantal stuks mestvee verminderde. De C- en D-bedrijven zijn minder melkvee gaan houden en meer jongvee en mestvee.

Tabel 21. Ontwikkeling van de veestapel

| Beroeps- groep | Aantal | | | | | |
|-------------------|------------|-------|---------|--------|--------------|-------|
| | melkkoeien | | jongvee | | weidemestvee | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| A+B | 7 467 | 8 673 | 8 926 | 10 670 | 1 631 | 1 427 |
| C | 378 | 313 | 623 | 849 | 106 | 191 |
| D | 152 | 122 | 424 | 528 | 108 | 125 |
| S | 68 | 67 | 70 | 82 | 7 | - |
| Totaal | 8 065 | 9 175 | 10 043 | 12 129 | 1 852 | 1 743 |

Doordat meer melkvee wordt gehouden op een kleiner aantal bedrijven met meer grond en meer grasland dan voorheen, is het aantal melkkoeien per bedrijf vergroot van 8,1 tot 11,7. Hierdoor en door meer jongvee kon ook het aantal grootveeëenheden 1) (g.v.e.) per bedrijf toenemen (van 13,5 tot 18,1). Aangezien het aantal melkkoeien per 100 ha grasland weinig is toegenomen (van 126 tot 133) en vooral het aantal grootveeëenheden per ha grasland in feite gelijk is gebleven (2,13 tegen 2,15) kan gesteld worden dat de intensiteit van het graslandgebruik niet is veranderd. De vetweideij is qua aantal A+B-bedrijven en qua totaal aantal stuks mestvee verminderd, het aantal stuks mestvee per bedrijf is daarentegen wel toegenomen (van 4,6 tot 5,9). In mei 1969 werd op 29% van de A+B-bedrijven weidemestvee gehouden.

De melkveedichtheid (aantal melkkoeien per 100 ha grasland) loopt op de bedrijven < 20 ha niet veel uiteen en is op de grotere bedrijven wat lager. Vrijwel een zelfde beeld vertoont het aantal g.v.e. per ha grasland. Het graslandgebruik op de kleinere bedrijven is derhalve maar weinig intensiever dan op de grotere bedrijven.

1) 1 melkkoe = 1,0; 1 stuks jongvee = 0,4; 1 stuks mestvee = 0,7; 1 paard \geq 3 jr. = 1,0 en 1 schaap = 0,1.

Tabel 22. Rundveehouderij 1969 (A+B)

| | Aantal melkkoeien | | Aantal grootveeëenheden | |
|--------------|-------------------|------------------------|-------------------------|--------------------|
| | per bedrijf | per 100 ha grasland | per bedrijf | per ha grasland |
| < 5 ha | 4,2 | 130 | 6,2 | 2,29 |
| 5 - < 10 ha | 7,6 | 134 | 11,9 | 2,22 |
| 10 - < 15 ha | 12,7 | 138 | 19,3 | 2,18 |
| 15 - < 20 ha | 16,8 | 131 | 26,0 | 2,11 |
| 20 - < 25 ha | 18,4 | 119 | 30,9 | 2,01 |
| ≥ 25 ha | 18,4 | 104 | 34,2 | 1,93 |
| Totaal | 11,7 | 133 | 18,1 | 2,15 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

De afgelopen jaren is de melkveedichtheid alleen toegenomen op de bedrijven ≥ 10 ha en op de kleinere bedrijven zelfs iets verminderd. Bij de bedrijfstypen nam de melkveedichtheid alleen toe op de "veebedrijven". Het aantal g.v.e. per ha grasland is de laatste jaren alleen toegenomen op de bedrijven < 5 ha, die van 10-15 ha en ≥ 25 ha en is bij de onderscheiden bedrijfstypen opvallend weinig veranderd.

De wijziging die in de periode 1964-1969 in de omvang van de melkveestapels op de A+B-bedrijven heeft plaatsgehad is weergegeven in tabel 23.

Tabel 23. Omvang van de melkveestapels

| Aantal melk- koeien per bedrijf | Aantal bedrijven | | Percentage bedrijven | | Percentage melkkoeien | |
|------------------------------------|---------------------|------|-------------------------|------|--------------------------|------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1 - 9 | 633 | 273 | 69 | 37 | 51 | 18 |
| 10 - 14 | 240 | 251 | 26 | 34 | 37 | 34 |
| 15 - 19 | 48 | 138 | 5 | 18 | 11 | 26 |
| 20 - 29 | 1 | 77 | 0 | 10 | 0 | 20 |
| 30 - 49 | 2 | 5 | 0 | 1 | 1 | 2 |
| Bedrijven met melkvee | 924 | 744 | 100 | 100 | 100 | 100 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Het aantal A+B-bedrijven met minder dan 10 melkkoeien is sterk verminderd, terwijl het aantal bedrijven met 20 of meer melkkoeien aanzienlijk is toegenomen. In 1964 werd nog de helft van het aantal melkkoeien gehouden in veestapels van minder dan 10, in 1969 wordt bijna de helft gehouden in veestapels van 15 of meer, voorkomend op 29% van de bedrij-

ven. Verder werden in 1969 op 82 bedrijven (11%) 20 of meer melkkoeien gehouden. Dit waren bedrijven met 10 of meer ha grond, bijna alle behorend tot de typen "veebedrijven" en "veredelingsbedrijven" en merendeels gelegen in het westelijke deel van het blok.

Uit de gegevens van de melkcontroleverenigingen die in of nabij het gebied werken is op te maken dat de gemiddelde melkopbrengst in het westen van het gebied en ook in Schaijk doorgaand iets boven het provinciale gemiddelde ligt en in de rest van het blok iets beneden dit gemiddelde. Het gemiddelde vetgehalte ligt in de meeste verenigingen in dit gebied beneden het provinciale niveau, alleen Nistelrode maakt hierop een gunstige uitzondering.

§ 4. De veredelingsproductie (bijlagen 47 t/m 54)

De belangrijkste produktietak na de rundveehouderij is in dit gebied de veredelingsproductie. In 1969 bestond 29% van het totaal aantal s.b.e. van de A+B-bedrijven uit veredelingsproductie.

Uit de ontwikkeling van de niet-aan-de-grond gebonden veehouderij in zes tot het gebied behorende gemeenten komt voor de periode 1955-1968 het volgende naar voren. Het aantal mestvarkens is, afgezien van een stagnatie in 1962 en 1964, regelmatig gegroeid en bijna verviervoudigd. Ook het aantal fokzeugen is regelmatig gegroeid, doch dit is slechts anderhalf maal vergroot. De regelmatige toeneming van het aantal leghennen tot 1964 is daarna veranderd in een sterke vermindering. Daarnaast is het aantal slachtkuikens van 1960 tot 1968 meer dan verviervoudigd. Ook het aantal mestkalveren is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen.

De ontwikkeling van de veredelingsproductie in het ruilverkavelingsgebied is, gemeten naar het aantal dieren, weergegeven in tabel 24.

Tabel 24. Omvang van de veredelingsproductie

| | Aantal dieren op | | | |
|---------------|------------------|---------|----------------|---------|
| | A+B-bedrijven | | alle bedrijven | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| Mestkalveren | 1 252 | 2 886 | 1 647 | 4 047 |
| Mestvarkens | 15 702 | 34 773 | 19 794 | 41 678 |
| Fokzeugen | 4 070 | 6 980 | 4 661 | 9 043 |
| Leghennen | 157 241 | 95 809 | 215 455 | 142 951 |
| Slachtkuikens | 96 000 | 135 100 | 105 850 | 169 200 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

De afgelopen vijf jaar is het aantal mestvarkens meer dan verdubbeld evenals het aantal mestkalveren. Ook het aantal fokzeugen en slachtkuikens is sterk toegenomen. Het aantal leghennen daarentegen is aanzienlijk verminderd.

Tegenover het toegenomen aantal dieren voor veredeling is het aantal bedrijven waarop deze gehouden worden de laatste jaren aanzienlijk verminderd, waardoor de eenheden per bedrijf groter zijn geworden. Een zelfde tendentie werd reeds bij de rundveehouderij waargenomen. De ontwikkeling van de diverse takken voor veredeling was als volgt.

a. Mestkalveren

Als eerste worden de mestkalveren behandeld, waarvan tabel 25 een beeld geeft.

In 1969 werd 58% van het aantal mestkalveren gehouden in eenheden van 100 of meer tegen in 1964 nog 72% in eenheden van minder dan 50. Het gemiddelde aantal mestkalveren per bedrijf is in deze periode toegenomen van 13 tot 63.

Tabel 25. A+B-bedrijven met mestkalveren

| Aantal mestkalveren | Aantal bedrijven | | Perc. mestkalveren | |
|---------------------|------------------|------|--------------------|------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1 - 9 | 77 | 9 | 19 | 1 |
| 10 - 49 | 26 | 16 | 53 | 14 |
| 50 - 99 | 5 | 11 | 28 | 27 |
| 100 - 149 | - | 4 | - | 15 |
| ≥ 150 | - | 6 | - | 43 |
| Totaal | 108 | 46 | 100 | 100 |

b. Varkens

Hoewel het percentage A+B-bedrijven waar varkens worden gehouden van 1964 op 1969 weinig is veranderd (van 83 tot 81%), hebben in de varkenshouderij duidelijke veranderingen plaatsgehad.

Tabel 26. Varkenshouderij (A+B-bedrijven)

| Bedrijven met | Aantal bedrijven | | Gemiddeld aantal dieren per bedrijf | | | |
|--------------------------|------------------|------|-------------------------------------|-------|-----------|------|
| | 1964 | 1969 | mestvarkens | | fokzeugen | |
| | | | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| Alleen mestvarkens | 223 | 260 | 45,2 | 102,0 | | |
| Alleen fokzeugen | 261 | 148 | | | 7,1 | 16,2 |
| Fokzeugen en mestvarkens | 331 | 266 | 17,0 | 31,1 | 6,7 | 17,3 |

De specialisatie op mestvarkens is het meest duidelijk, niet alleen qua aantal bedrijven met alleen mestvarkens, doch ook qua aantal dieren per bedrijf. Het aantal bedrijven met fokzeugen is de laatste jaren vermindert, het aantal dieren per bedrijf is ook hier toegenomen. In hoeverre

de vermindering van het aantal bedrijven met alleen fokzeugen reëel is, is moeilijk te zeggen. Enerzijds neemt een aantal bedrijven - vaak de grotere - zowel fokken als mesten ter hand, anderzijds is de landbouwteeling gewijzigd, waardoor in 1969 opfokvarkens bij de mestvarkens zijn geteld en deze bedrijven hierdoor zijn opgenomen bij de groep met "fokzeugen en mestvarkens". Verder blijkt dat het aantal fokzeugen op bedrijven met fokzeugen en mestvarkens groter is en meer is toegenomen dan op bedrijven met alleen fokzeugen.

Daarom kan worden verondersteld dat op vele bedrijven naast fokzeugen nog een, doorgaans beperkt, aantal mestvarkens wordt gehouden, terwijl de fokkerij op deze bedrijven veelal het belangrijkste is. Deze veronderstelling wordt gesteund door de verdeling van het aantal bedrijven naar het aantal fokzeugen.

Tabel 27. A+B-bedrijven met fokzeugen

| Aantal fokzeugen | Aantal bedrijven met | | | | Percentage fokzeugen | |
|------------------|----------------------|------|--------------|------|----------------------|------|
| | alleen fokzeugen | | fokz.+mestv. | | fokzeugen | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1 - 9 | 196 | 62 | 266 | 108 | 52 | 13 |
| 10 - 19 | 54 | 46 | 53 | 82 | 33 | 26 |
| 20 - 29 | 9 | 20 | 9 | 31 | 10 | 17 |
| 30 - 39 | 2 | 10 | 1 | 21 | 2 | 15 |
| ≥ 40 | - | 10 | 2 | 24 | 3 | 29 |
| Totaal | 261 | 148 | 331 | 266 | 100 | 100 |

De procentuele verdeling van het aantal bedrijven over de verschillende aantalsgroepen is voor bedrijven met mestvarkens + fokzeugen gelijk aan die met alleen fokzeugen. Bij de mestvarkens is hier een duidelijk verschil, bedrijven met mestvarkens + fokzeugen houden doorgaans maar weinig mestvarkens. Van het totaalaantal fokzeugen wordt 61% gehouden in eenheden van 20 of meer en 44% in eenheden van 30 of meer. In 1964 was dit resp. 15 en 5%.

Wat de varkensmesterij betreft werd in 1969 bijna twee derde (63%) van het totaalaantal mestvarkens gehouden op bedrijven met eenheden van 100 of meer, in 1964 was dit een vijfde. Op de bedrijven met alleen mestvarkens zijn meestal eenheden van 50 of meer, op de bedrijven met mestvarkens + fokzeugen meestal kleinere eenheden.

Tabel 28. A+B-bedrijven met mestvarkens

| Aantal mestvarkens | Aantal bedrijven met | | | | Percentage mestvarkens | |
|--------------------|----------------------|------|--------------|------|------------------------|------|
| | alleen mestvarkens | | mestv.+fokz. | | mestvarkens | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1 - 9 | 23 | 13 | 159 | 118 | 5 | 2 |
| 10 - 49 | 122 | 56 | 150 | 97 | 42 | 11 |
| 50 - 99 | 60 | 90 | 20 | 31 | 33 | 24 |
| 100 - 199 | 14 | 69 | 2 | 16 | 14 | 34 |
| ≥ 200 | 4 | 32 | - | 4 | 6 | 29 |
| Totaal | 223 | 260 | 331 | 266 | 100 | 100 |

c. Leghennen en slachtkuikens

Behalve dat het aantal leghennen is verminderd, is het aantal bedrijven met leghennen nog veel sterker afgenomen en wel van 58% van de A+B-bedrijven in 1964 tot 16% in 1969. Hoewel het aantal bedrijven met grote eenheden is toegenomen, zijn op de meeste bedrijven minder dan 500 leghennen. Het is wel zo dat meer dan de helft (52%) van alle leghennen wordt gehouden op bedrijven met eenheden van 2500 of meer.

Tabel 29. A+B-bedrijven met leghennen

| Aantal legghennen | Aantal bedrijven | | Percentage leghennen | |
|----------------------|------------------|------|----------------------|------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 50 - 499 | 500 | 99 | 58 | 15 |
| 500 - 999 | 52 | 9 | 20 | 7 |
| 1000 - 2499 | 20 | 16 | 18 | 26 |
| 2500 - 4999 | 2 | 7 | 4 | 25 |
| ≥ 5000 | - | 4 | - | 27 |
| Totaal | 574 | 135 | 100 | 100 |

Op maar weinig bedrijven worden slachtkuikens gehouden. De eenheden zijn meest 5 tot 10000 groot.

Tabel 30. A+B-bedrijven met slachtkuikens

| Aantal slachtkuikens x 1000 | Aantal bedrijven | | Percentage slachtkuikens | |
|-----------------------------------|---------------------|------|-----------------------------|------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1 - < 5 | 19 | 4 | 46 | 8 |
| 5 - < 10 | 7 | 10 | 44 | 45 |
| 10 - < 20 | 1 | 5 | 10 | 47 |
| Totaal | 27 | 19 | 100 | 100 |

Aangezien bij de indeling in bedrijfstypen de omvang van de veredeling een van de criteria was is het begrijpelijk dat bij de veredelingsbedrijven en bij de beide typen "met meer veredeling" de omvang van de diverse takken van veredeling het grootst is.

De onderscheiden deelgebieden vertonen meer verschillen. De betekenis van de veredelingsproductie kan hier wellicht het beste worden gezien aan de hand van het percentage s.b.e. dat de veredeling van het totaal aantal s.b.e. inneemt. De veredelingsproductie is van de meeste betekenis in Donzel en Nistelrode met meer dan twee vijfde (41 à 42%) van alle s.b.e., daarna volgen Zoggel en Heesch met ruim een derde (33 en 35%). In de andere gebieden omvat de veredelingsproductie rondom een kwart (23 tot 28%) van het aantal s.b.e., terwijl in De Rek zeer weinig veredeling voor-

komt (7%). Bezien naar diersoort waren Maren, Vinkel en Donzel in 1969 de gebieden met de meeste mestkalveren. Wat de varkenshouderij betreft dienen vooral de zuidelijke en oostelijke deelgebieden te worden genoemd. Meer dan twee derde van het aantal leghennen was in mei 1969 te vinden in vier gebieden (Geffen, Donzel, Nistelrode en Berghem), terwijl bijna alle slachtkuikens in zes gebieden waren gelocaliseerd (Maren, Geffen, Heesch, Donzel en Schaijk).

§ 5. De produktieomvang (bijlagen 55 t/m 60)

De belangrijkste onderdelen van de bedrijven in dit gebied zijn de in het voorgaande besproken akkerbouw, het grasland plus rundvee en de veredelingsproduktie. Deze bedrijfsonderdelen kunnen echter niet zonder meer met elkaar vergeleken of bij elkaar opgeteld worden. Om dit toch mogelijk te maken zijn de bedrijfsonderdelen herleid tot een zelfde eenheid door omrekening tot standaardbedrijfseenheden (s.b.e.), nader omschreven in bijlage 55. Behalve dat de totale produktieomvang is weer te geven in s.b.e., is het hierdoor ook mogelijk de relatieve betekenis van de diverse onderdelen aan te duiden.

De landbouwproduktie op de A+B-bedrijven in het ruilverkavelingsgebied is de laatste jaren gegroeid met 2,8% per jaar (gemeten in s.b.e.). Naar sectoren gezien valt met name op de groei van de veredelingssector (53%) en de rundveehouderij (15%). Hiertegenover is de akkerbouwproduktie belangrijk in betekenis achteruitgegaan (minus 25%). Het aandeel van de rundveehouderij en de veredelingssector in de totale produktie bedroeg in 1969 resp. 53% en 29%.

Tabel 31. Produktie van de A+B-bedrijven

| | Aantal s.b.e. | | Percentage s.b.e. | | Index aant. s.b.e. (1964 = 100) |
|------------------|---------------|--------|-------------------|------|------------------------------------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | |
| Akkerbouw | 13 052 | 9 823 | 21 | 14 | 75 |
| Tuinbouw | 2 777 | 2 944 | 5 | 4 | 106 |
| Rundveehouderij | 32 193 | 36 981 | 52 | 53 | 115 |
| Veredelingsprod. | 13 513 | 20 683 | 22 | 29 | 153 |
| Overig vee | 31 | 48 | 0 | 0 | 155 |
| Totaal | 61 566 | 70 479 | 100 | 100 | 114 |

N.B.: s.b.e. = standaardbedrijfseenheden.

Het aandeel van de akkerbouw in de totale produktie is in alle grootteklassen en in alle deelgebieden verminderd, evenals bij de meeste bedrijfstypen. De relatieve betekenis van de akkerbouw is het grootst op de grootste bedrijven (≥ 25 ha), bij de bedrijfstypen "gemengde bedrijven met weinig veredeling" en "overige bedrijfstypen" en in de deelgebieden Lith, Nistelrode en Berghem.

De tuinbouw is vooral geconcentreerd op de "tuinbouwbedrijven", deze hebben doorgaans minder grond. Hierdoor is het aandeel van de tuinbouw het grootst en ook toegenomen op de kleinste bedrijven (< 5 ha), de tuinbouwbedrijven en in Schaijk waar de meeste tuinbouwbedrijven zijn gelegen.

Het aandeel van de rundveehouderij is het grootst op de bedrijven van 10-25 ha (rond 60%), bij de "veebedrijven" (70-80%) en verder van aanzienlijke betekenis op de "gemengde bedrijven". Bij deze groepen bedrijven is de betekenis van de rundveehouderij de laatste jaren toegenomen. Een duidelijk verschil bestaat er tussen globaal genomen de westelijke (t/m Geffen/Vinkel) en de oostelijke deelgebieden (vanaf Zoggel). In dit westelijke deel komt 60% of meer van het aantal s.b.e. op rekening van de rundveehouderij, dit aandeel is de laatste jaren doorgaans ook toegenomen. Een uitzondering vormt hier Lith waar het rundvee minder dan de helft bijdraagt en dit gebied in dit opzicht meer overeenkomt met het oostelijke deel van het blok. In de oostelijke deelgebieden komt doorgaans minder dan de helft van het aantal s.b.e. op rekening van het rundvee en is dit aandeel de laatste jaren zelfs veelal verminderd. Uitzonderingen zijn hier Berghem en Heesch met een vrijwel gelijk gebleven aandeel van resp. 54 en 50%.

Zoals in de vorige paragraaf reeds is opgemerkt, is de veredelingsproductie vooral van betekenis in Donzel en Nistelrode met meer dan twee vijfde (41 en 42%) van het aantal s.b.e. en verder in Zoggel en Heesch (33 en 35%). Het aandeel van de veredelingsproductie is in deze vier gebieden de laatste jaren ook het meeste toegenomen. Voorts is ook in bijna alle andere deelgebieden het aandeel van de veredelingsproductie groter geworden, in deze gebieden omvat de veredelingsproductie 23 tot 28% van het totaal aantal s.b.e.

Het gemiddelde aantal s.b.e. per bedrijf, dat doorgaans toeneemt met de bedrijfsgrootte, is voor alle A+B-bedrijven 85 (ongeveer 55% van de bedrijven ligt beneden dit gemiddelde). Bij de bedrijfstypen hebben de veredelingsbedrijven en de tuinbouwbedrijven gemiddeld de grootste omvang, terwijl ook de "veebedrijven met meer veredeling" boven het gemiddelde liggen. Ook in de deelgebieden is de gemiddelde bedrijfsomvang niet overal gelijk. Een boven het gemiddelde, van 85 s.b.e. voor de A+B-bedrijven, gelegen bedrijfsomvang is er in Maren, Lith, Empel, Nuland en Berghem, waar gemiddeld grotere bedrijven zijn. Eveneens behoren hiertoe de gebieden Vinkel en Nistelrode met een wel wat kleinere bedrijfsoppervlakte, doch met een intensievere melkveehouderij en/of meer veredeling.

De afgelopen vijf jaar is het gemiddelde aantal s.b.e. per bedrijf met ruim een derde (35%) toegenomen (A+B-bedrijven). Deze toename was het grootste op de kleinste (< 10 ha) en de grootste (\geq 25 ha) bedrijven en de "veebedrijven". De gemiddelde omvang is verder het meeste toegenomen in de deelgebieden Nuland, Geffen, Zoggel, Heesch, Nistelrode en Schaijk. Deze gebieden hadden in 1964 de kleinste bedrijfsomvang en lagen ondanks deze groei ook in 1969 onder het gemiddelde, Nuland en Nistelrode uitgezonderd.

Uit het aantal s.b.e. per ha (excl. veredeling) kan een zekere mate van

intensivering van het grondgebruik worden afgelezen. Op grond hiervan blijkt het grondgebruik de laatste jaren het meest geïntensiveerd te zijn in de grootteklassen van 10-20 ha, bij de twee typen "veebedrijven" en in de gebieden Geffen en Vinkel. Verder dient de aanzienlijke intensivering van de tuinbouwbedrijven (uitbreiding van de glasteelt) te worden genoemd, dit werkt door in de grootteklasse (< 5 ha), waartoe deze behoren en in het deelgebied (Schaijk) waarin ze voornamelijk worden aangetroffen.

De produktieomvang, welke van bedrijf tot bedrijf zeer uiteenloopt, wordt door velerlei factoren bepaald. In het algemeen is de produktieomvang afhankelijk van de oppervlakte cultuurgrond, doch ook de intensiteit van de bedrijfsvoering speelt een grote rol evenals de veredelingsproduktie. Zo zijn er kleine bedrijven met veel en grotere bedrijven met weinig s.b.e. Welke bedrijven over het algemeen een grotere omvang hebben komt naar voren bij het bezien van het relatieve aantal bedrijven met b.v. 80 of meer s.b.e. (omvattend de helft van alle bedrijven). Beduidend meer bedrijven van deze omvang zijn er:

- a. in de grootteklassen ≥ 10 ha (70%) en vooral in die ≥ 15 ha (90%);
- b. bij de bedrijfstypen veebedrijven met meer veredeling (63%), veredelingsbedrijven (91%) en tuinbouwbedrijven (69%);
- c. in de deelgebieden Maren, Empel, Nuland, Vinkel en Nistelrode (resp. 57%, 62%, 59%, 58% en 59%);
- d. bij de bedrijven van bedrijfshoofden ≥ 50 jaar waar een opvolger is (58%);
- e. bij de bedrijven van jongere bedrijfshoofden (< 50 jaar), vooral bij die < 30 en 35-40 jaar (resp. 73 en 68%), in de leeftijdsgroepen van 35-40 en van 40-45 jaar had 56% van de bedrijven 80 of meer s.b.e.

§ 6. De arbeidsbezetting (bijlagen 61 t/m 63)

Het aantal A+B-bedrijven in het ruilverkavelingsgebied is van 1964 tot 1969 met 15,5% verminderd, het aantal vaste mannelijke arbeidskrachten met 20%. Hierdoor is het aantal arbeidskrachten per bedrijf nog enigszins afgenomen en wel van 1,25 tot 1,18. De vermindering van het aantal bedrijfshoofden was ongeveer even groot als de vermindering van het aantal bedrijven, het aantal meewerkende zoons echter is sterk afgenomen, vooral op de bedrijven van 5-15 ha en in de gebieden Heesch, Zoggel, Donzel, Nistelrode en Schaijk. Ook het zeer kleine aantal overige arbeidskrachten is aanzienlijk verminderd.

Tabel 32. Vaste mannelijke arbeidskrachten

| | 1965 | | 1969 | | Index 1969 (1964 = 100) |
|---------------------|--------|-------|--------|-------|----------------------------|
| | aantal | perc. | aantal | perc. | |
| Bedrijfshoofden | 955 | 78 | 831 | 84 | 87 |
| Meewerkende zoons | 248 | 20 | 138 | 14 | 56 |
| Overige gezinsleden | 16 | 1 | 10 | 1 | 63 |
| Vreemden | 13 | 1 | 5 | 1 | 38 |
| Totaal | 1 232 | 100 | 984 | 100 | 80 |

Zoals uit tabel 32 blijkt nemen de bedrijfshoofden in de vaste mannelijke arbeidsbezetting op de bedrijven een steeds grotere plaats in. Dit komt ook naar voren in de verdeling van het aantal bedrijven naar z.g. "arbeidsbezettingstypen", dat wil zeggen uitgegaan van de verschillende personen waaruit de vaste mannelijke arbeidsbezetting per bedrijf bestaat. Verreweg de meeste bedrijven zijn zoals reeds uit het voorgaande te verwachten was z.g. eenmansbedrijven (bedrijfshoofd alleen 81%), terwijl nog 13% tot het "vader-zoon"-type behoort.

Tabel 33. Arbeidsbezettingstypen

| | A+B-bedrijven | | | |
|--------------------------------|---------------|-------|--------|-------|
| | 1964 | | 1969 | |
| | aantal | perc. | aantal | perc. |
| Bedrijfshoofd alleen | 719 | 73 | 674 | 81 |
| Bedrijfshoofd + zoon(s) | 189 | 19 | 111 | 13 |
| Bedrijfshoofd + mann. fam. | 15 | 2 | 8 | 1 |
| Bedrijfshoofd + vreemden | 11 | 1 | 3 | 0 |
| Twee bedrijfshoofden (of meer) | 10 | 1 | 17 | 2 |
| Overige | 40 | 4 | 18 | 2 |
| Totaal | 984 | 100 | 831 | 100 |

Veel eenmansbedrijven zijn er verhoudingsgewijs in de grootteklassen van 5-10 ha (89%) en 10-15 ha (83%), op de "gemengde bedrijven met meer veredeling" (88%) en in de meer zuidelijke deelgebieden Empel, Nuland, De Rek, Zoggel, Heesch en Nistelrode (86 à 89%) en verder in Vinkel en Donzel (84%).

In het begin van deze paragraaf is opgemerkt dat het aantal vaste mannelijke arbeidskrachten per bedrijf de laatste jaren iets is verminderd (van 1,25 tot 1,18). Dit was voornamelijk van betekenis voor de bedrijven in de grootteklassen van 15-25 ha. Verder daalde het aantal arbeidskrachten per bedrijf het meest op de "gemengde bedrijven met meer veredeling" en in de deelgebieden De Rek, Zoggel en Heesch. Door de vermindering van het aantal arbeidskrachten en de iets toegenomen bedrijfsgrootte (zie hoofdstuk II, §4) is ook de oppervlakte cultuurgrond per man vergroot, vooral op de bedrijven waar het arbeidsaanbod meer aanzienlijk is verminderd.

De arbeidsproductiviteit, gemeten en uitgedrukt in aantal s.b.e. per vaste mannelijke arbeidskracht, is toegenomen van 50 tot 72 s.b.e., dit is met 44%, ofwel bijna 9% per jaar. In de grootteklassen loopt de gemiddelde arbeidsproductiviteit op met de bedrijfsgrootte en wel van 60 s.b.e. per man op de bedrijven < 10 ha, via 76 op de bedrijven van 10-15 ha tot 85 op de grotere bedrijven. Bij de bedrijfstypen hebben de "veredelingsbedrijven" en de "tuinbouwbedrijven" de hoogste arbeidsproductiviteit per man, daarna volgen de twee typen met meer veredeling. Wat de deelgebieden betreft ligt de arbeidsproductiviteit in zes gebieden (Empel en Nuland, Vinkel en Zoggel, Donzel en Nistelrode) boven het gemiddelde van

alle A+B-bedrijven. In deze deelgebieden is doorgaans ook de arbeidsbezetting per bedrijf het laagst. De grootste toeneming van de arbeidsproduktiviteit per man was er de laatste jaren op de "tuinbouwbedrijven" en hiermede verband houdende op de kleinste bedrijven (< 5 ha). Verder is de arbeidsproduktiviteit het meeste toegenomen in gebieden waar deze voorheen het laagste was (Nuland, Zoggel, Heesch, Nistelrode en Schaijk).

HOOFDSTUK IV

Enkele aspecten van de agrarisch - sociale structuur

§ 1. De bedrijfshoofden (bijlagen 64 en 65)

In 1964 was bijna de helft (48%) van de A+B-bedrijfshoofden 50 jaar of ouder, waarmee er in "Midden-Maasland" destijds iets meer oudere bedrijfshoofden waren dan b.v. in "Bakel" (in 1965 45% \geq 50 jaar). De leeftijdsopbouw is de laatste jaren aanzienlijk gewijzigd, hetgeen in tabel 34 tot uitdrukking is gebracht.

Tabel 34. Leeftijdsopbouw A+B-bedrijfshoofden

| Leeftijdsklasse | 1964 | | Leeftijdsklasse | 1969 | |
|-----------------|--------|-------|-----------------|--------|-------|
| | aantal | perc. | | aantal | perc. |
| < 40 jaar | 304 | 31 | < 40 jaar | 308 | 37 |
| 40 - < 45 jaar | 107 | 11 | 40 - < 45 jaar | 117 | 14 |
| 45 - < 50 jaar | 98 | 10 | 45 - < 50 jaar | 109 | 13 |
| 50 - < 55 jaar | 152 | 15 | 50 - < 55 jaar | 93 | 11 |
| 55 - < 60 jaar | 125 | 13 | 55 - < 60 jaar | 106 | 13 |
| 60 - < 65 jaar | 107 | 11 | 60 - < 65 jaar | 58 | 7 |
| \geq 65 jaar | 90 | 9 | \geq 65 jaar | 39 | 5 |
| Totaal | 983 | 100 | | 830 | 100 |

Het aantal bedrijfshoofden van 50 jaar en ouder is de laatste jaren sterk verminderd, terwijl het aantal jongere bedrijfshoofden zelfs nog is toegenomen. Bij een kleiner geworden totaalaantal A+B-bedrijven is hierdoor de betekenis van de jongere bedrijfshoofden (< 50 jaar) sterk toegenomen (van 52 tot 64%) en die van de oudere bedrijfshoofden derhalve verminderd. De groep oudere bedrijfshoofden (\geq 50 jaar) verminderde vrijwel alleen door beroepsbeëindiging. Hierbij is ten eerste een groot aantal bedrijven door een (jongere) opvolger als A+B-bedrijf voortgezet, ten tweede een aantal bedrijven opgeheven waarbij het O.- en S.-fonds een belangrijke rol speelde en ten derde een aantal bedrijven nog als D-bedrijf door dezelfde personen aangehouden. De groep bedrijfshoofden < 50 jaar is voornamelijk toegenomen door het grote aantal jonge boeren dat hun vader is opgevolgd. De beroepsverandering in de aanwezige groep jongere boeren was daartegenover niet groot genoeg om de groei van het totaalaantal bedrijfshoofden < 50 jaar tegen te gaan.

Het percentage bedrijfshoofden \geq 50 jaar is vooral verminderd in de grootteklassen \geq 10 ha, ook bij de bedrijfstypen "veebedrijven", "ge-

mengde bedrijven met meer veredeling", "veredelingsbedrijven" en "tuinbouwbedrijven". Verder zijn de oudere bedrijfshoofden in alle deelgebieden in aantal verminderd uitgezonderd in Maren, Schaijk en Berghem. Het komt er dus op neer dat er relatief veel bedrijfshoofden van 50 jaar en ouder zijn op de bedrijven van 5-10 ha, de gemengde bedrijven met weinig veredeling en in de gebieden Maren, Berghem en Schaijk. Bijna twee vijfde (37%) van de A+B-bedrijfshoofden was in 1969 jonger dan 40 jaar. Een hoger percentage, dus nog meer jongere bedrijfshoofden, was er op de bedrijven ≥ 10 ha, op de bedrijven met meer veredeling en op de veredelingsbedrijven. De tuinbouwbedrijven hadden meest een vrij jong bedrijfshoofd (66% < 40 jaar), dit was eveneens van invloed op de kleinste grootteklassen. Relatief meer bedrijfshoofden jonger dan 40 jaar waren er verder in de deelgebieden Geffen (46%), Empel (44%), Zoggel en Donzel (42%), Nistelrode en Schaijk (40%) en Vinkel (39%).

Zoals reeds is opgemerkt (hoofdstuk III, § 5) hebben de jongere bedrijfshoofden doorgaans meer grotere bedrijven, d.w.z. dat de meeste van hun bedrijven een omvang hebben van 80 s.b.e. of meer (bijlage 60).

§ 2. Bedrijfsopvolging (bijlage 66)

Wanneer A+B-bedrijfshoofden vanwege gevorderde leeftijd het beroep gaan beëindigen, komt aan de orde wat er met het bedrijf zal gaan gebeuren: zal het worden opgeheven of is er een opvolger die het zal voortzetten? Zoals in hoofdstuk II, § 3 reeds is opgemerkt worden de bedrijven die blijven voortbestaan bijna alle door een zoon of schoonzoon overgenomen. Het is daarom vooral nodig aandacht te schenken aan de bedrijfsopvolgers in de naaste familiekring. Ten einde een enigszins gefundeerd inzicht te kunnen geven zal de opvolgingssituatie alleen worden gezien van bedrijfshoofden van 50 jaar en ouder. Op deze bedrijven komt de beroepsbeëindiging van het bedrijfshoofd en de kwestie van de opvolging de komende 10 à 15 jaar zeker aan de orde. Bovendien kan alleen voor deze categorie landbouwers en tuinders via streekkenners een enigszins betrouwbare indruk worden verkregen over wat er waarschijnlijk met het bedrijf zal gaan gebeuren. Wanneer we uitgaan van een huidige abdicatieleeftijd die ligt omstreeks de 64 jaar, dan komen binnen 15 jaar ruim 296 A+B-bedrijven uit hoofde van de leeftijd van het bedrijfshoofd in aanmerking voor overneming of opheffing.

Volgens tabel 35 (zie blz.) is op 111 bedrijven de opvolging verzekerd en mag van 9 bedrijven ≥ 15 ha waar de opvolging twijfelachtig is, wel een opvolger worden verwacht. Derhalve is er momenteel voor 120 bedrijven (40%) een opvolger te verwachten. Men mag dus stellen dat + 175 bedrijven geen opvolger zullen hebben. Deze bedrijven hadden in mei 1969 bijna 1700 ha cultuurgrond in gebruik, ofwel 18% van de cultuurgrond van alle A+B-bedrijven. Het zijn voornamelijk de kleinste bedrijven waar geen opvolgers zijn. Op nauwelijks een kwart van de bedrijven < 10 ha is nog een opvolger te verwachten, terwijl daar waar wel een opvolger is, dit waarschijnlijk meer gespecialiseerde bedrijven zal betreffen. De bedrijven die zullen vrijkomen behoren meest tot de bedrijfstypen

Tabel 35. Opvolgingssituatie (A+B-bedrijven)

| | Aantal bedrij- ven | Aantal totaal | Aantal bedrijfshoofden van 50 jaar en ouder waarvan de opvolging | | |
|--------------|--------------------------|------------------|---|------------------------|-----------------------|
| | | | verzekerd is | niet verze- kerd is | twijfel- achtig is |
| < 10 ha | 353 | 144 | 34 | 95 | 15 |
| 10 - < 15 ha | 299 | 82 | 33 | 31 | 18 |
| 15 - < 20 ha | 127 | 48 | 28 | 13 | 7 |
| ≥ 20 ha | 52 | 22 | 16 | 4 | 2 |
| Totaal | 831 | 296 | 111 | 143 | 42 |

Bron: navraag bij streekkenners.

gemengde bedrijven, veebedrijven met weinig veredeling en "overige bedrijven" en ze hebben meest een omvang van < 80 s.b.e. In het westelijke deel van het gebied (Maren, Lith, Nuland, Geffen, Vinkel) zijn relatief meer opvolgers dan in de andere deelgebieden, waar, vooral in de gebieden Zoggel, Heesch en Schaijk, naar verhouding weinig opvolgers zijn.

De opvolgers zijn bijna allen reeds op het betreffende bedrijf meewerkende zoons.

§ 3. Toekomstige ontwikkeling van het aantal bedrijven

Uitgegaan van het aantal A+B-bedrijven in 1964 was tot 1969 bijna een kwart (23%) hiervan bij beroepsbeëindiging betrokken (zie hoofdstuk II, § 3). Dit betrof 231 bedrijven waarvan er 122 (53%) in de A+B-groep zijn voortgezet, hetzij door een zoon of schoonzoon (113), hetzij door familie (2) of vreemden (7). Zes bedrijven zijn door een opvolger voortgezet in de C-groep. Voor de overige bedrijven (103) was geen opvolger, deze zijn als D-bedrijf voortgezet of opgeheven.

Gezien de huidige, vrij jeugdige, leeftijdsopbouw zullen in de periode 1969-1984 naar verhouding aanzienlijk minder bedrijven bij beroepsbeëindiging van het bedrijfshoofd betrokken zijn dan in de afgelopen jaren. Voor de komende jaren betreft dit 296 van de 831 bedrijven, ofwel 36%. Van deze 296 bedrijven met een bedrijfshoofd ≥ 50 jaar hebben we aangenomen dat er ± 120 een opvolger hebben, hetgeen met 6 bedrijven waar twee opvolgers zijn op 126 opvolgers komt. Hoeveel van deze 126 opvolgers zullen uiteindelijk een bedrijf hetzij van hun vader, hetzij van iemand anders overnemen? Het is te verwachten dat een aantal opvolgers alsnog een ander beroep zal kiezen en geen boer zal worden. Dit is de laatste jaren ook gebeurd. Toen heeft + 22% van de meewerkende zoons welke voor opvolging in aanmerking kwamen de landbouw verlaten en dit betrof slechts een periode van 5 jaar.

We mogen aannemen dat ook van de huidige opvolgers een aantal alsnog de landbouw zal verlaten en een ander beroep zal kiezen. Wanneer we

dit stellen op een kwart 1), dan blijven er van de 126 opvolgers nog 95 over waarvan we aannemen dat dit de toekomstige A+B-opvolgers 2) zijn. Voor de toekomst is derhalve te verwachten dat van de 296 bedrijven waar het bedrijfshoofd het beroep gaat beëindigen, er 95 opvolgers het bedrijf in de A+B-groep zullen voortzetten. Dit komt neer op ongeveer een derde (32%) en is aanzienlijk minder dan de laatste jaren, toen nog 53% van de bij beroepsbeëindiging betrokken bedrijven als A+B-bedrijf is voortgezet.

Zoals we hiervoor hebben gezien is vooral de beroepsbeëindiging van invloed op de vermindering van het aantal bedrijven van oudere bedrijfshoofden. In de groep jongere bedrijfshoofden (< 50 jaar) verminderde het aantal bedrijven vooral door beroepsverandering van bedrijfshoofden. De afgelopen jaren zijn 61 A+B-bedrijfshoofden van beroep veranderd; de meeste bedrijven van hen zijn voortgezet in de C-groep (32) of opgeheven (22), vergelijk tabel 9, blz. 24. Van deze "beroepsveranderaars" waren er 37 jonger dan 50 jaar, voor alle bedrijfshoofden < 50 jaar in 1969 (509) komt dit neer op een vermindering van 1,5% per jaar.

Indien deze beroepsverandering in hetzelfde tempo doorgaat, dus met 1,5% per jaar, zal het aantal A+B-bedrijven met thans een bedrijfshoofd < 50 jaar over 15 jaar zijn verminderd van 534 (in 1969) tot 425. Gezien de ontwikkelingen in de landbouw en de gunstige perspectieven buiten de landbouw in dit gebied mogen we echter wel een sterkere vermindering verwachten. Wanneer het percentage van de beroepsverandering op b.v. 2% per jaar wordt gesteld, kan een vermindering tot \pm 395 bedrijven worden verwacht.

Resumerend kan volgens voorgaande veronderstellingen het aantal A+B-bedrijven in de komende 15 jaar verminderen van 831 (in 1969) tot \pm 490, hetgeen een vermindering zou betekenen van 3,5% per jaar. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met de invloed van niet-genoemde oorzaken (o.a. ziekte, invaliditeit), waardoor de afgelopen jaren het aantal bedrijven met 0,3% per jaar is verminderd. Dit meegerekend zou het aantal A+B-bedrijven tot \pm 470 kunnen verminderen. Vergelijken we dit mogelijke toekomstige aantal A+B-bedrijven met de indeling van de bedrijven naar de bedrijfsomvang (bijlage 60), dan blijkt dit overeen te komen met het aantal bedrijven van 80 of meer s.b.e. plus ruim de helft van het aantal bedrijven met 70-79 s.b.e.

-
- 1) De overweging voor dit vrij lage percentage is dat de bedrijven met "opvolger onbekend" niet zwaar zijn meegeteld en verder dat de bedrijven groter zijn dan in het recente verleden.
 - 2) De laatste jaren zijn vrijwel evenveel A+B-bedrijven door vreemden voortgezet als er opvolgers het bedrijf als C-bedrijf hebben voortgezet, zodat we de opvolging door anderen dan zoons buiten beschouwing hebben gelaten.

Samenvatting

1. De ruilverkaveling "Midden-Maasland" ligt in de omgeving van Oss en omvat grondgebied van elf gemeenten. Het noordwestelijke deel van het gebied is reeds eerder bij ruilverkaveling betrokken geweest ("Maasland-West" en "Land van Megen"), in het zuiden grenst het gebied aan de in uitvoering zijnde ruilverkavelingen "De Leijgraaf" en "Uden".

Het gebied behoort verder tot drie landbouwgebieden; de grond bestaat uit rivierklei (komgronden) en zandgronden. In het oosten is een aanzienlijk bosgebied bij het blok betrokken.

2. Het aantal inwoners in dit gebied neemt voortdurend toe, in de eerste plaats door de geboortenoverschotten. Daarnaast kenden een aantal gemeenten eveneens min of meer aanzienlijke vestigingsoverschotten. Deze gemeenten groeien waarschijnlijk vooral doordat zij randgemeenten zijn van groeiende werkgelegenheidscentra (Oss, Uden, Veghel) en door de toenemende aantrekkingskracht van landelijke woonkernen nabij grotere plaatsen.
3. De beroepenstructuur van de mannelijke beroepsbevolking heeft zich de laatste decennia aanzienlijk gewijzigd. Het aandeel van de landbouw nam zeer sterk af: in 1947 nog 48%, in 1960 nog 27% en in 1969 niet meer dan naar schatting 15 à 17%. Dit is veroorzaakt door de vermindering van het aantal meewerkende gezinsleden (zoons) en het in 1947 reeds geringe aantal vreemde arbeidskrachten.
4. De plaatselijke werkgelegenheid in de gemeenten van het blok is van 1947 tot 1960 verminderd en na 1960 waarschijnlijk gelijk gebleven. Door de toegenomen beroepsbevolking is echter het aantal uitgaande forensen, zowel voor als na 1960, aanzienlijk uitgebreid. De voornaamste werkgemeente voor de uitgaande forensen was en is Oss, de laatste jaren is de betekenis van Uden en Veghel als centra voor werkgelegenheid toegenomen.
5. Wat betreft de ruimtelijke ontwikkeling zal het gebied behalve met dorpsuitbreidingen geconfronteerd worden met de aanleg van nieuwe wegen en omlegging van bestaande wegen. Hiernaast zal ook de ontwikkeling van de recreatie, met name in het oosten, voor het gebied van betekenis zijn.
6. Het aantal land- en tuinbouwbedrijven (C.B.S.-indeling) is in de 7 gemeenten van het gebied sterker verminderd dan in de Meijerij (van 1947-1969 resp. met 44% en 40%). In Lith en Nistelrode was deze vermindering aanzienlijk kleiner (33%) en in Berghem beduidend groter (met 63%).

7. De grondgebruikers die in het ruilverkavelingsgebied wonen hebben bijna 11 200 ha cultuurgrond in gebruik, waarvan 85% bij A+B-bedrijven.
Twee vijfde van de geregistreerden behoort tot de C- en D-groep, deze hebben 14% van de cultuurgrond in gebruik. In de deelgebieden rondom Oss zijn relatief meer C- en D-bedrijven, hun aandeel in het grondgebruik is in deze deelgebieden het grootst.
8. In de periode 1964-1969 is het aantal A+B-bedrijven met 3,3% per jaar verminderd, het aantal C- en D-bedrijven is met 3,6% per jaar afgenomen.
9. De bedrijven die uit de A+B-groep zijn verdwenen zijn of voortgezet in de C- of D-groep (104) of opgeheven (75).
De vermindering van het aantal A+B-bedrijven hangt samen met beroepsbeëindiging, dan wel met beroepsverandering van het bedrijfs-hoofd alsook met andere oorzaken; het aantal bedrijven is hierdoor met resp. 109, 55 en 15 verminderd.
10. Van de 231 A+B-bedrijven waar het bedrijfshoofd het beroep heeft beëindigd zijn er 122 (53%) in de A+B-groep voortgezet, de meeste door een (schoon)zoon, 2 door een ander familielid en 7 door een vreemde opvolger. Slechts 6 van de 61 bedrijven van boeren die van beroep zijn veranderd zijn als A+B-bedrijf voortgezet, de meeste door een vreemde.
11. De beëindigingsregeling van het O.- en S.-fonds heeft in dit gebied een grote rol gespeeld, hierdoor zijn 50 van de 75 opgeheven A+B-bedrijven verdwenen. De meeste opgeheven bedrijven (64) waren in 1964 kleiner dan 10 ha. Alle opgeheven bedrijven hadden in 1964 te zamen 490 ha cultuurgrond in gebruik, deze grond is vrijwel geheel aangewend voor vergroting van andere bedrijven.
12. De verandering in de bedrijfsgroottestructuur, de verdeling van het aantal bedrijven over de grootteklassen, betrof de afgelopen 5 jaar een vermindering van het aantal A+B-bedrijven kleiner dan 10 ha en een uitbreiding van het aantal bedrijven ≥ 15 ha. De gemiddelde oppervlakte van de A+B-bedrijven is van 1964 tot 1969 met 1,5 ha toegenomen tot 11,5 ha. De belangrijkste oorzaak hiervan was de vermindering van het aantal kleine bedrijven.
13. In de periode van onderzoek is 15% van de oppervlakte cultuurgrond vrijgekomen, voor de helft door opheffing van bedrijven, de rest door bedrijfsverkleiningen. De vrijgekomen grond is grotendeels gebruikt voor vergroting van bestaande A+B-bedrijven.
14. In de periode 1964-1969 is op ruim de helft (55%) van de A+B-bedrijven de oppervlakte cultuurgrond met 1 ha of meer veranderd. Voor ruim driekwart betrof dit een vergroting en voor ongeveer een kwart een verkleining van de oppervlakte cultuurgrond.

15. Bijna twee derde (64%) van de cultuurgrond is eigendom van de gebruikers. Van het pachtland is driekwart eigendom van particulieren; 10% is pacht van ouders.
De A+B-bedrijven hadden in 1968 gemiddeld 6,9 kavels met een gemiddelde grootte van 1,65 ha. Het minst gunstig is de verkaveling in het zuidoostelijke deel van het gebied.
16. Ruim een vijfde van de bedrijfsgebouwen van de A+B-bedrijven zijn in een dorp gelegen.
De bedrijfsgebouwen zijn beoordeeld naar de geschiktheid om de eerste 5 à 10 jaar een effectief en voldoende bedrijfsomvang voor een z.g. eenmansopzet te kunnen exploiteren. Afhankelijk van de investeringen die hiervoor nodig zijn kan voor slechts 13% van de bedrijven de kwalificatie "goed" worden gegeven, 49% werd matig genoemd.
17. Op de A+B-bedrijven is van 1964 tot 1969 het grasland uitgebreid van 60% tot 69% van de cultuurgrond. Het aantal bedrijven zonder bouwland is toegenomen van 39 in 1964 tot 71 in 1969.
18. Op grond van de per bedrijf gevonden verhouding tussen aantal en percentage s.b.e. voor rundveehouderij, tuinbouw en veredelingsproductie zijn bij de A+B-bedrijven 7 bedrijfstypen onderscheiden. Dit zijn o.a. twee typen veebedrijven (49%), twee typen gemengde bedrijven (22%), veredelingsbedrijven (19%) en tuinbouwbedrijven (3%).
Vooral het aantal "gemengde bedrijven" is de laatste jaren sterk verminderd, de "veredelingsbedrijven" zijn het meest toegenomen. In het westen van het gebied zijn naar verhouding meer "veebedrijven", in het zuidoosten meer "veredelingsbedrijven".
19. De oppervlakte bouwland is de laatste jaren met bijna 900 ha vermindert. Het bouwplan is eenvoudig en vrij extensief.
20. Ook de oppervlakte tuinbouwgewassen in de open grond is vermindert. Het areaal glas is uitgebreid van 1,40 ha tot 6,33 ha.
21. Het aantal melkkoeien per bedrijf is de afgelopen vijf jaar alleen toegenomen door meer grasland per bedrijf. De intensiteit van het graslandgebruik is in feite niet veranderd. Op 30% van de bedrijven hield men in 1969 15 of meer melkkoeien, op 11% was dit 20 of meer. Bijna de helft (48%) van de melkkoeien werd gehouden in veestapels van 15 stuks of meer.
22. In elke sector van de veredelingsproductie is de laatste jaren het aantal dieren aanzienlijk toegenomen, uitgezonderd het aantal leg-hennen dat sterk is verminderd. Voor de veredelingsproductie in zijn geheel geldt dat de eenheden groter zijn geworden en het aantal bedrijven waarop deze worden gehouden doorgaans is verminderd. Het merendeel van de dieren wordt gehouden op bedrijven met grotere eenheden. Zo werd in 1969 meer dan de helft (58%) van het aantal mestkalveren gehouden in eenheden van 100 of meer, de mestvarkens

BIJLAGE 2

Geboorten- en vestigingsoverschotten

| Geboortenoverschot 1) | Lith | Nuland | Geffen | Heesch | Nistelrode 3) | Schaijk | Berghem |
|-----------------------|------|--------|--------|--------|---------------|---------|---------|
| 1946 - 1950 | 274 | 172 | 259 | 505 | 404 | 464 | 362 |
| 1951 - 1955 | 258 | 187 | 238 | 529 | 378 | 437 | 326 |
| 1956 - 1960 | 290 | 288 | 345 | 647 | 475 | 387 | 292 |
| 1961 - 1965 | 254 | 310 | 304 | 751 | 620 | 484 | 301 |
| 1966 | 42 | 55 | 66 | 124 | 95 | 81 | 61 |
| 1967 | 59 | 73 | 63 | 121 | 118 | 74 | 39 |
| 1968 | 68 | 56 | 83 | 115 | 107 | 86 | 58 |
| 1969 | 65 | 47 | 89 | 139 | 104 | 119 | 77 |
| ----- | | | | | | | |
| Vestingsoverschot 2) | | | | | | | |
| 1946 - 1950 | -179 | -44 | -59 | -42 | -209 | -192 | -153 |
| 1951 - 1955 | -178 | 57 | -57 | -8 | -297 | -213 | -127 |
| 1956 - 1960 | -289 | 142 | -62 | 236 | 467 | -149 | -113 |
| 1961 - 1965 | -18 | 187 | -50 | 140 | -289 | 46 | 67 |
| 1966 | 15 | 54 | -7 | 24 | -61 | -3 | 16 |
| 1967 | -43 | -7 | 15 | 56 | -62 | 40 | 22 |
| 1968 | -44 | 31 | 6 | 11 | -17 | 54 | 28 |
| 1969 | -2 | -9 | 56 | -64 | -71 | 50 | -12 |

1) Levend geboren minus overleden.

2) Vestigingen minus vertrek.

3) De cijfers van de jaren 1960 t/m 1967 zijn nog beïnvloed door woonoord Donzel.

Bron: C.B.S.

BIJLAGE 3

Bevolking in een aantal wijken

| Gemeente | Wijk (dorp) | Aantal inwoners in | | Indexcijfers (1947 = 100) |
|------------|---------------------------|--------------------|-------|------------------------------|
| | | 1947 | 1960 | |
| Lith | Lith | 1 398 | 1 366 | 98 |
| | Lithoyen | 662 | 630 | 95 |
| Rosmalen | Kruisstraat en Heescheind | 662 | 629 | 95 |
| Nuland | Nuland 1) | 575 | 1 201 | 209 |
| | Vinkel 2) | 729 | 1 013 | 139 |
| Geffen | Geffen | 1 002 | 1 641 | 164 |
| Heesch | Heesch | 1 877 | 3 391 | 181 |
| Nistelrode | Nistelrode | 1 742 | 2 141 | 123 |
| Schaijk | Schaijk | 1 616 | 1 914 | 118 |
| Berghem | Berghem | 2 148 | 2 676 | 125 |

1) Gedeeltelijk gemeente Rosmalen en Nuland.

2) Gedeeltelijk gemeente Nuland, Geffen en Heesch.

Bron: C.B.S.-Volks- en beroepstelling 1947
Algemene volkstelling 1960.

Mannelijke beroepsbevolking naar bedrijfstak

| | Lith | | Nuland | | Geffen | | Heesch | | Nistelrode | | Schaijk | | Berghem | | 7 gem. | |
|------------------------------|-------|-------|--------|-----|--------|-----|--------|-------|------------|-------|---------|-------|---------|-------|--------|-------|
| | '47 | '60 | '47 | '60 | '47 | '60 | '47 | '60 | '47 | '60 | '47 | '60 | '47 | '60 | '47 | '60 |
| Mannelijke beroepsbevolking: | 1 233 | 1 144 | 536 | 633 | 701 | 838 | 1 201 | 1 630 | 1 082 | 1 381 | 1 480 | 1 103 | 1 184 | 1 498 | 992 | 1 057 |
| aantal | 45 | 34 | 54 | 29 | 45 | 23 | 49 | 22 | 53 | 32 | 20 | 56 | 33 | 23 | 32 | 16 |
| Percentage: | 3 | 1 | 0 | 1 | 0 | 1 | 3 | 1 | 4 | 0 | 0 | 4 | 0 | 5 | 0 | 3 |
| land- en tuinbouw | 21 | 27 | 13 | 20 | 22 | 36 | 26 | 40 | 17 | 35 | 40 | 13 | 25 | 38 | 30 | 50 |
| bosbouw, ontgin., viss. | 12 | 16 | 13 | 25 | 11 | 21 | 6 | 16 | 8 | 14 | 11 | 11 | 18 | 17 | 13 | 15 |
| industrie en ambacht | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 0 | 0 | - | - | - | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 |
| bouwnijverheid | 3 | 5 | 5 | 8 | 7 | 8 | 5 | 8 | 6 | 7 | 7 | 5 | 7 | 6 | 5 | 7 |
| openb. nutsbedrijven | 6 | 7 | 3 | 5 | 4 | 4 | 2 | 3 | 3 | 4 | 20 | 3 | 4 | 4 | 4 | 3 |
| handel, bank, enz. | 6 | 6 | 5 | 9 | 4 | 5 | 4 | 6 | 4 | 6 | 6 | 4 | 9 | 4 | 5 | 6 |
| vervoer | - | 0 | - | 0 | - | - | 0 | 1 | - | 0 | - | - | 1 | - | 0 | 0 |
| dienstverlening | 1 | 0 | 1 | 0 | 1 | 0 | 1 | 1 | 1 | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 0 |
| onbekend | 3 | 3 | 5 | 2 | 5 | 1 | 4 | 3 | 4 | 2 | 2 | 3 | 2 | 4 | 4 | 3 |
| tijdelijk niet werkend | | | | | | | | | | | | | | | | |
| militairen | | | | | | | | | | | | | | | | |

Bronnen: C.B.S.-1947 Volks- en beroepstelling
1960 Algemene volkstelling

Schaijk 1967 en Nistelrode 1969 huis-aan-huis telling.

BIJLAGE 5

Mannelijke agrarische beroepsbevolking

| Gemeente | Categorie | Aantal mannen werkend in de landbouw 1) | | Indexcijfers | |
|------------|---------------|--|------|----------------------|----------------------|
| | | 1947 | 1960 | 1947 (1947 = 100) | 1960 (1960 = 100) |
| | | 1947 | 1960 | | |
| Lith | zelfstandigen | 303 | 279 | 236 | 89 |
| | gezinsleden | 207 | 96 | 74 | 46 |
| | arbeiders | 85 | 24 | 8 | 28 |
| | totaal | 595 | 390 | 318 | 66 |
| Nuland | zelfstandigen | 140 | 114 | 96 | 81 |
| | gezinsleden | 138 | 49 | 9 | 36 |
| | arbeiders | 14 | 23 | 26 | 164 |
| | totaal | 292 | 186 | 131 | 64 |
| Geffen | zelfstandigen | 170 | 124 | 112 | 73 |
| | gezinsleden | 121 | 59 | 22 | 49 |
| | arbeiders | 22 | 3 | - | 23 |
| | totaal | 313 | 188 | 134 | 60 |
| Heesch | zelfstandigen | 307 | 248 | 194 | 81 |
| | gezinsleden | 220 | 98 | 32 | 45 |
| | arbeiders | 57 | 12 | 2 | 21 |
| | totaal | 584 | 358 | 228 | 61 |
| Nistelrode | zelfstandigen | 303 | 281 | 246 | 93 |
| | gezinsleden | 227 | 133 | 55 | 59 |
| | arbeiders | 49 | 26 | 13 | 53 |
| | totaal | 579 | 440 | 314 | 76 |
| Schaijk | zelfstandigen | 337 | 284 | 244 | 84 |
| | gezinsleden | 230 | 79 | 38 | 34 |
| | arbeiders | 52 | 25 | 4 | 48 |
| | totaal | 619 | 388 | 286 | 63 |
| Berghem | zelfstandigen | 186 | 125 | 84 | 67 |
| | gezinsleden | 101 | 38 | 29 | 38 |
| | arbeiders | 31 | 11 | 2 | 35 |
| | totaal | 318 | 174 | 115 | 55 |

1) Exclusief bosbouw, ontginning, e.d. en exclusief tijdelijk-niet-werkenden.
Bron: C.B.S.- 1947 en 1960 Volks- en beroepstelling; 1967 Mettelling (aantal vaste arbeidskrachten).

BIJLAGE 6

Mannelijke beroepsbevolking, forensisme en werkgelegenheid

| | | agrariërs 1) | | Aantal mannen niet-agrariërs | | totaal | |
|--------------------------------|----|--------------|------|---------------------------------|-------|--------|-------|
| | | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 |
| Lith: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 635 | 402 | 557 | 709 | 1 192 | 1 111 |
| inkomende forensen | 3) | + 32 | 1 | 56 | 26 | 88 | 27 |
| | | 667 | 403 | 613 | 735 | 1 280 | 1 138 |
| uitgaande forensen | 4) | - 15 | 2 | 184 | 485 | 199 | 487 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 652 | 401 | 429 | 250 | 1 081 | 651 |
| Nuland: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 293 | 190 | 213 | 432 | 506 | 622 |
| inkomende forensen | 3) | + 10 | 8 | 67 | 44 | 77 | 52 |
| | | 303 | 198 | 280 | 476 | 583 | 674 |
| uitgaande forensen | 4) | - 1 | 4 | 96 | 321 | 97 | 352 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 302 | 194 | 184 | 155 | 486 | 349 |
| Geffen: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 314 | 192 | 348 | 631 | 662 | 823 |
| inkomende forensen | 3) | + 12 | 3 | 28 | 29 | 40 | 32 |
| | | 326 | 195 | 376 | 660 | 702 | 855 |
| uitgaande forensen | 4) | - 6 | 2 | 180 | 479 | 186 | 481 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 320 | 193 | 196 | 181 | 516 | 374 |
| Heesch: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 622 | 367 | 522 | 1 206 | 1 144 | 1 573 |
| inkomende forensen | 3) | + 1 | - | 37 | 130 | 38 | 130 |
| | | 623 | 367 | 559 | 1 336 | 1 182 | 1 703 |
| uitgaande forensen | 4) | - 17 | 4 | 271 | 829 | 288 | 833 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 606 | 363 | 288 | 507 | 894 | 870 |
| Nistelrode: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 618 | 444 | 411 | 904 | 1 029 | 1 348 |
| inkomende forensen | 3) | + 17 | 1 | 24 | 53 | 41 | 54 |
| | | 635 | 445 | 435 | 957 | 1 070 | 1 402 |
| uitgaande forensen | 4) | - 27 | 4 | 158 | 644 | 185 | 648 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 608 | 441 | 277 | 313 | 885 | 754 |
| Schaijk: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 658 | 394 | 402 | 758 | 1 060 | 1 152 |
| inkomende forensen | 3) | + 26 | 2 | 44 | 100 | 70 | 102 |
| | | 684 | 396 | 446 | 858 | 1 130 | 1 254 |
| uitgaande forensen | 4) | - 28 | 8 | 148 | 432 | 176 | 440 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 656 | 388 | 298 | 426 | 954 | 814 |
| Berghem: | | | | | | | |
| mannelijke beroepsbevolking | 2) | 371 | 178 | 565 | 834 | 936 | 1 012 |
| inkomende forensen | 3) | + 2 | - | 14 | 48 | 16 | 48 |
| | | 373 | 178 | 579 | 882 | 952 | 1 060 |
| uitgaande forensen | 4) | - 40 | 1 | 335 | 690 | 375 | 691 |
| werkgelegenheid in de gemeente | | 333 | 177 | 244 | 192 | 577 | 369 |

1) Inclusief bosbouw, ontginning, visserij en jacht.

2) Exclusief tijdelijk niet-werkend en tijdelijk in militaire dienst.

3) Voor agrariërs 1960: exclusief niet dagelijks heen-en-weer reizenden.

4) Voor 1960: exclusief niet dagelijks heen-en-weer reizenden.

Bron: C.B.S.

BEILAGE 7

Forensisme

| | Aantal mannen in | | | | | | | | | | | |
|---------------------------|------------------|------|--------|------|--------|------|--------|------|------------|------|--------|--------|
| | Lith | | Nuland | | Geffen | | Heesch | | Nistelrode | | Schalk | |
| | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 | 1947 | 1960 |
| Uitgaande forensen | | | | | | | | | | | | |
| (woonforensen): | | | | | | | | | | | | 7 gem. |
| dagelijkse | 175 | 329 | 86 | 182 | 163 | 326 | 273 | 652 | 172 | 477 | 142 | 315 |
| overige | 24 | 138 | 11 | 143 | 23 | 155 | 15 | 181 | 13 | 171 | 34 | 125 |
| Totaal | 199 | 487 | 97 | 325 | 186 | 481 | 288 | 833 | 185 | 648 | 176 | 440 |
| Inkomende forensen | | | | | | | | | | | | |
| (werkforensen): | | | | | | | | | | | | |
| dagelijkse | 71 | 27 | 73 | 52 | 36 | 32 | 35 | 130 | 39 | 54 | 61 | 102 |
| overige | 17 | | 4 | | 4 | | 3 | | 2 | | 9 | |
| Totaal | 88 | | 77 | | 40 | | 38 | | 41 | | 70 | |

Bron: C.B.S.-1947 Volks- en beroepstelling
1960 Algemene volkstelling.

Woonforensen naar woon- en werkgemeente en bedrijfstak

| Gemeente 2). | Aantal woonforensen 1) | | | | | | | | | |
|-------------------|------------------------|--------|--------|--------|------------|---------------------------|--------------------|---------------------------------|-------------------|-----|
| | wonend in de gemeente | | | | | werkend in de bedrijfstak | | | | |
| | Lijth | Nuland | Geffen | Heesch | Nistelrode | Schajik Berghem | land- bouw verheid | land- bouwnij- overige nijverh. | ov. bedr.- takken | |
| Werkend in: | | | | | | | | | | |
| Heesch | - | - | 24 | | 18 | 10 | - | 9 | 38 | 5 |
| Nistelrode | - | - | - | 10 | - | - | - | 1 | 3 | 6 |
| | | | 24 | 10 | 18 | 10 | | 10 | 41 | 11 |
| Oss | 260 | 58 | 240 | 540 | 257 | 158 | 8 | 143 | 1732 | 151 |
| Den Bosch | 13 | 75 | 31 | 27 | 22 | 18 | 4 | 14 | 117 | 51 |
| Rosmalen | - | 20 | | | | | 1 | 10 | 3 | 6 |
| Uden | | | | 11 | 72 | | 2 | 15 | 57 | 9 |
| Veghel | | | | | 59 | | - | 6 | 46 | 7 |
| Eindhoven | | | | | 11 | | - | 3 | 6 | 2 |
| Grave | | | | | | 21 | 1 | 11 | 2 | 7 |
| Ravenstein | | | | | | 28 | 1 | 14 | 23 | 4 |
| Nijmegen | | | | | | 17 | 1 | 7 | 5 | 4 |
| Alle woonforensen | 329 | 182 | 326 | 652 | 477 | 315 | 25 | 316 | 2150 | 366 |

1) Dagelijks naar een werkgemeente heen-en-woer reizende mensen.

2) Gemeenten met minstens 10 forensen zijn met naam genoemd.

Bron: C.B.S.-Algemene volkstelling 1960.

BIJLAGE 9

Werkforensen naar werk- en woongemeente en bedrijfstak

| Gemeente 2) | Aantal werkforensen 1) | | | | | | | | | |
|-------------------|------------------------|--------|--------|--------|------------|---------------------------|---------|-----------|----------------|--------------------|
| | werkend in de gemeente | | | | | werkend in de bedrijfstak | | | | |
| | Lith | Nuland | Geffen | Heesch | Nistelrode | Schajk | Berghem | land-bouw | bouwnijverheid | ov. bedrijfstakken |
| Wonend in: | | | | | | | | | | |
| Geffen | - | - | - | 24 | - | - | - | - | 1 | 21 |
| Heesch | - | - | - | - | 10 | - | - | - | 1 | 3 |
| Nistelrode | - | - | - | 18 | - | - | - | - | 4 | 12 |
| Schajk | - | - | - | 10 | - | - | - | - | 4 | 5 |
| | | | | 52 | 10 | | | | 10 | 41 |
| | | | | | | | | | | 11 |
| Oss | - | - | - | 32 | 10 | 16 | 22 | - | 16 | 39 |
| Den Bosch | - | 10 | - | - | - | - | - | - | 1 | 4 |
| Rosmalen | - | 13 | - | - | - | - | - | - | 1 | 6 |
| Grave | - | - | - | - | - | 21 | - | - | 1 | 9 |
| Ravenstein | - | - | - | - | - | 26 | 11 | - | - | 15 |
| Zeeland | - | - | - | - | - | 11 | - | - | 3 | 5 |
| Alle werkforensen | 27 | 52 | 32 | 130 | 55 | 102 | 48 | 15 | 102 | 191 |
| | | | | | | | | | | 138 |

1) Dagelijks naar een werkgemeente heen-en-weer reizende mannen.

2) Gemeente met minstens 10 forensen zijn met name genoemd.

Bron: C.B.S.-Algemene volkstelling 1960.

BIJLAGE 10

Samenvattend overzicht arbeidsmarktgegevens (mannen) G.A.B. Oss 1)

| Jaar | Beroepsbevolking | | Bezette arbeids- plaatsen | Inkomende pendel | Uitgaande pendel | Geregistr. arbeids- reserve |
|------|------------------|---------------------|---------------------------------|---------------------|---------------------|-----------------------------------|
| | totaal | w.v. afhankelijk | | | | |
| 1959 | 19 010 | | 18 220 | 650 | 930 | 510 |
| 1960 | 19 275 | | 19 150 | 1 240 | 1 150 | 240 |
| 1961 | 19 250 | | 19 460 | 1 720 | 1 370 | 150 |
| 1962 | 19 800 | | 20 000 | 1 810 | 1 425 | 180 |
| 1963 | 20 525 | | 20 645 | 1 845 | 1 510 | 215 |
| 1964 | 21 225 | | 20 975 | 1 615 | 1 630 | 225 |
| 1965 | 21 850 | | 21 790 | 1 540 | 1 795 | 260 |
| 1966 | 22 525 | 17 475 | 22 160 | 1 980 | 1 935 | 385 |
| 1967 | 22 625 | 17 650 | 21 695 | 1 835 | 2 015 | 750 |
| 1968 | 23 200 | 18 125 | 22 580 | 1 805 | 1 975 | 450 |

1) Omvat de gemeenten: Berghem, Geffen, Heesch, Lith, Megen, Nistelrode, Nuland, Oss, Ravenstein, Schaijk.

Bron: Arbeidsmarktbeschrijving van de provincie Noord-Brabant.

BIJLAGE 11

Uitgaande pendel van mannen, gewest Oss

| Jaar | totaal | Aantal mannelijke pendelaars | | | | | | |
|------|--------|------------------------------|-----------|--------|---------------|------------|---------------|------------|
| | | naar gewest, enz.: | | | | | | |
| | | Cuyk | Den Bosch | Veghel | overig N. Br. | Gelderland | overige prov. | buitenland |
| 1960 | 1 150 | 70 | 430 | 190 | 150 | 140 | 70 | 100 |
| 1961 | 1 370 | 60 | 430 | 190 | 150 | 260 | 110 | 170 |
| 1962 | 1 425 | 70 | 470 | 185 | 155 | 270 | 100 | 175 |
| 1963 | 1 510 | 50 | 560 | 270 | 190 | 235 | 30 | 175 |
| 1964 | 1 630 | 45 | 485 | 400 | 205 | 225 | 95 | 175 |
| 1965 | 1 795 | 45 | 540 | 415 | 290 | 245 | 85 | 175 |
| 1966 | 1 935 | 60 | 705 | 360 | 275 | 275 | 120 | 140 |
| 1967 | 2 015 | 55 | 860 | 430 | 220 | 280 | 70 | 100 |
| 1968 | 1 975 | 90 | 860 | 390 | 165 | 290 | 80 | 100 |

BIJLAGE 12

Inkomende pendel van mannen, gewest Oss

| Jaar | totaal | Aantal mannelijke pendelaars | | | | | | |
|------|--------|------------------------------|-----------|--------|---------------|------------|---------------|------------|
| | | vanuit gewest, enz.: | | | | | | |
| | | Cuyk | Den Bosch | Veghel | overig N. Br. | Gelderland | overige prov. | buitenland |
| 1960 | 1 240 | 30 | 220 | 160 | 70 | 450 | 10 | 300 |
| 1961 | 1 720 | 60 | 230 | 190 | 90 | 520 | - | 630 |
| 1962 | 1 810 | 90 | 220 | 180 | 110 | 485 | 15 | 710 |
| 1963 | 1 845 | 45 | 270 | 210 | 95 | 520 | 20 | 685 |
| 1964 | 1 615 | 85 | 275 | 230 | 55 | 400 | 10 | 560 |
| 1965 | 1 540 | 105 | 210 | 175 | 100 | 380 | 10 | 560 |
| 1966 | 1 980 | 175 | 320 | 325 | 95 | 515 | 35 | 515 |
| 1967 | 1 835 | 160 | 325 | 305 | 115 | 505 | 25 | 400 |
| 1968 | 1 805 | 170 | 305 | 335 | 115 | 435 | 15 | 430 |

Bron: Arbeidsmarktbeschrijving van de provincie Noord-Brabant.

De geregistreerden naar hoofdberoep

| Gemeente/gebied | Oppervlakte cultuurgrond | | Landbouwers | | | | | | | | | | Tuin- ders | Land- arbei- ders aantallen | Niet- agra- rïers | | | | |
|-----------------|-----------------------------|--------|-------------|------|---------|--------|------------------------------------|----|--------|------|------|--------|---------------|--------------------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------|------------------|-----------|
| | | | in ha | | totaal- | | aantal in de grootteklassen van 1. | | | | | | | | | | | | |
| | totaal | ≥ 1 ha | aantal | | ha | aantal | | ha | aantal | | ha | aantal | | ha | | opp. cult.-gr. in ha | to- taal | gem. p. bedr. | aantallen |
| | | | 0-5 | 5-10 | | 10-15 | 15-20 | | ≥ 20 | | | | | | | | | | |
| Lith | 1947 | 2729 | 2654 | 341 | 142 | 100 | 78 | | | 21 | 2614 | 7,7 | 5 | 53 | 193 | | | | |
| | 1955 | 2862 | 2828 | 318 | 96 | 128 | 49 | 24 | 21 | 2763 | 8,7 | 4 | 9 | 76 | | | | | |
| | 1959 | 3145 | 3107 | 296 | 67 | 106 | 70 | 33 | 20 | 3003 | 10,1 | 6 | 4 | 116 | | | | | |
| | 1965 | 3239 | 3217 | 250 | | | 85 | 41 | 23 | 3010 | 12,0 | 6 | 4 | 116 | | | | | |
| Nuland | 1947 | 1301 | 1281 | 174 | 70 | 59 | 37 | | | 8 | 1251 | 7,2 | 2 | 2 | 50 | | | | |
| | 1955 | 1213 | 1203 | 143 | 31 | 71 | 33 | 6 | 2 | 1160 | 8,1 | 1 | - | 41 | | | | | |
| | 1959 | 1289 | 1278 | 138 | 21 | 73 | 34 | 8 | 2 | 1201 | 8,7 | 1 | - | 57 | | | | | |
| | 1965 | 1282 | 1275 | 119 | | | 45 | 9 | 5 | 1189 | 10,0 | 3 | - | 50 | | | | | |
| Geffen | 1947 | 1332 | 1300 | 206 | 98 | 66 | 38 | | | 4 | 1277 | 6,2 | - | 6 | 91 | | | | |
| | 1955 | 1250 | 1232 | 157 | 50 | 66 | 32 | 7 | 2 | 1171 | 7,5 | 2 | - | 51 | | | | | |
| | 1959 | 1277 | 1257 | 131 | 26 | 66 | 26 | 12 | 1 | 1141 | 8,7 | 3 | - | 88 | | | | | |
| | 1965 | 1268 | 1261 | 119 | | | 42 | 5 | 2 | 1127 | 9,5 | 5 | - | 65 | | | | | |
| Heesch | 1947 | 2261 | 2192 | 365 | 178 | 133 | 50 | | | 4 | 2149 | 5,9 | 1 | 11 | 193 | | | | |
| | 1955 | 2183 | 2139 | 302 | 103 | 143 | 43 | 10 | 3 | 2043 | 6,8 | - | - | 138 | | | | | |
| | 1959 | 2234 | 2192 | 240 | 46 | 139 | 45 | 9 | 1 | 1896 | 7,9 | 4 | 2 | 206 | | | | | |
| | 1965 | 2196 | 2182 | 252 | | | 57 | 13 | 2 | 1983 | 7,9 | 6 | - | 127 | | | | | |
| Berghem | 1947 | 1130 | 1069 | 213 | 141 | 48 | 20 | | | 4 | 1041 | 4,9 | 3 | 14 | 187 | | | | |
| | 1955 | 1138 | 1111 | 175 | 100 | 46 | 15 | 9 | 5 | 1036 | 5,9 | 4 | - | 64 | | | | | |
| | 1959 | 1150 | 1119 | 136 | 61 | 39 | 21 | 11 | 4 | 1015 | 7,5 | 10 | - | 89 | | | | | |
| | 1965 | 1120 | 1106 | 94 | | | 26 | 15 | 6 | 935 | 9,9 | 10 | - | 83 | | | | | |
| Nistelrode | 1947 | 2431 | 2363 | 354 | 126 | 175 | 47 | | | 6 | 2352 | 6,6 | 2 | 28 | 173 | | | | |
| | 1955 | 2376 | 2351 | 324 | 75 | 207 | 32 | 9 | 1 | 2300 | 7,1 | - | 1 | 81 | | | | | |
| | 1959 | 2448 | 2420 | 289 | 41 | 193 | 45 | 10 | - | 2215 | 7,7 | 1 | 3 | 126 | | | | | |
| | 1965 | 2431 | 2416 | 269 | | | 63 | 8 | 3 | 2238 | 8,3 | 4 | 3 | 96 | | | | | |

De geregistreerden naar hoofdberoep

| Gemeente/gebied | | Oppervlakte cultuurgrond in ha | | Landbouwers | | | | | | | | | | Tuin- ders aantallen | Land- arbei- ders aantallen | Niet- agra- riërs | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|-----------------|------|--------------------------------------|--------|------------------------------------|-------|--------|------|--------|--------|------------------------|------|--------|-------|----------------------------|--------------------------------------|-------------------------|-----------------|------|-------|------|------|------|--------|-----|------|------|------|------|--------|--------|-------|------|-------|------|------|------|--------|------|------|-----|-------|------|--------|--------|-------|------|------|------|------|------|--------|------|------|-----|-------|
| | | | | aantal in de grootteklassen van 1) | | | | | | opp. cult.gr. in ha | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | totaal- | | 0-5 | | 5-10 | | | | 10-15 | | | | | 15-20 | | ≥ 20 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | totaal | ≥ 1 ha | aantal | ha | aantal | ha | aantal | ha | aantal | ha | aantal | ha | aantal | ha | to- taal | gem. p.bedr. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | 1947 | 1955 | 1959 | 1965 | 1947 | 1955 | 1959 | 1965 | 1947 | 1955 | 1959 | 1965 | 1947 | 1955 | 1959 | 1965 | 1947 | 1955 | 1959 | 1965 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Schajjk | 1947 | 2605 | 2529 | 394 | 195 | 119 | 74 | 6 | 2507 | 6,4 | 5 | 15 | 216 | 1955 | 2505 | 2468 | 326 | 107 | 146 | 51 | 19 | 3 | 2415 | 7,4 | 1 | 2 | 99 | 1959 | 2576 | 2546 | 280 | 57 | 143 | 55 | 19 | 6 | 2383 | 8,5 | 5 | 4 | 125 | 1965 | 2471 | 2459 | 250 | | 58 | 20 | 10 | 2296 | 9,2 | 17 | | 73 | |
| Meijerij | 1947 | 76600 | 74689 | 9837 | 3459 | 3911 | 2133 | 244 | 71939 | 7,3 | 422 | 623 | 5456 | 1955 | 73220 | 72195 | 8665 | 2228 | 4321 | 1521 | 408 | 187 | 68337 | 7,9 | 423 | 101 | 2807 | 1959 | 73692 | 72757 | 7711 | 1386 | 3980 | 1729 | 436 | 180 | 67102 | 8,7 | 459 | 81 | 3488 | 1965 | 70716 | 70200 | 6624 | 967 | 3095 | 1900 | 447 | 215 | 62459 | 9,4 | 577 | 64 | 3087 |
| Noord-Brabant | 1947 | 328134 | 321005 | 34239 | 11153 | 12254 | 8517 | 2315 | 306312 | 8,9 | 3424 | 4492 | 17860 | 1955 | 325390 | 321357 | 31178 | 7215 | 13445 | 6014 | 2373 | 2131 | 301978 | 9,7 | 3525 | 1263 | 9379 | 1959 | 328921 | 324994 | 28480 | 4769 | 12277 | 6826 | 2487 | 2121 | 300161 | 10,5 | 3550 | 948 | 12510 | 1965 | 320958 | 318514 | 24642 | 3078 | 9340 | 7320 | 2627 | 2277 | 285935 | 11,6 | 3435 | 556 | 11873 |

1) Voor 1965 is de verdeling over de grootteklassen per gemeente alleen bekend van alle beroepen te zamen: ter oriëntatie zijn de grootteklassen ≥ 10 ha opgenomen.

N.B.: 1947 t/m 1959 met cultuurgrond, 1965 ook zonder cultuurgrond.

Geregistreerde telplichtigen: totaal

| | totaal | | Aantal geregistreerden in de beroepsgroep | | | | | | | | | | Percentage A- en B- bedrijven | |
|-------------------------------------|--------|--------|--|-------|------|------|------|-------|------|------|------|------|-------------------------------------|------|
| | | | A | | B | | C | | D | | S | | 1964 | 1969 |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | | |
| Zonder cultuurgrond | 66 | 42 | 2 | 1 | 1 | 2 | 37 | 21 | 23 | 15 | 3 | 3 | 0 | 0 |
| < 1 ha | 183 | 125 | 6 | 7 | 3 | 1 | 126 | 89 | 44 | 25 | 4 | 3 | 1 | 1 |
| 1 - < 2 ha | 197 | 164 | 17 | 15 | 1 | 3 | 119 | 95 | 60 | 50 | - | 1 | 2 | 2 |
| 2 - < 5 ha | 281 | 216 | 58 | 36 | 17 | 6 | 117 | 97 | 86 | 76 | 3 | 1 | 8 | 5 |
| 5 - < 7 ha | 190 | 130 | 124 | 70 | 23 | 12 | 30 | 32 | 13 | 15 | - | 1 | 15 | 10 |
| 7 - < 10 ha | 328 | 237 | 288 | 185 | 20 | 15 | 11 | 22 | 9 | 15 | - | - | 31 | 24 |
| 10 - < 12 ha | 162 | 163 | 153 | 138 | 6 | 18 | 1 | 6 | 2 | 1 | - | - | 16 | 19 |
| 12 - < 15 ha | 142 | 149 | 129 | 135 | 9 | 8 | 3 | 5 | 1 | 1 | - | - | 14 | 17 |
| 15 - < 20 ha | 94 | 129 | 87 | 121 | 5 | 6 | 1 | 2 | - | - | 1 | - | 9 | 15 |
| 20 - < 30 ha | 34 | 47 | 29 | 43 | 5 | 3 | - | - | - | - | - | 1 | 3 | 6 |
| ≥ 30 ha | 3 | 8 | 1 | 6 | - | - | - | - | - | - | 2 | 2 | 0 | 1 |
| Totaalaantal bedrijven | 1 680 | 1 410 | 894 | 757 | 90 | 74 | 445 | 369 | 238 | 198 | 13 | 12 | 100 | 100 |
| Percentage bedrijven | 100 | 100 | 53 | 54 | 5 | 5 | 26 | 26 | 14 | 14 | 1 | 1 | | |
| Oppervlakte cultuur- grond in ha | 11 408 | 11 183 | 9 046 | 8 782 | 771 | 715 | 919 | 1 005 | 550 | 548 | 123 | 134 | | |
| Percentage cultuur- grond | 100 | 100 | 79 | 79 | 7 | 6 | 8 | 9 | 5 | 5 | 1 | 1 | | |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Geregistreerde telplichtigen: aantallen per deelgebied

| Deelgebied | totaal | | Aantal geregistreerden | | | | | | Percentage A+B-bedrijven 2) | | | | | | | | | |
|----------------|--------|------|------------------------|------|------|------|------|------|-----------------------------|------|----|----|----|----|----|----|----|----|
| | | | in de beroepsgroep | | | | | | | | | | | | | | | |
| | A+B | | C | | D | | S | | | | | | | | | | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | | | | | | | | |
| 1. Maren | 128 | 111 | 86 | 76 | 25 | 17 | 16 | 17 | 1 | 1 | 67 | 68 | 44 | 28 | 28 | 35 | 26 | 36 |
| 2. Lith | 168 | 147 | 91 | 83 | 47 | 39 | 30 | 25 | - | - | 54 | 56 | 39 | 23 | 32 | 41 | 27 | 37 |
| 3. Empel | 67 | 64 | 53 | 47 | 7 | 11 | 5 | 4 | 2 | 2 | 79 | 73 | 27 | 15 | 46 | 44 | 28 | 40 |
| 4. Nuland | 120 | 95 | 65 | 54 | 31 | 26 | 22 | 13 | 2 | 2 | 54 | 57 | 43 | 25 | 43 | 46 | 15 | 30 |
| 5. Geffen | 154 | 128 | 86 | 74 | 51 | 34 | 16 | 19 | 1 | 1 | 56 | 58 | 61 | 49 | 28 | 34 | 10 | 16 |
| 6. De Rek | 30 | 25 | 20 | 16 | 6 | 7 | 3 | 1 | 1 | 1 | 67 | 64 | 35 | 31 | 40 | 38 | 25 | 31 |
| 7. Vinke | 97 | 85 | 64 | 55 | 16 | 17 | 17 | 13 | - | - | 66 | 65 | 54 | 44 | 41 | 46 | 5 | 11 |
| 8. Zogel | 135 | 121 | 78 | 65 | 38 | 36 | 19 | 20 | - | - | 58 | 54 | 65 | 54 | 31 | 30 | 4 | 15 |
| 9. Heesch | 229 | 190 | 105 | 84 | 87 | 69 | 34 | 35 | 3 | 2 | 46 | 44 | 62 | 51 | 29 | 36 | 9 | 14 |
| 10. Donzel | 177 | 154 | 115 | 101 | 36 | 38 | 25 | 14 | 1 | 1 | 65 | 68 | 72 | 59 | 25 | 32 | 3 | 10 |
| 11. Nistelrode | 113 | 90 | 73 | 57 | 28 | 25 | 12 | 8 | - | - | 65 | 63 | 71 | 53 | 25 | 26 | 5 | 12 |
| 12. Schaijk | 132 | 104 | 91 | 68 | 28 | 24 | 13 | 12 | - | - | 69 | 65 | 80 | 62 | 18 | 27 | 2 | 12 |
| 13. Berghem | 130 | 96 | 57 | 51 | 45 | 26 | 26 | 17 | 2 | 2 | 44 | 53 | 45 | 34 | 26 | 32 | 30 | 36 |
| Alle gebieden | 1680 | 1410 | 984 | 831 | 445 | 369 | 238 | 198 | 13 | 12 | 58 | 59 | 57 | 42 | 30 | 36 | 13 | 22 |

1) Van het aantal geregistreerden.

2) Van het aantal A+B-bedrijven.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Geregistreerde telplichtigen: oppervlakte per deelgebied

| Deelgebied | totaal in ha | | Oppervlakte cultuurgrond | | | | | | | |
|----------------|--------------|-------|--------------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| | | | A+B | | C | | D | | S | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1. Maren | 1110 | 1125 | 93 | 91 | 3 | 5 | 4 | 4 | 0 | 0 |
| 2. Lith | 1278 | 1332 | 88 | 87 | 7 | 7 | 5 | 6 | - | - |
| 3. Empel | 770 | 761 | 90 | 89 | 3 | 5 | 3 | 1 | 4 | 5 |
| 4. Nuland | 848 | 818 | 82 | 83 | 9 | 9 | 6 | 5 | 3 | 3 |
| 5. Geffen | 969 | 972 | 84 | 81 | 12 | 11 | 4 | 8 | 0 | 0 |
| 6. De Rck | 330 | 306 | 75 | 67 | 6 | 13 | 2 | 0 | 18 | 20 |
| 7. Vinkel | 706 | 666 | 89 | 88 | 6 | 9 | 5 | 3 | - | - |
| 8. Zoggel | 825 | 802 | 85 | 82 | 10 | 11 | 5 | 7 | - | - |
| 9. Heesch | 1220 | 1144 | 79 | 77 | 15 | 16 | 6 | 7 | 0 | 0 |
| 10. Donzel | 1114 | 1131 | 88 | 87 | 7 | 10 | 5 | 3 | 0 | 0 |
| 11. Nistelrode | 710 | 652 | 91 | 89 | 5 | 7 | 4 | 4 | - | - |
| 12. Schaijk | 731 | 686 | 90 | 87 | 6 | 8 | 4 | 5 | - | - |
| 13. Berghem | 797 | 787 | 81 | 86 | 13 | 7 | 5 | 6 | 1 | 1 |
| Alle gebieden | 11408 | 11183 | 86 | 85 | 8 | 9 | 5 | 5 | 1 | 1 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Nevenberoepen van de B- en hoofdberoepen van de C-geregistreerden

| Neven-/hoofdberoep | Aantal geregistreerden in de | | | | | | | |
|--------------------------------------|------------------------------|------|---------|------|---------------------|------|--------|----|
| | B-groep | | C-groep | | | | | |
| | | | totaal | | in de grootteklasse | | | |
| | | | | | < 5 ha | | ≥ 5 ha | |
| 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | |
| Land- en tuinbouwarbeider | - | 1 | 15 | 15 | 12 | 14 | 3 | 1 |
| Landbouw-verwant zelfstandig | 54 | 47 | 65 | 49 | 55 | 35 | 10 | 14 |
| Landbouw-verwant in loondienst | 9 | 5 | 10 | 11 | 10 | 7 | - | 4 |
| Verzorgende beroepen - lokaal - | 8 | 8 | 42 | 30 | 36 | 23 | 6 | 7 |
| Grondwerker, gemeente-arbeider, enz. | - | - | 75 | 64 | 72 | 52 | 3 | 12 |
| Transportarbeider | 3 | 2 | 14 | 19 | 14 | 17 | - | 2 |
| Bouwwakarbeider | 1 | 1 | 39 | 29 | 37 | 24 | 2 | 5 |
| Arbeider in de agrarische industrie | - | 2 | 12 | 8 | 11 | 6 | 1 | 2 |
| Overige industrie-arbeiders | 4 | 4 | 145 | 112 | 128 | 98 | 17 | 14 |
| Overige arbeiders | 4 | - | 4 | 7 | 2 | 7 | 2 | - |
| Overige niet-agrarische beroepen | 7 | 4 | 24 | 25 | 22 | 19 | 2 | 6 |
| Totaal | 90 | 74 | 445 | 369 | 399 | 302 | 46 | 67 |

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

Vorig beroep van de D-geregistreerden

| Vorig beroep. | Aantal geregistreerden in de D-groep | | | | | |
|--------------------------------------|--------------------------------------|------|---------------------|------|--------|------|
| | totaal | | in de grootteklasse | | | |
| | 1964 | 1969 | < 5 ha | | ≥ 5 ha | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| Zelfstandig agrariër | 152 | 128 | 133 | 101 | 19 | 27 |
| Land- en tuinbouwarbeider | 2 | 1 | 2 | 1 | - | - |
| Landbouw-verwant zelfstandig | 8 | 10 | 6 | 8 | 2 | 2 |
| Landbouw-verwant in loondienst | 3 | 1 | 3 | 1 | - | - |
| Verzorgende beroepen - lokaal - | 7 | 6 | 7 | 6 | - | - |
| Grondwerker, gemeente-arbeider, enz. | 9 | 7 | 9 | 7 | - | - |
| Transportarbeider | 2 | - | 2 | - | - | - |
| Bouwwakarbeider | 4 | 1 | 4 | 1 | - | - |
| Arbeider in de agrarische industrie | 2 | 1 | 2 | 1 | - | - |
| Overige industrie-arbeiders | 14 | 11 | 13 | 11 | 1 | - |
| Overige arbeiders | 12 | 4 | 12 | 4 | - | - |
| Overige niet-agrarische beroepen | 10 | 9 | 9 | 9 | 1 | - |
| Invalide | 13 | 19 | 11 | 16 | 2 | 3 |
| Totaal | 238 | 198 | 213 | 166 | 25 | 32 |

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

BIJLAGE 19

Wijzigingen in bedrijfsleiding en beroepsgroep in de periode 1964-1969 1)

| Omschrijving 1964 | | Aantal bedrijven 1969 | | | | | | | | | |
|---------------------------|----------------|-----------------------|--------------------------------|-----|-----|----|-----|--------------------------------|-----|---|---|
| | | to- taal | met hetzelfde bedrijfshoofd | | | | | met een ander bedrijfshoofd | | | |
| | | | tot. | A+B | C | D | S | tot. | A+B | C | D |
| A+B grootte- klasse | < 10 ha | 496 | 429 | 362 | 23 | 44 | 67 | 55 | 9 | 3 | |
| | 10 - < 15 ha | 286 | 232 | 213 | 8 | 11 | 54 | 52 | 1 | 1 | |
| | 15 - < 20 ha | 92 | 68 | 66 | - | 2 | 24 | 23 | 1 | - | |
| | ≥ 20 ha | 35 | 23 | 22 | - | 1 | 12 | 12 | - | - | |
| Totaal | | 909 | 752 | 663 | 31 | 58 | 157 | 142 | 11 | 4 | |
| Leeftijd | onbekend | 1 | 1 | 1 | - | - | - | - | - | - | |
| | < 40 jaar | 296 | 286 | 273 | 11 | 2 | 10 | 8 | 2 | - | |
| | 40 - < 45 jaar | 105 | 101 | 94 | 6 | 1 | 4 | 2 | 1 | 1 | |
| | 45 - < 50 jaar | 93 | 91 | 85 | 6 | - | 2 | 2 | - | - | |
| | 50 - < 55 jaar | 131 | 119 | 106 | 8 | 5 | 12 | 11 | - | 1 | |
| | 55 - < 60 jaar | 101 | 71 | 60 | - | 11 | 30 | 28 | 1 | 1 | |
| | 60 - < 65 jaar | 94 | 54 | 23 | - | 31 | 40 | 35 | 5 | - | |
| | ≥ 65 jaar | 88 | 29 | 21 | - | 8 | 59 | 56 | 2 | 1 | |
| Gebied | 1. Maren | 83 | 72 | 65 | 3 | 4 | 11 | 9 | 1 | 1 | |
| | 2. Lith | 88 | 68 | 60 | 1 | 7 | 20 | 20 | - | - | |
| | 3. Empel | 50 | 41 | 37 | 2 | 2 | 9 | 8 | 1 | - | |
| | 4. Nuland | 57 | 46 | 43 | | 3 | 11 | 11 | - | - | |
| | 5. Geffen | 78 | 65 | 56 | 3 | 6 | 13 | 12 | 1 | - | |
| | 6. De Rek | 19 | 16 | 13 | 3 | - | 3 | 3 | - | - | |
| | 7. Vinkel | 62 | 54 | 47 | 2 | 5 | 8 | 8 | - | - | |
| | 8. Zoggel | 78 | 65 | 52 | 6 | 7 | 13 | 12 | - | 1 | |
| | 9. Heesch | 97 | 76 | 65 | 3 | 8 | 21 | 17 | 3 | 1 | |
| | 10. Donzel | 106 | 86 | 78 | 1 | 7 | 20 | 18 | 2 | - | |
| | 11. Nistelrode | 61 | 51 | 48 | 1 | 2 | 10 | 8 | 1 | 1 | |
| | 12. Schaijk | 75 | 64 | 55 | 4 | 5 | 11 | 11 | - | - | |
| | 13. Berghem | 55 | 48 | 44 | 2 | 2 | 7 | 5 | 2 | - | |
| C-totaal | | 318 | 302 | 11 | 263 | 28 | 16 | 3 | 10 | 3 | |
| D-totaal | | 101 | 81 | - | 1 | 80 | 20 | 3 | 12 | 5 | |
| S-totaal | | 12 | 12 | - | - | 12 | - | - | - | - | |

1) Hierbij ook opgenomen de bedrijven zonder wijzigingen.

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

BIJLAGE 20

De opgeheven bedrijven in de periode 1964-1969

| | | Aantal bedrijven dat is opgeheven | | | | | | | | | |
|---------------------------|----------------|-----------------------------------|---------------------|-------------------------|-------------|------------|-----------------------|-------------------------|---------------|------------------|---------------|
| | to- taal | met als reden | | | | | | | | | |
| | | via O.- en S-fonds | | | | | | | | | |
| | | gaan rusten | gestopt door ziekte | beroeps- verandering | onteigening | overlijden | gaan rusten, ouderdom | beroeps- verandering | geen vee meer | grond losgelaten | overige reden |
| A+B grootte- klasse | < 10 ha | 64 | 30 | 3 | 13 | - | 4 | 4 | 8 | - | 2 |
| | 10-< 15 ha | 11 | 3 | 1 | - | 1 | 2 | 3 | 1 | - | - |
| | Totaal | 75 | 33 | 4 | 13 | 1 | 6 | 7 | 9 | - | 2 |
| Leeftijd | < 40 jaar | 8 | - | - | - | 1 | 2 | - | 4 | - | 1 |
| | 40-< 45 jaar | 2 | - | 1 | - | - | - | - | 1 | - | - |
| | 45-<50 jaar | 5 | - | - | 1 | - | 1 | - | 2 | - | 1 |
| | 50-<55 jaar | 21 | 5 | 3 | 10 | - | 1 | 1 | 1 | - | - |
| | 55-<60 jaar | 24 | 20 | - | 2 | - | 2 | - | - | - | - |
| | 60-<65 jaar | 13 | 7 | - | - | - | 2 | 3 | 1 | - | - |
| | ≥65 jaar | 2 | 1 | - | - | - | - | 1 | - | - | - |
| Gebied | 1. Maren | 3 | 1 | - | - | - | - | 1 | - | - | 1 |
| | 2. Lith | 3 | - | 1 | 1 | - | - | 1 | - | - | - |
| | 3. Empel | 3 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | 4. Nuland | 8 | 5 | - | 3 | - | - | - | - | - | - |
| | 5. Geffen | 8 | 3 | - | - | - | 1 | 3 | 1 | - | - |
| | 6. De Rek | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - | - | - |
| | 7. Vinkel | 2 | 2 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | 8. Zoggel | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | 9. Heesch | 8 | 2 | 2 | 1 | - | 1 | 1 | 1 | - | - |
| | 10. Donzel | 9 | 5 | - | 1 | - | 2 | - | 1 | - | - |
| | 11. Nistelrode | 12 | 7 | - | 4 | 1 | - | - | - | - | - |
| | 12. Schaijk | 16 | 5 | 1 | 3 | - | - | 6 | - | - | 1 |
| | 13. Berghem | 2 | - | - | - | - | 2 | - | - | - | - |
| C-totaal | | 127 | - | - | - | 2 | 9 | 1 | 2 | 67 | 24 |
| D-totaal | | 137 | 8 | 2 | - | 5 | 43 | 43 | - | 27 | 7 |
| S-totaal | | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 |

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

Bedrijven met een ander bedrijfshoofd (overgedragen A+B-bedrijven)

| Grootteklasse en leeftijdsklasse in 1964 | Aantal in 1969 ook A+B-bedrijven, met als reden van overdracht: | | | | | | | | | | | | | | |
|--|---|---|---|-----------------------|----|---|-------------------------|---|---|-------------------------------|---|---|--------------------|---|---|
| | rusten, onderdom | | | overlijden, ziekte | | | beroeps- verandering | | | in het bedrijfsverandering | | | buiten het blok | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | |
| | Z | S | F | V | Z | V | Z | F | V | Z | F | V | Z | F | V |
| < 10 ha | 33 | 2 | 2 | 5 | 7 | 1 | - | - | 2 | - | 1 | 2 | - | - | - |
| 10 - < 15 ha | 33 | 2 | - | 1 | 8 | 1 | 4 | - | 1 | 2 | - | - | - | - | - |
| 15 - < 20 ha | 17 | - | - | 1 | 1 | - | 1 | 1 | - | - | - | - | - | - | 2 |
| ≥ 20 ha | 9 | - | - | - | 1 | - | 1 | - | - | - | 1 | - | - | - | - |
| Totaal | 92 | 4 | 2 | 7 | 17 | 1 | 7 | 1 | 1 | 4 | 1 | 1 | 2 | - | 2 |
| Leeftijd | | | | | | | | | | | | | | | |
| < 40 jaar | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 2 | - | 1 | 2 | - | - |
| 40 - < 45 jaar | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | - | - | - | - | - |
| 45 - < 50 jaar | - | - | - | - | - | 1 | 1 | - | - | 1 | - | - | - | - | - |
| 50 - < 55 jaar | 6 | 1 | - | - | - | - | 2 | 1 | - | - | 1 | - | - | - | - |
| 55 - < 60 jaar | 18 | 1 | 1 | 2 | 3 | - | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 60 - < 65 jaar | 26 | 1 | 1 | 2 | 4 | - | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ≥ 65 jaar | 42 | 1 | - | 3 | 10 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |

1) Z = zoon, S = schoonzoon, F = familie, V = vreemde, W = weduwe.

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

BIJLAGE 22

Nieuwe bedrijven

| | totaal | Aantal nieuw-geregistreerden in de beroepsgroep | | |
|--------------------------------|--------|--|----|----|
| | | A+B | C | D |
| Grootteklasse in 1969 | | | | |
| < 10 ha | 67 | 6 | 41 | 20 |
| 10 - < 15 ha | 2 | 2 | - | - |
| 15 - < 20 ha | - | - | - | - |
| ≥ 20 ha | 1 | 1 | - | - |
| Totaalaantal bedrijven | 70 | 9 | 41 | 20 |
| Reden van registratie | | | | |
| houden van vee | 24 | 1 | 19 | 4 |
| koop of pacht los land | 16 | 2 | 13 | 1 |
| afspl. vroeger eig. bedr. | 16 | 1 | 1 | 14 |
| afspl.-sch.-ouderl. bedr. | 13 | 4 | 8 | 1 |
| afspl. v. bedr. v. vreemde | 1 | 1 | - | - |
| Oppervlakte cultuurgrond in ha | | | | |
| < 10 ha | 121 | 22 | 59 | 39 |
| 10 - < 15 ha | 23 | 23 | - | - |
| 15 - < 20 ha | - | - | - | - |
| ≥ 20 ha | 20 | 20 | - | - |
| Totaal | 163 | 65 | 59 | 39 |

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

Bestemming van de grond en de gebouwen van de opgeheven bedrijven

| Bestemming van de grond: | Oppervlakte cultuurground in 1964 in gebruik bij de bedrijven in groep: | | | | |
|--|--|-----|-----|-----|---|
| | totaal | A+B | C | D | S |
| naar bestaande landbouwbedrijven | 753 | 479 | 95 | 179 | - |
| uitbreidingsplan, recreatie | 23 | 11 | 6 | 6 | - |
| zelf gehouden, niet meer telplichtig | 31 | - | 21 | 10 | 1 |
| naar andere niet-telplichtigen | 11 | - | 3 | 8 | - |
| uitbreidingsplan + bestaande bedrijven | 11 | - | - | 11 | - |
| overige + combinaties | 8 | - | 7 | 1 | - |
| Totaal | 838 | 490 | 132 | 215 | 1 |
| <hr/> | | | | | |
| Bestemming van de gebouwen: | Aantal bedrijven | | | | |
| zelf (of weduwe) nog in gebruik | 207 | 50 | 93 | 63 | 1 |
| afgebroken | 17 | 3 | 3 | 11 | - |
| recreatiewoning, 2e woning | 6 | 1 | 3 | 2 | - |
| recreatiebedrijf | 3 | 3 | - | - | - |
| naar andere niet-telplichtigen | 67 | 12 | 19 | 36 | - |
| agrarisches gebleven | 8 | 1 | 1 | 6 | - |
| n.v.t.: was inwonend | 28 | 2 | 8 | 18 | - |
| gebouwen staan leeg | 4 | 3 | - | 1 | - |
| Totaal | 340 | 75 | 127 | 137 | 1 |

Bron: Landbouwtellingformulieren en zegslieden.

BIJLAGE 24

Verandering in de bedrijfsgrootte (vergroting met 1 ha of meer)

| In beide jaren | Grootteklasse, bedrijfstype in 1964 | Aantal bedrijven dat is vergroot met een oppervlakte van | | | | | | Oppervlakte van de vergroting in ha |
|----------------|-------------------------------------|--|---------|---------|---------|----------|---------|-------------------------------------|
| | | totaal | | | | | | |
| | | | 1-<3 ha | 3-<5 ha | 5-<7 ha | 7-<10 ha | ≥ 10 ha | |
| | < 5 ha | 22 | 12 | 5 | 3 | 1 | 1 | 74 |
| | 5 - < 10 ha | 146 | 87 | 40 | 11 | 7 | 1 | 449 |
| | 10 - < 15 ha | 117 | 69 | 22 | 14 | 8 | 4 | 415 |
| | 15 - < 20 ha | 36 | 22 | 7 | 2 | 1 | 4 | 152 |
| | ≥ 20 ha | 14 | 7 | 4 | 1 | 2 | - | 50 |
| | Totaal | 335 | 197 | 78 | 31 | 19 | 10 | 1140 |
| | w.v. overgen. bedrijven | 60 | 28 | 15 | 6 | 9 | 2 | 253 |
| A+B | Type 1) 1 | 81 | 51 | 19 | 7 | 4 | - | 246 |
| | 2 | 56 | 29 | 12 | 10 | 3 | 2 | 206 |
| | 3 | 32 | 21 | 6 | 5 | - | - | 90 |
| | 4 | 113 | 66 | 27 | 6 | 9 | 5 | 405 |
| | 5 | 14 | 6 | 5 | 1 | 1 | 1 | 71 |
| | 6 | 5 | 3 | 1 | - | 1 | - | 19 |
| | 7 | 34 | 21 | 8 | 2 | 1 | 2 | 104 |
| | 1. Maren | 33 | 16 | 12 | 3 | 1 | 1 | 112 |
| | 2. Lith | 34 | 21 | 3 | 2 | 7 | 1 | 149 |
| | 3. Empel | 18 | 13 | 4 | 1 | - | - | 46 |
| | 4. Nuland | 31 | 14 | 12 | 4 | - | 1 | 108 |
| | 5. Geffen | 29 | 18 | 4 | 4 | 2 | 1 | 103 |
| | 6. De Rek | 4 | 2 | 1 | 1 | - | - | 15 |
| | 7. Vinkel | 16 | 8 | 5 | 2 | 1 | - | 53 |
| 8. Zoggel | 26 | 18 | 4 | 3 | 1 | - | 71 | |
| 9. Heesch | 30 | 24 | 4 | - | 1 | 1 | 79 | |
| 10. Donzel | 41 | 29 | 6 | 3 | 2 | 1 | 121 | |
| 11. Nistelrode | 21 | 7 | 11 | 3 | - | - | 74 | |
| 12. Schaijk | 29 | 15 | 5 | 4 | 3 | 2 | 126 | |
| 13. Berghem | 23 | 12 | 7 | 1 | 1 | 2 | 86 | |
| C-totaal | | 22 | 14 | 5 | 2 | - | 1 | 69 |
| S-totaal | | 3 | - | 3 | - | - | - | 12 |

1) Zie voor de omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 25

Verandering in de bedrijfs grootte (verkleining met 1 ha of meer)

| In beide jaren | Grootteklasse, bedrijfstype in 1964 | Aantal bedrijven dat is verkleind met een oppervlakte van | | | | Oppervlakte van de ver- kleining in ha | |
|----------------------|---|--|---------|---------|---------|---|----------|
| | | totaal | 1-<3 ha | 3-<5 ha | 5-<7 ha | | 7-<10 ha |
| A+B | < 5 ha | 4 | 4 | - | - | - | 7 |
| | 5 - < 10 ha | 36 | 31 | 3 | 1 | 1 | 84 |
| | 10 - < 15 ha | 37 | 23 | 9 | 3 | 2 | 109 |
| | 15 - < 20 ha | 19 | 6 | 5 | 3 | 5 | 87 |
| | ≥ 20 ha | 10 | 2 | 2 | 3 | 3 2) | 58 |
| | Totaal | 106 | 66 | 19 | 10 | 11 | 345 |
| | w.v. overgen. bedrijven | 30 | 13 | 7 | 4 | 6 2) | 127 |
| | Type 1) 1 | 20 | 15 | 2 | 2 | 1 | 52 |
| | 2 | 10 | 4 | 3 | - | 3 | 45 |
| | 3 | 17 | 11 | 1 | 3 | 2 | 53 |
| | 4 | 36 | 21 | 6 | 5 | 4 2) | 135 |
| | 5 | 4 | 2 | 1 | - | 1 | 16 |
| | 6 | 4 | 4 | - | - | - | 5 |
| | 7 | 15 | 9 | 6 | - | - | 39 |
| | 1. Maren | 5 | 2 | 1 | 1 | 1 | 20 |
| | 2. Lith | 10 | 6 | 1 | 3 | - | 33 |
| | 3. Empel | 4 | 3 | 1 | - | - | 10 |
| | 4. Nuland | 10 | 7 | 1 | 1 | 1 | 29 |
| | 5. Geffen | 7 | 4 | 1 | - | 2 | 24 |
| | 6. De Rek | 4 | 3 | - | - | 1 | 14 |
| 7. Vinkel | 8 | 3 | 2 | 1 | 2 | 36 | |
| 8. Zoggel | 9 | 8 | 1 | - | - | 20 | |
| 9. Heesch | 14 | 9 | 2 | 2 | 1 | 46 | |
| 10. Donzel | 8 | 5 | 1 | 1 | 1 | 27 | |
| 11. Nistelrode | 5 | 2 | 3 | - | - | 14 | |
| 12. Schaijk | 13 | 9 | 2 | 1 | 1 | 37 | |
| 13. Berghem | 9 | 5 | 3 | - | 1 2) | 34 | |
| C-totaal | | 34 | 29 | 3 | 2 | - | 75 |
| D-totaal | | 32 | 22 | 8 | 2 | - | 80 |

1) Zie voor de omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

2) Waarvan 1 ≥ 10 ha.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Veranderingen in de beroepsgroep van A+B-, C- en D-bedrijven en veranderingen in de bedrijfsoppervlakte (met 1 ha of meer)

| Beroepsgroep, grootteklasse in 1964 | In 1969 | | | | | |
|---|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|-------------------|-------------------|
| | A+B | | | C | | |
| | vergroot 1) aant. | verkleind 1) opp. | vergroot 1) aant. | verkleind 1) opp. | vergroot aant. | verkleind opp. |
| A+B | | | | | | |
| < 5 ha | | | - | 2 | 1 | 7 |
| 5 - < 10 ha | | | 6 | 11 | - | 27 |
| 10 - < 15 ha | | | - | 7 | - | 111 |
| 15 - < 20 ha | | | - | 1 | - | 10 |
| ≥ 20 ha | | | - | - | - | 2 |
| Totaal | | | 6 | 21 | 1 | 1 |
| C | | | | | | |
| < 5 ha | 7 | 29 | | | 1 | 2 |
| 5 - < 10 ha | 2 | 3 | | | - | 4 |
| ≥ 10 ha | 1 | 2 | | | - | 7 |
| Totaal | 10 | 34 | | | 1 | 2 |
| D | | | | | | |
| < 5 ha | 1 | 7 | 1 | 2 | 2 | 6 |
| 5 - < 10 ha | 1 | 7 | - | - | - | 15 |
| ≥ 10 ha | | | 1 | 3 | - | - |
| Totaal | 2 | 14 | 2 | 5 | 4 | 16 |

1) Met 1 ha of meer.

Eigendom en pacht I

| Gemeente, landbouwgebied, provincie | Oppervlakte cultuur- grond in ha 1966 | Percentage eigendom van de gebruiker | Percentage van de pacht van ouders | Percentage van de pacht, eigendom van 1) | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|--|--------------------------|---------------|--------------------------------|------|-------------------------------|------|------|------|------|------|
| | | | | eigenaren in Nederland | | | | | buiten landse eigenaren | | | | | |
| | | | | land- of tuin- bouwers | overige particulieren | over- heid | overige rechts- personen | 1959 | 1966 | 1959 | 1966 | 1959 | 1966 | |
| | | | | | | | | | | | | | | 1959 |
| Lith | 3 247 | 35 | 36 | 2 | 3 | 10 | 73 | 65 | 14 | 14 | 8 | 10 | 1 | 1 |
| Nuland | 1 267 | 54 | 54 | 9 | 10 | 16 | 12 | 63 | 64 | 19 | 20 | 2 | 4 | 1 |
| Geffen | 1 265 | 64 | 65 | 16 | 15 | 21 | 25 | 59 | 48 | 11 | 18 | 8 | 9 | 0 |
| Heesch | 2 151 | 74 | 74 | 22 | 18 | 41 | 23 | 33 | 47 | 17 | 16 | 8 | 12 | 1 |
| Berghem | 1 136 | 64 | 63 | 8 | 19 | 23 | 31 | 66 | 54 | 3 | 12 | 8 | 3 | 1 |
| Nistelrode | 2 393 | 78 | 82 | 28 | 16 | 40 | 23 | 29 | 41 | 28 | 33 | 2 | 3 | 2 |
| Schalik | 2 469 | 83 | 81 | 20 | 15 | 36 | 29 | 48 | 52 | 9 | 12 | 7 | 7 | 0 |
| 7 gemeenten | 13 928 | 64 | 64 | 11 | 10 | 19 | 18 | 58 | 57 | 15 | 17 | 7 | 8 | 1 |
| Maaskant | 8 563 | 41 | 43 | 3 | 4 | 6 | 11 | 61 | 52 | 23 | 25 | 9 | 12 | 1 |
| Meijerij | 69 802 | 63 | 68 | 18 | 15 | 36 | 21 | 41 | 49 | 15 | 19 | 8 | 10 | 1 |
| Noordelijk Peelgebied | 36 398 | 71 | 73 | 16 | 10 | 34 | 18 | 26 | 35 | 34 | 39 | 5 | 7 | 1 |
| Noord-Brabant | 318 972 | 59 | 63 | 14 | 11 | 27 | 19 | 41 | 44 | 21 | 23 | 7 | 8 | 5 |

1) Incl. pacht van ouders.

Bron: C.B.S.-landbouwtellingen.

Eigendom en pacht II

| Gemeente, landbouwgebied, provincie | Aantal be- drijven met cultuurgrond 1966 | Percentage bedrijven met cultuurgrond | | | | | | | | | | | |
|---|---|---------------------------------------|------|------|---------------|------|------|-------------------|------|------|--------------------|------|------|
| | | 100% eigendom | | | 100% pacht | | | < 20% eigendom | | | 20-50% eigendom | | |
| | | 1959 | 1966 | 1966 | 1959 | 1966 | 1966 | 1959 | 1966 | 1966 | 1959 | 1966 | 1966 |
| Lith | 333 | 21 | 16 | 21 | 17 | 22 | 22 | 23 | 28 | 11 | 14 | 2 | 2 |
| Nuland | 156 | 24 | 25 | 17 | 15 | 8 | 7 | 20 | 17 | 22 | 27 | 9 | 9 |
| Geffen | 177 | 48 | 32 | 8 | 7 | 3 | 2 | 16 | 21 | 20 | 24 | 6 | 14 |
| Heesch | 352 | 51 | 47 | 10 | 6 | 3 | 1 | 7 | 6 | 19 | 25 | 10 | 14 |
| Bergshem | 170 | 36 | 38 | 7 | 5 | 8 | 6 | 15 | 16 | 19 | 25 | 14 | 11 |
| Nistelrode | 344 | 53 | 53 | 9 | 6 | 2 | 1 | 6 | 6 | 13 | 13 | 17 | 21 |
| Schajjk | 316 | 59 | 53 | 6 | 3 | 1 | 1 | 4 | 8 | 14 | 18 | 16 | 17 |
| 7 gemeenten | 1848 | 43 | 40 | 11 | 8 | 7 | 6 | 12 | 13 | 16 | 20 | 11 | 13 |
| Maaskant | 928 | 24 | 22 | 18 | 15 | 17 | 17 | 21 | 24 | 13 | 17 | 6 | 6 |
| Meijerij | 9438 | 45 | 48 | 20 | 13 | 4 | 3 | 8 | 9 | 13 | 15 | 10 | 12 |
| Noordelijk Peellgebied | 423 | 49 | 47 | 13 | 8 | 2 | 2 | 7 | 7 | 16 | 19 | 13 | 16 |
| Noord-Brabant | 16472 | 43 | 44 | 19 | 13 | 5 | 4 | 10 | 10 | 14 | 17 | 9 | 11 |

Bron: C.B.S.-Landbouwtellingen.

Bedrijfsverkaveling 1968

| Omschrijving | Aantal bedrijven met cul- tuurgr. 1) | Oppervlakte cultuurgrond in ha | Aantal kavels to- taal | Gemiddelde kavelgrootte p. bedr. in ha | Aantal bedrijven met | | | | | |
|----------------|---|--------------------------------------|------------------------------|---|----------------------|-------|--------|------|----|----|
| | | | | | kavel(s) | | | | | |
| | | | | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 10 |
| | | | | | t/m 4 | t/m 9 | t/m 14 | ≥ 15 | | |
| < 5 ha | 59 | 176 | 222 | 3,8 | 17 | 20 | 19 | 3 | - | |
| 5 - < 10 ha | 262 | 2045 | 1717 | 6,6 | 8 | 76 | 128 | 45 | 5 | |
| 10 - < 15 ha | 279 | 3373 | 2016 | 7,2 | 8 | 65 | 133 | 55 | 18 | |
| 15 - < 20 ha | 114 | 1957 | 935 | 8,2 | 1 | 28 | 46 | 29 | 10 | |
| 20 - < 25 ha | 33 | 733 | 268 | 8,1 | - | 5 | 15 | 12 | 1 | |
| 25 - < 30 ha | 11 | 296 | 106 | 9,6 | - | 1 | 7 | 1 | 2 | |
| ≥ 30 ha | 6 | 229 | 43 | 7,2 | - | 1 | 3 | 2 | - | |
| Totaal A+B | 764 | 8809 | 5307 | 6,9 | 34 | 196 | 351 | 147 | 36 | |
| Bedrijfstype 1 | 176 | 2100 | 1087 | 6,2 | 4 | 57 | 90 | 23 | 2 | |
| 2 | 191 | 2518 | 1280 | 6,7 | 3 | 51 | 96 | 39 | 2 | |
| 3 | 33 | 302 | 258 | 7,8 | 1 | 7 | 14 | 8 | 3 | |
| 4 | 138 | 1512 | 1023 | 7,4 | 2 | 35 | 59 | 33 | 9 | |
| 5 | 151 | 1753 | 1183 | 7,8 | 14 | 28 | 64 | 27 | 18 | |
| 6 | 23 | 118 | 81 | 3,5 | 8 | 8 | 6 | 1 | - | |
| 7 | 52 | 506 | 395 | 7,6 | 2 | 10 | 22 | 16 | 2 | |
| 1. Maren | 70 | 940 | 391 | 5,6 | 1 | 25 | 41 | 3 | - | |
| 2. Lith | 79 | 1125 | 549 | 6,9 | 4 | 11 | 47 | 15 | 2 | |
| 3. Empel | 33 | 506 | 178 | 5,4 | - | 11 | 20 | 2 | - | |
| 4. Nuland | 53 | 685 | 343 | 6,5 | 3 | 11 | 30 | 9 | - | |
| 5. Geffen | 73 | 771 | 483 | 6,6 | 3 | 15 | 42 | 13 | - | |
| 6. De Rek | 5 | 71 | 12 | 2,4 | 1 | 4 | - | - | - | |
| 7. Vinkel | 55 | 588 | 255 | 4,6 | 3 | 28 | 21 | 3 | - | |
| 8. Zoggel | 64 | 644 | 570 | 8,9 | 2 | 4 | 34 | 20 | 4 | |
| 9. Heesch | 79 | 830 | 672 | 8,5 | 3 | 14 | 28 | 26 | 8 | |
| 10. Donzel | 83 | 814 | 732 | 8,8 | 3 | 12 | 31 | 29 | 8 | |
| 11. Nistelrode | 57 | 579 | 629 | 11,0 | - | 7 | 12 | 24 | 14 | |
| 12. Schatijk | 64 | 578 | 276 | 4,3 | 8 | 28 | 25 | 3 | - | |
| 13. Berghem | 49 | 678 | 217 | 4,4 | 3 | 26 | 20 | - | - | |

1) Waarvan de verkaveling bekend is.

Bronnen: Landbouwtellingformulieren - oppervlakten (1969).
I.C.W. - aantal kavels (1968).

BIJLAGE 30

Bedrijfsgebouwen

| Omschrijving | totaal | Aantal bedrijven | | | | | |
|--------------------|--------|------------------------------------|-------|--------|-------------|-------|--------|
| | | buiten het dorp | | | in het dorp | | |
| | | met doelmatigheid bedrijfsgebouwen | | | | | |
| | | goed | matig | slecht | goed | matig | slecht |
| < 5 ha | 71 | 17 | 16 | 24 | 3 | 3 | 8 |
| 5 - < 10 ha | 282 | 14 | 108 | 105 | 2 | 17 | 36 |
| 10 - < 15 ha | 299 | 19 | 131 | 84 | 7 | 38 | 20 |
| 15 - < 20 ha | 127 | 25 | 53 | 21 | 2 | 14 | 12 |
| 20 - < 25 ha | 34 | 4 | 17 | 2 | 3 | 6 | 2 |
| 25 - < 30 ha | 12 | 3 | 3 | 2 | - | 2 | 2 |
| ≥ 30 ha | 6 | 4 | - | - | 1 | 1 | - |
| Totaal A+B | 831 | 86 | 328 | 238 | 18 | 81 | 80 |
| Bedrijfstype 1 | 198 | 8 | 56 | 86 | 6 | 13 | 29 |
| 2 | 207 | 20 | 91 | 52 | 1 | 26 | 17 |
| 3 | 36 | 1 | 6 | 19 | - | 5 | 5 |
| 4 | 145 | 7 | 58 | 40 | 2 | 21 | 17 |
| 5 | 160 | 34 | 89 | 14 | 7 | 11 | 5 |
| 6 | 26 | 13 | 6 | 4 | - | 2 | 1 |
| 7 | 59 | 3 | 22 | 23 | 2 | 3 | 6 |
| 1. Maren | 76 | 11 | 23 | 20 | 2 | 7 | 13 |
| 2. Lith | 83 | 7 | 16 | 8 | 7 | 19 | 26 |
| 3. Empel | 47 | 5 | 25 | 14 | - | 2 | 1 |
| 4. Nuland | 54 | 3 | 22 | 14 | - | 11 | 4 |
| 5. Geffen | 74 | 8 | 23 | 27 | 1 | 8 | 7 |
| 6. De Rek | 16 | 1 | 5 | 10 | - | - | - |
| 7. Vinkel | 55 | 2 | 25 | 19 | 1 | 5 | 3 |
| 8. Zoggel | 65 | 7 | 39 | 18 | - | - | 1 |
| 9. Heesch | 84 | 16 | 25 | 24 | 2 | 8 | 9 |
| 10. Donzel | 101 | 7 | 50 | 25 | - | 11 | 8 |
| 11. Nistelrode | 57 | - | 36 | 12 | - | 5 | 4 |
| 12. Schaijk | 68 | 14 | 22 | 25 | 3 | 2 | 2 |
| 13. Berghem | 51 | 5 | 17 | 22 | 2 | 3 | 2 |
| Aantal s.b.e. < 30 | 29 | - | 4 | 17 | 1 | - | 7 |
| 30 - < 50 | 113 | 1 | 18 | 64 | - | 8 | 22 |
| 50 - < 70 | 177 | 6 | 66 | 75 | 2 | 10 | 18 |
| 70 - < 90 | 196 | 9 | 88 | 48 | 5 | 30 | 16 |
| 90 - < 150 | 271 | 53 | 137 | 30 | 7 | 28 | 16 |
| ≥ 150 | 45 | 17 | 15 | 4 | 3 | 5 | 1 |

Bron: Zegslieden en I.C.W.

BIJLAGE 31

Ontwikkeling van het grondgebruik

| Gemeente | | Oppervl. cultuurg. in ha | Percentage cultuur- grond in gebruik als | | | |
|----------|------|--------------------------------|---|---------------|---------------|--|
| | | | bouw- land | gras- land | tuin- land | |
| Lith | 1950 | 2 830 | 43 | 56 | 1 | |
| | 1960 | 3 206 | 40 | 58 | 2 | |
| | 1965 | 3 237 | 35 | 63 | 2 | |
| | 1968 | 3 276 | 31 | 67 | 2 | |
| Nuland | 1950 | 1 251 | 45 | 54 | 0 | |
| | 1960 | 1 297 | 44 | 56 | 0 | |
| | 1965 | 1 283 | 34 | 66 | 0 | |
| | 1968 | 1 258 | 24 | 76 | 0 | |
| Geffen | 1950 | 1 259 | 46 | 54 | 0 | |
| | 1960 | 1 288 | 43 | 57 | 0 | |
| | 1965 | 1 266 | 34 | 66 | 0 | |
| | 1968 | 1 255 | 26 | 73 | 1 | |
| Heesch | 1950 | 2 174 | 50 | 50 | 0 | |
| | 1960 | 2 251 | 47 | 52 | 1 | |
| | 1965 | 2 195 | 40 | 60 | 0 | |
| | 1968 | 2 112 | 33 | 66 | 1 | |

Bron: C.B.S.

| Gemeente landbouwgebied | | Oppervl. cultuurg. in ha | Percentage cultuur- grond in gebruik als | | | |
|----------------------------|------|--------------------------------|---|---------------|---------------|--|
| | | | bouw- land | gras- land | tuin- land | |
| Berghem | 1950 | 1 213 | 41 | 58 | 1 | |
| | 1960 | 1 122 | 48 | 50 | 2 | |
| | 1965 | 1 120 | 44 | 55 | 1 | |
| | 1968 | 1 071 | 36 | 62 | 2 | |
| Nistelrode | 1950 | 2 433 | 55 | 44 | 1 | |
| | 1960 | 2 474 | 56 | 43 | 1 | |
| | 1965 | 2 430 | 48 | 51 | 1 | |
| | 1968 | 2 373 | 43 | 56 | 1 | |
| Schaijk | 1950 | 2 521 | 50 | 49 | 1 | |
| | 1960 | 2 568 | 46 | 53 | 1 | |
| | 1965 | 2 471 | 37 | 62 | 1 | |
| | 1968 | 2 407 | 33 | 65 | 2 | |
| Meijerij | 1950 | 75 294 | 43 | 55 | 2 | |
| | 1960 | 73 880 | 43 | 53 | 3 | |
| | 1965 | 70 713 | 35 | 62 | 3 | |
| | 1968 | 68 692 | 27 | 70 | 3 | |

BIJLAGE 32

Grondgebruik

| Omschrijving | Aantal bedrijven met cult.gr. | | Oppervlakte cultuurgrond in ha | | Percentage van de cultuurgrond | | | | | |
|----------------|-------------------------------|------|--------------------------------|------|--------------------------------|------|----------|------|----------|------|
| | | | | | bouwland | | grasland | | tuinland | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | 102 | 68 | 319 | 192 | 36 | 34 | 46 | 42 | 18 | 24 |
| 5 - < 10 ha | 455 | 282 | 3511 | 2210 | 40 | 32 | 60 | 67 | 1 | 1 |
| 10 - < 15 ha | 297 | 299 | 3553 | 3606 | 37 | 27 | 62 | 73 | 1 | 0 |
| 15 - < 20 ha | 92 | 127 | 1590 | 2183 | 38 | 30 | 62 | 70 | 1 | 0 |
| 20 - < 25 ha | 25 | 34 | 553 | 534 | 34 | 30 | 64 | 69 | 3 | - |
| 25 - < 30 ha | 9 | 12 | 237 | 323 | 42 | 30 | 57 | 69 | 1 | 1 |
| ≥ 30 ha | 1 | 6 | 52 | 229 | 71 | 65 | 20 | 35 | 9 | - |
| Totaal A+B | 981 | 828 | 9817 | 9497 | 38 | 30 | 60 | 69 | 2 | 1 |
| Bedr. type 1 | 224 | 198 | 2334 | 2387 | 30 | 24 | 70 | 76 | 0 | 0 |
| 2 | 113 | 207 | 1394 | 2712 | 27 | 20 | 73 | 79 | 0 | 0 |
| 3 | 157 | 36 | 1285 | 337 | 49 | 48 | 50 | 51 | 1 | 1 |
| 4 | 312 | 145 | 3377 | 1579 | 40 | 36 | 59 | 64 | 1 | 0 |
| 5 | 41 | 159 | 486 | 1833 | 46 | 35 | 52 | 65 | 2 | 1 |
| 6 | 22 | 26 | 104 | 124 | 16 | 17 | 33 | 36 | 51 | 47 |
| 7 | 112 | 57 | 836 | 525 | 55 | 65 | 41 | 33 | 4 | 2 |
| 1. Maren | 86 | 76 | 1030 | 1028 | 29 | 21 | 70 | 78 | 1 | 1 |
| 2. Lith | 90 | 82 | 1119 | 1159 | 40 | 40 | 56 | 58 | 4 | 2 |
| 3. Empel | 53 | 47 | 690 | 674 | 31 | 19 | 69 | 80 | 0 | - |
| 4. Nuland | 65 | 53 | 698 | 685 | 34 | 23 | 65 | 77 | 1 | - |
| 5. Geffen | 86 | 74 | 813 | 787 | 34 | 26 | 65 | 73 | 1 | 1 |
| 6. De Rek | 20 | 16 | 247 | 204 | 36 | 21 | 64 | 79 | 0 | - |
| 7. Vinkel | 64 | 55 | 629 | 588 | 38 | 17 | 62 | 83 | 0 | - |
| 8. Zoggel | 78 | 65 | 699 | 658 | 38 | 29 | 61 | 70 | 1 | 1 |
| 9. Heesch | 104 | 84 | 957 | 876 | 40 | 32 | 59 | 68 | 1 | 0 |
| 10. Donzel | 115 | 100 | 983 | 978 | 46 | 39 | 52 | 60 | 2 | 1 |
| 11. Nistelrode | 73 | 57 | 647 | 579 | 50 | 50 | 47 | 49 | 3 | 1 |
| 12. Schaijk | 91 | 68 | 658 | 601 | 38 | 29 | 57 | 67 | 5 | 4 |
| 13. Berghem | 56 | 51 | 645 | 681 | 41 | 34 | 58 | 65 | 1 | 1 |
| C-bedr. < 5 ha | 362 | 281 | 591 | 473 | 43 | 35 | 54 | 63 | 3 | 2 |
| ≥ 5 ha | 36 | 67 | 328 | 531 | 42 | 35 | 58 | 65 | - | - |
| totaal | 408 | 348 | 919 | 1005 | 43 | 35 | 55 | 64 | 2 | 1 |
| D-bedr. < 5 ha | 190 | 151 | 372 | 311 | 37 | 28 | 61 | 71 | 2 | 1 |
| ≥ 5 ha | 25 | 32 | 178 | 236 | 40 | 36 | 58 | 64 | 2 | - |
| totaal | 215 | 183 | 550 | 548 | 38 | 31 | 60 | 68 | 2 | 1 |
| S-bedr. < 5 ha | 7 | 5 | 12 | 7 | 7 | 11 | 62 | 47 | 31 | 42 |
| ≥ 5 ha | 3 | 4 | 110 | 127 | 39 | 31 | 59 | 69 | 2 | - |
| totaal | 10 | 9 | 123 | 134 | 36 | 30 | 59 | 68 | 5 | 2 |

BIJLAGE 33

Bedrijfstypen

| Bedrijfstype | Percentage s.b.e. 1) voor het weidevee | Aantal s.b.e. 1) voor veredeling tuinbouw |
|--|---|--|
| 1. Veebedrijven met weinig veredeling | $\geq 60\%$ | < 10 |
| 2. Veebedrijven met meer veredeling | $\geq 60\%$ | 10 - 40 |
| 3. Gemengde bedrijven met weinig veredeling | 40 - 60% | < 10 |
| 4. Gemengde bedrijven met meer veredeling | 40 - 60% | 10 - 40 |
| 5. Veredelingsbedrijven | | ≥ 40 |
| 6. Tuinbouwbedrijven | | ≥ 40 |
| 7. Overige bedrijven | < 40% | < 40 |

1) Standaardbedrijfseenheden (s.b.e.) zijn verhoudingsgetallen voor de toegevoegde waarde in de verschillende produktierichtingen. Deze verhoudingsgetallen zijn gebaseerd op de hoogte van de netto-toegevoegde waarde op basis van factorkosten bij een moderne bedrijfsvoering volgens berekeningen van het L.E.I. in 1968.

Bron: L.E.I.

Verdeling A- en B-bedrijven naar bedrijfstype: totaal

| | Aantal bedrijven | | | | | | | | | | | | | | | |
|---------------------------|------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|------|-------|-------|------|-------|------|------|------|------|
| | van het type 1) | | | | | | | | | | | | | | | |
| | totaal | | 1 | | 2 | | 3 | | 4 | | 5 | | 6 | | 7 | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| Zonder cultuurgrond | 3 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | - | - | 2 | 2 |
| < 1 ha | 9 | 8 | - | - | - | - | - | - | - | - | 2 | 4 | 1 | 2 | 6 | 2 |
| 1 - < 2 ha | 18 | 18 | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 5 | 7 | 10 | 10 | 3 |
| 2 - < 5 ha | 75 | 42 | 11 | 9 | 1 | - | 28 | 6 | 9 | 4 | - | 7 | 9 | 7 | 17 | 9 |
| 5 - < 7 ha | 147 | 82 | 34 | 23 | 6 | 6 | 47 | 7 | 30 | 17 | 7 | 15 | 1 | 2 | 22 | 12 |
| 7 - < 10 ha | 308 | 200 | 76 | 45 | 32 | 43 | 45 | 10 | 113 | 50 | 10 | 38 | 2 | 1 | 30 | 13 |
| 10 - < 12 ha | 159 | 156 | 44 | 32 | 23 | 48 | 13 | 5 | 67 | 36 | 5 | 31 | - | - | 7 | 4 |
| 12 - < 15 ha | 138 | 143 | 33 | 45 | 21 | 47 | 15 | 4 | 53 | 16 | 5 | 27 | 1 | 2 | 10 | 2 |
| 15 - < 20 ha | 92 | 127 | 16 | 28 | 24 | 50 | 6 | 3 | 28 | 15 | 9 | 22 | - | 1 | 9 | 8 |
| 20 - < 30 ha | 34 | 46 | 10 | 15 | 6 | 13 | 3 | 1 | 12 | 6 | 1 | 7 | 1 | 1 | 1 | 3 |
| ≥ 30 ha | 1 | 6 | - | 1 | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 3 | - | - | - | 1 |
| Totaalaantal bedrijven | 984 | 831 | 224 | 198 | 113 | 207 | 157 | 36 | 312 | 145 | 42 | 160 | 22 | 26 | 114 | 59 |
| Percentage bedrijven | 100 | 100 | 23 | 24 | 11 | 25 | 16 | 4 | 32 | 17 | 4 | 19 | 2 | 3 | 12 | 7 |
| Oppervl. cultuurgr. in ha | 9 817 | 9 497 | 2 334 | 2 387 | 1 394 | 2 712 | 1 285 | 337 | 3 377 | 1 579 | 486 | 1 833 | 104 | 124 | 836 | 525 |
| Percentage cultuurgrond | 100 | 100 | 24 | 25 | 14 | 29 | 13 | 4 | 34 | 17 | 5 | 19 | 1 | 1 | 9 | 6 |

1) Zie voor omschrijving van het bedrijfstype bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren en L.E.I.

BIJLAGE 35

Verandering in "bedrijfstype" 1)

| grootte- klasse | 1964 | | 1969 | | | | | | |
|--------------------|-------------------|---------------------|-------------------------------|----|----|----|----|----|----|
| | bedrijfs- type | aantal bedrijven | aantal bedrijven van het type | | | | | | |
| | | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| < 10 ha | 1 | 80 | 38 | 22 | 1 | 11 | 7 | - | 1 |
| | 2 | 32 | 11 | 14 | 1 | 2 | 3 | - | 1 |
| | 3 | 84 | 34 | 8 | 14 | 16 | 2 | 1 | 9 |
| | 4 | 125 | 11 | 30 | 4 | 48 | 23 | - | 9 |
| | 5 | 17 | - | - | - | - | 15 | - | 2 |
| | 6 | 16 | - | - | - | - | 2 | 13 | 1 |
| | 7 | 63 | 1 | 4 | 4 | 10 | 22 | 5 | 17 |
| | totaal | 417 | 95 | 78 | 24 | 87 | 74 | 19 | 40 |
| 10-15 ha | 1 | 68 | 35 | 22 | 3 | 7 | 1 | - | - |
| | 2 | 42 | 11 | 19 | - | 4 | 8 | - | - |
| | 3 | 25 | 5 | 9 | 5 | 5 | 1 | - | - |
| | 4 | 102 | 14 | 34 | 1 | 24 | 26 | - | 3 |
| | 5 | 10 | 1 | - | - | - | 7 | - | 2 |
| | 6 | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - |
| | 7 | 17 | 2 | - | - | 2 | 10 | 1 | 2 |
| | totaal | 265 | 68 | 84 | 9 | 42 | 53 | 2 | 7 |
| 15-20 ha | 1 | 15 | 7 | 4 | - | 2 | 2 | - | - |
| | 2 | 23 | 5 | 14 | - | 1 | 3 | - | - |
| | 3 | 6 | 3 | 2 | - | - | - | - | 1 |
| | 4 | 28 | 2 | 12 | 1 | 7 | 6 | - | - |
| | 5 | 8 | - | 3 | - | 1 | 4 | - | - |
| | 6 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | 7 | 9 | - | - | - | - | 2 | - | 7 |
| | totaal | 89 | 17 | 35 | 1 | 11 | 17 | - | 8 |
| ≥ 20 ha | 1 | 9 | 5 | 3 | - | 1 | - | - | - |
| | 2 | 6 | 1 | 3 | - | - | 2 | - | - |
| | 3 | 3 | 2 | - | - | - | - | - | 1 |
| | 4 | 12 | 4 | 2 | - | 1 | 5 | - | - |
| | 5 | 2 | - | - | - | - | 2 | - | - |
| | 6 | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - |
| | 7 | 1 | - | - | 1 | - | - | - | - |
| | totaal | 34 | 12 | 8 | 1 | 2 | 9 | 1 | 1 |

1) In 1964 en 1969 A+B-bedrijven.

Bron: Landbouwtellingformulieren en L.E.I.

BIJLAGE 36

Verdeling A- en B-bedrijven naar bedrijfstype en deelgebied

| Deelgebied | Aantal bedrijven | | Percentage bedrijven van het type 1) | | | | | | | | | | | | | |
|----------------|---------------------|------|--------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| | | | 1 | | 2 | | 3 | | 4 | | 5 | | 6 | | 7 | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| 1. Maren | 86 | 76 | 34 | 25 | 20 | 37 | 13 | - | 22 | 16 | 1 | 14 | 2 | 4 | 8 | 4 |
| 2. Lith | 91 | 83 | 21 | 27 | 9 | 30 | 14 | 4 | 31 | 11 | 7 | 12 | 4 | 5 | 14 | 12 |
| 3. Empel | 53 | 47 | 38 | 32 | 21 | 34 | 4 | - | 32 | 13 | 4 | 19 | - | 2 | 2 | - |
| 4. Nuland | 65 | 54 | 37 | 22 | 25 | 48 | 12 | - | 20 | 9 | 3 | 17 | - | - | 3 | 4 |
| 5. Geffen | 86 | 74 | 34 | 35 | 16 | 27 | 16 | 1 | 27 | 20 | 2 | 12 | 1 | 3 | 3 | 1 |
| 6. De Rek | 20 | 16 | 40 | 75 | 25 | 19 | 15 | - | 20 | 6 | - | - | - | - | - | - |
| 7. Vinkel | 64 | 55 | 20 | 20 | 17 | 40 | 13 | 2 | 41 | 9 | 3 | 18 | - | - | 6 | 2 |
| 8. Zoggel | 78 | 65 | 18 | 12 | 9 | 22 | 14 | 2 | 46 | 29 | - | 23 | 1 | 6 | 12 | 6 |
| 9. Heesch | 105 | 84 | 18 | 21 | 4 | 14 | 22 | 7 | 40 | 25 | 5 | 23 | 1 | - | 10 | 10 |
| 10. Donzel | 115 | 101 | 8 | 9 | 3 | 19 | 24 | 11 | 40 | 18 | 10 | 31 | 1 | 1 | 13 | 12 |
| 11. Nistelrode | 73 | 57 | 5 | 4 | 1 | 5 | 16 | 9 | 34 | 26 | 7 | 39 | 4 | 2 | 32 | 16 |
| 12. Schaijk | 91 | 68 | 24 | 35 | 8 | 13 | 21 | 6 | 19 | 15 | 4 | 12 | 9 | 13 | 15 | 6 |
| 13. Berghem | 57 | 51 | 25 | 29 | 14 | 20 | 9 | 8 | 28 | 18 | 2 | 14 | 2 | 2 | 21 | 10 |
| Alle gebieden | 984 | 831 | 23 | 24 | 11 | 25 | 16 | 4 | 32 | 17 | 4 | 19 | 2 | 3 | 12 | 7 |

1) Zie voor omschrijving van het bedrijfstype bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren en L.E.I.

Bouwlandgebruik op A+B-bedrijven

| Grootteklasse, bedrijfstype, deelgebied | Oppervlakte bouwland in ha | | Percentage bouwland beteeld met | | | | | | | | | |
|---|----------------------------------|------|---------------------------------|------|------------------|------|-------------------|------|-------------------|------|---------------------|------|
| | 1964 | 1969 | granen | | aard- appelen | | suiker- bieten | | voeder- bieten | | overige gewassen | |
| | | | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | 116 | 63 | 81 | 86 | 12 | 12 | - | - | 6 | 2 | 1 | - |
| 5 - < 10 ha | 1387 | 699 | 82 | 82 | 11 | 14 | 1 | 1 | 5 | 2 | 1 | 1 |
| 10 - < 15 ha | 1320 | 970 | 84 | 82 | 10 | 14 | 2 | 1 | 4 | 1 | 0 | 2 |
| 15 - < 20 ha | 596 | 651 | 85 | 86 | 7 | 10 | 5 | 2 | 3 | 1 | 0 | 2 |
| 20 - < 25 ha | 190 | 229 | 86 | 82 | 7 | 12 | 4 | 4 | 3 | - | 0 | 2 |
| ≥ 25 ha | 137 | 244 | 90 | 93 | 3 | 3 | 3 | 3 | 1 | 0 | 3 | 1 |
| Totaal | 3748 | 2856 | 84 | 84 | 9 | 12 | 2 | 2 | 4 | 1 | 1 | 1 |
| Type 1) | 702 | 579 | 84 | 82 | 9 | 14 | 2 | 1 | 5 | 2 | 0 | 2 |
| 2 | 370 | 555 | 81 | 79 | 10 | 15 | 2 | 2 | 6 | 1 | 1 | 3 |
| 3 | 632 | 161 | 85 | 84 | 9 | 11 | 2 | 3 | 4 | 1 | 0 | 0 |
| 4 | 1345 | 563 | 82 | 84 | 11 | 12 | 2 | 1 | 4 | 1 | 1 | 2 |
| 5 | 222 | 634 | 84 | 86 | 9 | 11 | 3 | 2 | 2 | 0 | 2 | 1 |
| 6 | 17 | 22 | 90 | 86 | 6 | 3 | - | 11 | 4 | - | - | - |
| 7 | 460 | 342 | 86 | 90 | 8 | 6 | 4 | 3 | 2 | 0 | 0 | - |
| 1. Maren | 300 | 212 | 84 | 94 | 3 | 2 | 6 | 3 | 6 | 1 | 0 | - |
| 2. Lith | 451 | 463 | 85 | 92 | 4 | 2 | 6 | 5 | 4 | 1 | 1 | - |
| 3. Empel | 214 | 131 | 84 | 79 | 13 | 20 | - | - | 3 | 0 | - | 1 |
| 4. Nuland | 235 | 158 | 83 | 79 | 11 | 17 | 1 | 1 | 5 | 2 | 0 | 2 |
| 5. Geffen | 280 | 203 | 86 | 80 | 10 | 16 | 0 | - | 4 | 2 | - | 2 |
| 6. De Rek | 88 | 42 | 87 | 80 | 6 | 15 | 1 | 1 | 5 | 4 | 1 | - |
| 7. Vinkel | 238 | 98 | 85 | 71 | 6 | 21 | 4 | - | 5 | 1 | 0 | 7 |
| 8. Zoessel | 269 | 192 | 84 | 83 | 11 | 14 | - | - | 5 | 1 | 0 | 2 |
| 9. Heesch | 381 | 278 | 84 | 81 | 10 | 15 | 0 | 1 | 5 | 1 | 1 | 1 |
| 10. Donzel | 455 | 380 | 81 | 82 | 14 | 15 | 1 | 1 | 3 | 1 | 1 | 1 |
| 11. Nistelrode | 323 | 291 | 84 | 86 | 13 | 11 | 1 | - | 2 | 0 | 0 | 2 |
| 12. Schaijk | 250 | 174 | 77 | 78 | 15 | 18 | 1 | - | 5 | 2 | 2 | 1 |
| 13. Berghem | 265 | 233 | 85 | 83 | 9 | 11 | 3 | 3 | 3 | 1 | - | 2 |

1) Zie voor omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: Landbouwteelingformulieren.

BIJLAGE 38

A+B-bedrijven met bouwland

| Grootteklasse, bedrijfstype, deelgebied | | Aantal A+B-bedrijven 1) | | | | Oppervlakte bouw- land in ha, per be- drijf met bouwland | |
|---|---|-------------------------|------|--------------|------|--|-------|
| | | totaal | | met bouwland | | | |
| | | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | | 102 | 68 | 75 | 37 | 1,55 | 1,70 |
| 5 - < 10 ha | | 455 | 282 | 449 | 270 | 3,09 | 2,59 |
| 10 - < 15 ha | | 297 | 299 | 292 | 279 | 4,52 | 3,48 |
| 15 - < 20 ha | | 92 | 127 | 91 | 122 | 6,55 | 5,34 |
| 20 - < 25 ha | | 25 | 34 | 25 | 32 | 7,60 | 7,15 |
| ≥ 25 ha | | 10 | 18 | 10 | 17 | 13,70 | 14,35 |
| Totaal | | 981 | 828 | 942 | 757 | 3,98 | 3,77 |
| Type 2) | 1 | 224 | 198 | 219 | 185 | 3,21 | 3,13 |
| | 2 | 113 | 207 | 107 | 189 | 3,46 | 2,94 |
| | 3 | 157 | 36 | 157 | 36 | 4,03 | 4,47 |
| | 4 | 312 | 145 | 311 | 145 | 4,32 | 3,88 |
| | 5 | 41 | 159 | 39 | 142 | 5,69 | 4,46 |
| | 6 | 22 | 26 | 9 | 7 | 1,89 | 3,14 |
| | 7 | 112 | 57 | 100 | 53 | 4,60 | 6,45 |
| 1. Maren | | 86 | 76 | 77 | 56 | 3,90 | 3,79 |
| 2. Lith | | 90 | 82 | 87 | 75 | 5,18 | 6,17 |
| 3. Empel | | 53 | 47 | 51 | 43 | 4,20 | 3,05 |
| 4. Nuland | | 65 | 53 | 65 | 51 | 3,62 | 3,10 |
| 5. Geffen | | 86 | 74 | 83 | 69 | 3,37 | 2,94 |
| 6. De Rek | | 20 | 16 | 19 | 14 | 4,63 | 3,00 |
| 7. Vinkel | | 64 | 55 | 64 | 49 | 3,72 | 2,00 |
| 8. Zoggel | | 78 | 65 | 75 | 62 | 3,59 | 3,10 |
| 9. Heesch | | 104 | 84 | 101 | 81 | 3,77 | 3,43 |
| 10. Donzel | | 115 | 100 | 115 | 99 | 3,96 | 3,84 |
| 11. Nistelrode | | 73 | 57 | 73 | 56 | 4,42 | 5,20 |
| 12. Schaijk | | 91 | 68 | 80 | 55 | 3,13 | 3,17 |
| 13. Berghem | | 56 | 51 | 52 | 47 | 5,10 | 4,96 |

1) Met cultuurgrond.

2) Zie voor omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

BIJLAGE 39

Tuinbouwgewassen in de open grond

| Omschrijving | Aantal bedrij- ven m. tuinb. | | Oppervlakte tuinbouwgewassen in ha | | | | | | | | | | | |
|----------------|---------------------------------------|----|------------------------------------|-----|---------|-----|------------------------------------|-----|------------------------------------|-----|-----------------|-----|-------------------------------------|-----|
| | | | totaal | | groente | | erwten groen te oog- sten | | pit- en steen- vruch- ten | | klein- fruit | | overige tuinb.- gewas- sen | |
| | | | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 |
| < 5 ha | 34 | 29 | 56 | 39 | 44 | 36 | 1 | 1 | 8 | 2 | 3 | - | 0 | 0 |
| 5 - < 10 ha | 57 | 14 | 33 | 20 | 14 | 12 | 7 | - | 11 | 7 | 0 | 0 | 1 | 1 |
| 10 - < 15 ha | 52 | 7 | 37 | 15 | 10 | 3 | 13 | 0 | 14 | 12 | 0 | - | - | - |
| 15 - < 20 ha | 19 | 4 | 14 | 4 | 4 | 1 | 7 | - | 3 | 2 | - | - | - | - |
| 20 - < 25 ha | 10 | - | 13 | - | 2 | - | 7 | - | 4 | - | 0 | - | - | - |
| ≥ 25 ha | 3 | 2 | 7 | 2 | 2 | - | 5 | - | 0 | 2 | - | - | - | - |
| Totaal A+B | 175 | 56 | 160 | 80 | 76 | 52 | 40 | 1 | 40 | 26 | 3 | 0 | 1 | 1 |
| Type 1) | 1 | 13 | 3 | 6 | 1 | 3 | 1 | 2 | - | 1 | - | - | - | - |
| | 2 | 9 | 1 | 5 | 1 | 1 | - | 3 | - | 1 | 1 | - | - | - |
| | 3 | 22 | 5 | 14 | 2 | 4 | 2 | 7 | - | 3 | 0 | 0 | 0 | - |
| | 4 | 62 | 4 | 35 | 2 | 12 | 1 | 18 | 0 | 5 | 1 | 0 | - | - |
| | 5 | 10 | 9 | 11 | 10 | 1 | 8 | 7 | - | 2 | 2 | 0 | - | - |
| | 6 | 22 | 25 | 55 | 54 | 31 | 32 | 0 | 0 | 22 | 21 | 2 | 0 | 1 |
| | 7 | 37 | 9 | 34 | 10 | 23 | 7 | 3 | 0 | 7 | 2 | 1 | 0 | 0 |
| 1. Maren | 9 | 7 | 10 | 9 | 1 | 4 | - | 0 | 8 | 5 | - | - | - | - |
| 2. Lith | 24 | 6 | 41 | 20 | 3 | 1 | 16 | - | 21 | 19 | 1 | - | - | - |
| 3. Empel | 9 | - | 2 | - | 2 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 4. Nuland | 11 | - | 6 | - | 3 | - | 3 | - | - | - | - | - | - | - |
| 5. Geffen | 6 | 3 | 5 | 7 | 4 | 7 | 1 | 0 | - | - | 0 | - | - | - |
| 6. De Rek | 1 | 1 | 1 | 0 | 0 | 0 | - | - | 0 | - | 0 | - | 0 | - |
| 7. Vinkel | 4 | - | 3 | - | 2 | - | 1 | - | - | - | - | - | - | - |
| 8. Zoggel | 8 | 5 | 8 | 5 | 5 | 4 | 1 | - | 1 | - | 1 | - | 0 | 1 |
| 9. Heesch | 12 | 2 | 8 | 1 | 5 | 1 | 2 | - | 0 | 0 | 0 | - | - | 0 |
| 10. Donzel | 29 | 7 | 18 | 6 | 5 | 4 | 8 | - | 5 | 2 | 0 | 0 | - | - |
| 11. Nistelrode | 27 | 6 | 19 | 4 | 11 | 4 | 3 | - | 4 | 1 | 1 | - | - | - |
| 12. Schaijk | 29 | 15 | 33 | 23 | 29 | 23 | 4 | 0 | 0 | - | 0 | - | 0 | 0 |
| 13. Berghem | 6 | 4 | 6 | 4 | 5 | 4 | 0 | - | - | - | 0 | - | - | - |
| C-totaal | 41 | 22 | 19 | 10 | 9 | 3 | 1 | - | 7 | 5 | 1 | 0 | 1 | 1 |
| D-totaal | 24 | 8 | 9 | 3 | 1 | 0 | 2 | - | 4 | 3 | 2 | 0 | 0 | 0 |
| S-totaal | 5 | 3 | 6 | 3 | 3 | 1 | 0 | 0 | 2 | 1 | 1 | 0 | 0 | - |

1) Zie voor omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 40

Tuinbouw onder glas

| Omschrijving | Aantal bedrijven met glas | | Oppervlakte glas in ha | |
|------------------------|------------------------------|------|---------------------------|------|
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 1 ha | 4 | 2 | 0,41 | 0,76 |
| 1 - < 3 ha | 11 | 14 | 0,98 | 4,85 |
| 3 - < 5 ha | 1 | 3 | 0,01 | 0,72 |
| Totaal | 16 | 19 | 1,40 | 6,33 |
| A Bedrijfstype: | | | | |
| + 6. tuinbouwbedrijven | 10 | 17 | 1,31 | 6,21 |
| B 7. overige bedrijven | 6 | 2 | 0,09 | 0,12 |
| 1. Maren | 1 | 1 | 0,20 | 0,60 |
| 3. Empel | - | 1 | - | 0,30 |
| 5. Geffen | 2 | 3 | 0,08 | 0,44 |
| 8. Zoggel | 1 | 3 | 0,02 | 1,21 |
| 9. Heesch | 1 | - | 0,18 | - |
| 11. Nistelrode | - | 1 | - | 0,30 |
| 12. Schaijk | 9 | 9 | 0,83 | 2,88 |
| 13. Berghem | 2 | 1 | 0,09 | 0,60 |
| C-totaal | 1 | 1 | 0,04 | 0,01 |
| D-totaal | 1 | - | 0,05 | - |
| S-totaal | 2 | 2 | 0,21 | 0,36 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 41

Grasland (A- en B-bedrijven)

| Omschrijving | Oppervlakte in ha | | | | Percentage | | Oppervlakte | | |
|----------------|-------------------|------|----------------|------|----------------------------------|------|-----------------------------------|------|------|
| | alle grasland | | tijd. grasland | | tijd. grasland van alle grasland | | grasland per bedrijf met grasland | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | |
| < 5 ha | 146 | 81 | 22 | - | 15 | - | 1,4 | 1,2 | |
| 5 - < 10 ha | 2093 | 1490 | 189 | 24 | 9 | 2 | 4,6 | 5,3 | |
| 10 - < 15 ha | 2201 | 2624 | 135 | 55 | 6 | 2 | 7,4 | 8,8 | |
| 15 - < 20 ha | 980 | 1523 | 37 | 16 | 4 | 1 | 10,7 | 12,0 | |
| 20 - < 25 ha | 354 | 523 | 31 | 2 | 9 | 0 | 14,2 | 15,4 | |
| ≥ 25 ha | 146 | 301 | 3 | 6 | 2 | 2 | 14,6 | 16,7 | |
| Totaal | 5919 | 6543 | 417 | 102 | 7 | 2 | 6,0 | 7,9 | |
| Type 1) | 1 | 1627 | 1803 | 111 | 19 | 7 | 1 | 7,3 | 9,1 |
| | 2 | 1019 | 2151 | 76 | 32 | 7 | 1 | 9,0 | 10,4 |
| | 3 | 640 | 174 | 56 | 2 | 9 | 1 | 4,1 | 4,9 |
| | 4 | 2000 | 1013 | 136 | 6 | 7 | 1 | 6,4 | 7,0 |
| | 5 | 255 | 1184 | 10 | 35 | 4 | 3 | 6,2 | 7,5 |
| | 6 | 36 | 46 | 1 | - | 2 | - | 1,6 | 1,8 |
| | 7 | 342 | 173 | 27 | 8 | 8 | 4 | 3,0 | 3,0 |
| 1. Maren | 721 | 807 | 11 | 7 | 1 | 1 | 8,4 | 10,6 | |
| 2. Lith | 632 | 677 | 17 | 3 | 3 | 0 | 7,0 | 8,3 | |
| 3. Empel | 474 | 538 | 22 | 10 | 5 | 2 | 8,9 | 11,5 | |
| 4. Nuland | 457 | 524 | 31 | 10 | 7 | 2 | 7,0 | 9,9 | |
| 5. Geffen | 527 | 576 | 49 | 3 | 9 | 0 | 6,1 | 7,8 | |
| 6. De Rek | 158 | 162 | 35 | 2 | 22 | 1 | 7,9 | 10,1 | |
| 7. Vinkel | 389 | 490 | 77 | 14 | 20 | 3 | 6,1 | 8,9 | |
| 8. Zoggel | 423 | 460 | 30 | 13 | 7 | 3 | 5,4 | 7,1 | |
| 9. Heesch | 568 | 595 | 51 | 11 | 9 | 2 | 6,5 | 7,1 | |
| 10. Donzel | 514 | 593 | 28 | 20 | 5 | 3 | 4,5 | 5,9 | |
| 11. Nistelrode | 308 | 283 | 19 | 4 | 6 | 2 | 4,2 | 5,0 | |
| 12. Schaijk | 373 | 399 | 30 | 6 | 8 | 1 | 4,1 | 5,9 | |
| 13. Berghem | 375 | 440 | 17 | - | 5 | - | 6,7 | 8,6 | |

1) Zie voor omschrijving bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 42

Rundveehouderij I

| Omschrijving | | Aantal bedrijven | | | | | | | |
|----------------|---|------------------|------|------------|------|--------------|------|--------|------|
| | | totaal | | met | | | | | |
| | | | | melkkoeien | | weidemestvee | | g.v.e. | |
| | | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | | 105 | 71 | 59 | 25 | 7 | 8 | 63 | 30 |
| 5 - < 10 ha | | 455 | 282 | 446 | 263 | 115 | 63 | 451 | 277 |
| 10 - < 15 ha | | 297 | 299 | 295 | 286 | 138 | 92 | 297 | 296 |
| 15 - < 20 ha | | 92 | 127 | 89 | 119 | 62 | 54 | 92 | 124 |
| 20 - < 25 ha | | 25 | 34 | 25 | 34 | 22 | 14 | 25 | 34 |
| ≥ 25 ha | | 10 | 18 | 10 | 17 | 9 | 12 | 10 | 17 |
| Totaal | | 984 | 831 | 924 | 744 | 353 | 243 | 938 | 778 |
| Type 1) | 1 | 224 | 198 | 224 | 197 | 97 | 83 | 224 | 198 |
| | 2 | 113 | 207 | 113 | 206 | 60 | 64 | 113 | 207 |
| A | 3 | 157 | 36 | 154 | 35 | 41 | 5 | 157 | 36 |
| + | 4 | 312 | 145 | 311 | 143 | 115 | 41 | 312 | 145 |
| B | 5 | 42 | 160 | 36 | 124 | 13 | 35 | 38 | 143 |
| | 6 | 22 | 26 | 4 | 5 | 4 | 3 | 5 | 6 |
| | 7 | 114 | 59 | 82 | 34 | 23 | 12 | 89 | 43 |
| 1. Maren | | 86 | 76 | 82 | 68 | 41 | 33 | 84 | 71 |
| 2. Lith | | 91 | 83 | 80 | 69 | 54 | 40 | 85 | 73 |
| 3. Empel | | 53 | 47 | 53 | 45 | 32 | 17 | 53 | 46 |
| 4. Nuland | | 65 | 54 | 63 | 52 | 30 | 14 | 63 | 52 |
| 5. Geffen | | 86 | 74 | 83 | 69 | 31 | 25 | 83 | 70 |
| 6. De Rek | | 20 | 16 | 20 | 16 | 11 | 6 | 20 | 16 |
| 7. Vinkel | | 64 | 55 | 64 | 53 | 16 | 13 | 64 | 55 |
| 8. Zoggel | | 78 | 65 | 74 | 58 | 26 | 15 | 75 | 61 |
| 9. Heesch | | 105 | 84 | 99 | 76 | 31 | 22 | 101 | 78 |
| 10. Donzel | | 115 | 101 | 112 | 89 | 12 | 11 | 113 | 98 |
| 11. Nistelrode | | 73 | 57 | 69 | 50 | 16 | 9 | 70 | 54 |
| 12. Schaijk | | 91 | 68 | 76 | 56 | 25 | 11 | 77 | 57 |
| 13. Berghem | | 57 | 51 | 49 | 43 | 28 | 27 | 50 | 47 |
| C-totaal | | 446 | 369 | 184 | 126 | 25 | 43 | 227 | 202 |
| D-totaal | | 238 | 198 | 85 | 63 | 29 | 28 | 138 | 122 |
| S-totaal | | 13 | 12 | 3 | 3 | 1 | - | 5 | 5 |

1) Zie voor omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 43

Rundveehouderij II

| Omschrijving | Aantal melkkoeien | | | | Stuks jongvee per 100 melk- koeien | | Stuks mestvee per bedrijf 1) | | Aantal grootveeëenheden | | | | |
|----------------|----------------------|------|---------------------------|------|--|------|---------------------------------------|------|----------------------------|------|--------------------|------|------|
| | per bedrijf 1) | | per 100 ha grasland | | | | | | per bedrijf 1) | | per ha grasland | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | |
| < 5 ha | 3,4 | 4,2 | 139 | 130 | 105 | 126 | 1,7 | 3,0 | 4,9 | 6,2 | 2,11 | 2,29 | |
| 5 - < 10 ha | 6,5 | 7,6 | 139 | 134 | 116 | 129 | 2,7 | 4,7 | 10,4 | 11,9 | 2,23 | 2,22 | |
| 10 - < 15 ha | 9,5 | 12,7 | 127 | 138 | 121 | 117 | 4,0 | 5,2 | 15,5 | 19,3 | 2,10 | 2,18 | |
| 15 - < 20 ha | 12,3 | 16,8 | 112 | 131 | 120 | 120 | 6,8 | 6,7 | 22,5 | 26,0 | 2,11 | 2,11 | |
| 20 - < 25 ha | 14,4 | 18,4 | 102 | 119 | 134 | 133 | 9,5 | 9,9 | 28,2 | 30,9 | 2,00 | 2,01 | |
| ≥ 25 ha | 10,6 | 18,4 | 73 | 104 | 152 | 147 | 13,7 | 10,3 | 26,1 | 34,2 | 1,79 | 1,93 | |
| Totaal A+B | 8,1 | 11,7 | 126 | 133 | 120 | 123 | 4,6 | 5,9 | 13,5 | 18,1 | 2,13 | 2,15 | |
| Type 2) | 1 | 8,5 | 11,6 | 117 | 127 | 120 | 125 | 5,2 | 6,3 | 15,1 | 19,3 | 2,08 | 2,12 |
| | 2 | 11,9 | 14,9 | 132 | 143 | 108 | 111 | 5,2 | 5,3 | 19,4 | 22,7 | 2,15 | 2,19 |
| | 3 | 5,6 | 6,1 | 134 | 124 | 110 | 132 | 3,8 | 11,0 | 8,9 | 10,4 | 2,18 | 2,16 |
| | 4 | 8,5 | 9,7 | 132 | 136 | 124 | 129 | 4,0 | 5,0 | 14,1 | 15,6 | 2,20 | 2,23 |
| | 5 | 9,1 | 12,4 | 129 | 130 | 115 | 129 | 4,7 | 6,3 | 14,3 | 17,7 | 2,14 | 2,14 |
| | 6 | 8,0 | 7,0 | 89 | 76 | 153 | 160 | 4,0 | 8,3 | 12,6 | 12,7 | 1,75 | 1,66 |
| | 7 | 4,2 | 4,2 | 102 | 83 | 148 | 197 | 5,4 | 5,2 | 7,4 | 7,0 | 1,94 | 1,76 |
| 1. Maren | 10,3 | 13,4 | 117 | 113 | 108 | 138 | 6,1 | 6,4 | 16,5 | 22,2 | 1,93 | 1,95 | |
| 2. Lith | 7,9 | 12,1 | 100 | 123 | 125 | 115 | 5,1 | 4,3 | 15,0 | 18,0 | 2,02 | 1,94 | |
| 3. Empel | 10,1 | 14,0 | 113 | 117 | 125 | 144 | 6,3 | 7,9 | 17,9 | 23,8 | 2,00 | 2,03 | |
| 4. Nuland | 8,5 | 13,4 | 117 | 133 | 133 | 118 | 3,8 | 9,3 | 14,8 | 21,7 | 2,04 | 2,15 | |
| 5. Geffen | 7,8 | 12,6 | 122 | 150 | 113 | 106 | 4,7 | 5,1 | 13,0 | 19,2 | 2,05 | 2,34 | |
| 6. De Rek | 9,9 | 12,6 | 125 | 124 | 130 | 142 | 5,6 | 9,2 | 17,6 | 22,6 | 2,22 | 2,23 | |
| 7. Vinkel | 9,1 | 14,2 | 150 | 154 | 105 | 118 | 2,4 | 3,5 | 13,9 | 20,9 | 2,28 | 2,34 | |
| 8. Zoggel | 6,8 | 10,0 | 119 | 126 | 144 | 128 | 2,8 | 4,5 | 11,7 | 15,3 | 2,07 | 2,03 | |
| 9. Heesch | 7,2 | 10,4 | 125 | 133 | 128 | 124 | 4,5 | 4,8 | 12,0 | 16,2 | 2,13 | 2,13 | |
| 10. Donzel | 7,4 | 9,6 | 162 | 145 | 113 | 121 | 1,8 | 4,9 | 11,2 | 13,7 | 2,47 | 2,26 | |
| 11. Nistelrode | 6,8 | 9,0 | 152 | 158 | 108 | 98 | 3,6 | 3,1 | 10,5 | 12,0 | 2,38 | 2,29 | |
| 12. Schaijk | 7,2 | 11,3 | 147 | 159 | 113 | 110 | 4,5 | 3,9 | 11,8 | 16,7 | 2,44 | 2,38 | |
| 13. Berghem | 8,8 | 10,9 | 116 | 107 | 126 | 159 | 5,1 | 9,4 | 15,3 | 20,4 | 2,04 | 2,18 | |
| C-totaal | 2,1 | 2,5 | 75 | 49 | 165 | 271 | 4,2 | 4,4 | 3,0 | 3,8 | 1,36 | 1,22 | |
| D-totaal | 1,8 | 1,9 | 46 | 33 | 279 | 433 | 3,7 | 4,5 | 2,9 | 3,4 | 1,19 | 1,13 | |
| S-totaal | 22,7 | 22,3 | 93 | 74 | 103 | 122 | 7,0 | - | 23,0 | 21,4 | 1,57 | 1,18 | |

1) Per bedrijf met de desbetreffende diersoorten.

2) Zie voor omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

BIJLAGE 44

Melkkoeien 1964

| Omschrijving | | Aantal bedrijven met melkkoeien | | | | | | | | | | | | |
|-------------------|---------|---------------------------------|-------------------------------|------|-------|------|-------|-----|-------|----|-------|----|-------|---|
| | | totaal | met een aantal melkkoeien van | | | | | | | | | | | |
| | | | 1-4 | | 5-9 | | 10-14 | | 15-19 | | 20-29 | | 30-49 | |
| | | | aant. | % | aant. | % | aant. | % | aant. | % | aant. | % | aant. | % |
| < 5 ha | 59 | 47 | 12 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 5 - < 10 ha | 446 | 87 | 303 | 49 | 7 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 10 - < 15 ha | 295 | 12 | 144 | 127 | 12 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 15 - < 20 ha | 89 | 3 | 16 | 50 | 18 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| 20 - < 25 ha | 25 | - | 6 | 9 | 9 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ≥ 25 ha | 10 | 2 | 1 | 5 | 2 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Totaal | 924 | 151 | 16 | 482 | 52 | 240 | 26 | 48 | 5 | 1 | 0 | 2 | 0 | 0 |
| A + B | Type 1) | 1 | 224 | 30 | 114 | 66 | 13 | - | - | - | - | 1 | - | - |
| | | 2 | 113 | - | 32 | 57 | 22 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | | 3 | 154 | 53 | 91 | 10 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | | 4 | 311 | 18 | 193 | 90 | 10 | - | - | - | - | - | - | - |
| | | 5 | 36 | 5 | 13 | 15 | 3 | - | - | - | - | - | - | - |
| | | 6 | 4 | 1 | 2 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | | 7 | 82 | 44 | 37 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| 1. Maren | 82 | 3 | 37 | 32 | 8 | - | - | - | - | - | - | 2 | - | - |
| 2. Lith | 80 | 10 | 49 | 19 | 2 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 3. Empel | 53 | 6 | 20 | 20 | 7 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 4. Nuland | 63 | 8 | 31 | 23 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 5. Geffen | 83 | 16 | 46 | 14 | 6 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 6. De Rek | 20 | 2 | 9 | 6 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 7. Vinkel | 64 | 6 | 27 | 25 | 6 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 8. Zoggel | 74 | 17 | 44 | 12 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 9. Heesch | 99 | 26 | 49 | 21 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 10. Donzel | 112 | 21 | 60 | 28 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 11. Nistelrode | 69 | 15 | 41 | 12 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 12. Schaijk | 76 | 12 | 47 | 16 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 13. Berghem | 49 | 9 | 22 | 12 | 6 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| C-totaal | 184 | 173 | 11 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| D-totaal | 85 | 85 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| S-totaal | 3 | - | 1 | - | 1 | - | - | - | - | - | - | 1 | - | - |
| Aantal melkkoeien | | | | | | | | | | | | | | |
| A+B | 7467 | 445 | 6 | 3355 | 45 | 2788 | 37 | 794 | 11 | 21 | 0 | 64 | 1 | 1 |

1) Zie voor omschrijving bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 45

Melkkoeien 1969

| Omschrijving | | Aantal bedrijven met melkkoeien | | | | | | | | | | | | |
|-------------------|----------------|---------------------------------|-------------------------------|-----|-------|-----|-------|-----|-------|----|-------|----|-------|---|
| | | totaal | met een aantal melkkoeien van | | | | | | | | | | | |
| | | | 1-4 | | 5-9 | | 10-14 | | 15-19 | | 20-29 | | 30-49 | |
| | | | aant. | % | aant. | % | aant. | % | aant. | % | aant. | % | aant. | % |
| < 5 ha | 25 | 17 | | 7 | | - | | - | | 1 | | - | | |
| 5 - < 10 ha | 263 | 50 | | 128 | | 78 | | 7 | | - | | - | | |
| 10 - < 15 ha | 286 | 17 | | 38 | | 134 | | 74 | | 23 | | - | | |
| 15 - < 20 ha | 119 | 2 | | 6 | | 36 | | 37 | | 38 | | - | | |
| 20 - < 25 ha | 34 | 1 | | 5 | | 2 | | 11 | | 13 | | 2 | | |
| ≥ 25 ha | 17 | 1 | | 1 | | 1 | | 9 | | 2 | | 3 | | |
| Totaal | 744 | 88 | 12 | 185 | 25 | 251 | 34 | 138 | 18 | 77 | 10 | 5 | 1 | |
| A + B | Type 1) | 1 | 197 | 20 | 55 | 65 | 34 | 21 | | 2 | | | | |
| | | 2 | 206 | 2 | 22 | 84 | 62 | 34 | | 2 | | | | |
| | | 3 | 35 | 14 | 14 | 6 | 1 | - | | - | | | | |
| | | 4 | 143 | 14 | 53 | 57 | 17 | 2 | | - | | | | |
| | | 5 | 124 | 18 | 25 | 37 | 23 | 20 | | 1 | | | | |
| | | 6 | 5 | 2 | 2 | - | 1 | - | | - | | | | |
| | | 7 | 34 | 18 | 14 | 2 | - | - | | - | | | | |
| | 1. Maren | 68 | 2 | 12 | 31 | 14 | 8 | | 1 | | | | | |
| | 2. Lith | 69 | 6 | 11 | 30 | 18 | 4 | | - | | | | | |
| | 3. Empel | 45 | 1 | 8 | 16 | 13 | 7 | | - | | | | | |
| | 4. Nuland | 52 | 4 | 9 | 15 | 18 | 6 | | - | | | | | |
| | 5. Geffen | 69 | 4 | 19 | 22 | 15 | 8 | | 1 | | | | | |
| | 6. De Rek | 16 | 2 | 4 | 5 | 2 | 3 | | - | | | | | |
| | 7. Vinkel | 53 | 5 | 8 | 15 | 10 | 15 | | - | | | | | |
| | 8. Zoggel | 58 | 11 | 16 | 21 | 5 | 4 | | 1 | | | | | |
| | 9. Heesch | 76 | 12 | 24 | 20 | 15 | 5 | | - | | | | | |
| | 10. Donzel | 89 | 21 | 21 | 35 | 5 | 7 | | - | | | | | |
| | 11. Nistelrode | 50 | 9 | 21 | 12 | 6 | 2 | | - | | | | | |
| | 12. Schaijk | 56 | 5 | 19 | 18 | 7 | 5 | | 2 | | | | | |
| | 13. Berghem | 43 | 6 | 13 | 11 | 10 | 3 | | - | | | | | |
| C-totaal | | 126 | 111 | | 12 | 3 | - | - | | - | | | | |
| D-totaal | | 63 | 61 | | 2 | - | - | - | | - | | | | |
| S-totaal | | 3 | - | | 1 | - | - | - | | - | | 2 | | |
| Aantal melkkoeien | | | | | | | | | | | | | | |
| A+B | | 8 673 | 227 | 3 | 1 306 | 15 | 2 950 | 34 | 2 300 | 26 | 1 727 | 20 | 163 | 2 |

1) Zie voor omschrijving bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 46

Melkproductie

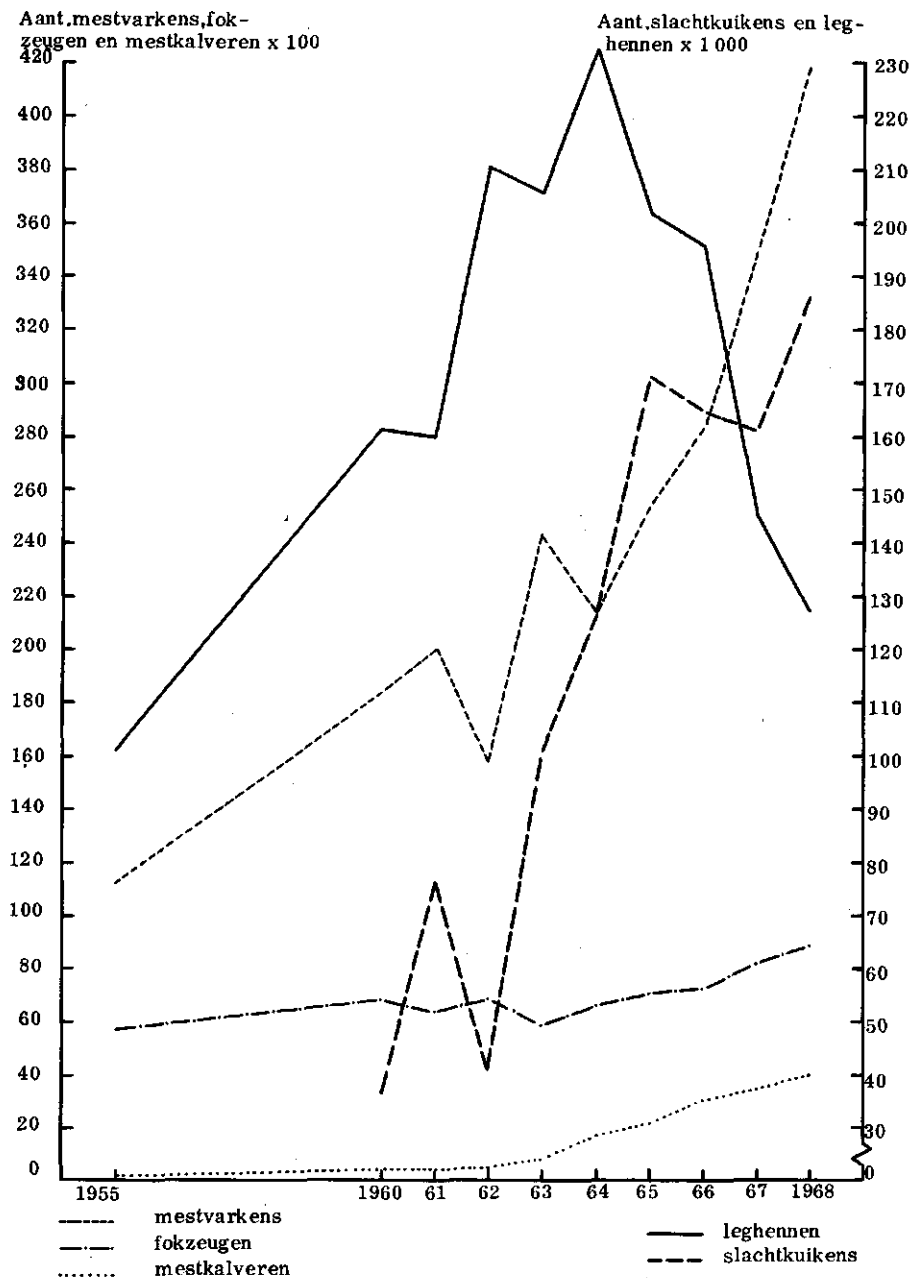
| | Lactatieperiode | | |
|------------------------------|-----------------|--------|--------|
| | 1963 | 1965 | 1967 |
| Aantal gecontroleerde koeien | | | |
| Schaijk | 546 | 571 | 585 |
| Lithoyen | 366 | 396 | 482 |
| Lith | 248 | 270 | 272 |
| Alem | 949 | 969 | 932 |
| Vinkel | 271 | 281 | 316 |
| Empel | 499 | 423 | 422 |
| Geffen | 257 | 261 | 215 |
| Berghem | 177 | 200 | 183 |
| Nistelrode | 701 | 658 | 701 |
| Heesch | 451 | 434 | 485 |
| Noord-Brabant M.R.Y. | 86 171 | 86 686 | 88 770 |
| Gemiddelde opbrengst in kg | | | |
| Schaijk | 4 588 | 4 655 | 4 691 |
| Lithoyen | 4 392 | 4 492 | 4 545 |
| Lith | 4 266 | 4 423 | 4 655 |
| Alem | 4 201 | 4 452 | 4 565 |
| Vinkel | 4 179 | 4 177 | 4 450 |
| Empel | 4 174 | 4 392 | 4 372 |
| Geffen | 3 998 | 4 023 | 4 324 |
| Berghem | 4 213 | 4 326 | 4 330 |
| Nistelrode | 3 949 | 3 926 | 3 967 |
| Heesch | 4 307 | 4 219 | 4 206 |
| Noord-Brabant M.R.Y. | 4 294 | 4 312 | 4 402 |
| Gemiddelde vetgehalte in % | | | |
| Schaijk | 3,67 | 3,70 | 3,64 |
| Lithoyen | 3,67 | 3,64 | 3,68 |
| Lith | 3,64 | 3,67 | 3,67 |
| Alem | 3,68 | 3,65 | 3,63 |
| Vinkel | 3,71 | 3,61 | 3,62 |
| Empel | 3,67 | 3,68 | 3,62 |
| Geffen | 3,67 | 3,62 | 3,62 |
| Berghem | 3,67 | 3,56 | 3,65 |
| Nistelrode | 3,71 | 3,74 | 3,72 |
| Heesch | 3,66 | 3,66 | 3,60 |
| Noord-Brabant M.R.Y. | 3,69 | 3,69 | 3,68 |

Bron: Jaarverslagen Provinciale Commissie ter bevordering van de Rundveefokkerij in Noord-Brabant.

Bijlage 47

Ontwikkeling van de veredelingssectoren

(totaal van de gemeenten Lith, Geffen, Nuland, Heesch, Nistelrode en Berghem)



BIJLAGE 48

Mestkalveren

| Omschrijving | Aantal bedrijven met mestkalveren | | | | | | | | Tot.aant. bedr. met mestkalveren | | Aantal mestkalveren per bedrijf | |
|----------------|---|-----|--------|-----|---------|-----|-----|-----|----------------------------------|-----|---------------------------------|-------|
| | 1 t/m 9 | | 10 | | 50 | | 100 | | | | | |
| | t/m 49 | | t/m 99 | | t/m 149 | | | | | | | |
| | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '69 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 |
| < 5 ha | 5 | - | 2 | 4 | - | - | 1 | 1 | 7 | 6 | 10,9 | 66,8 |
| 5 - < 10 ha | 37 | 3 | 14 | 4 | 1 | 5 | 2 | 3 | 52 | 17 | 10,9 | 71,1 |
| 10 - < 15 ha | 23 | 4 | 9 | 6 | 4 | 4 | 1 | 2 | 36 | 17 | 15,1 | 62,6 |
| 15 - < 20 ha | 9 | 1 | 1 | 1 | - | 2 | - | - | 10 | 4 | 4,6 | 49,3 |
| 20 - < 25 ha | 2 | 1 | - | - | - | - | - | - | 2 | 1 | 4,0 | 1,0 |
| ≥ 25 ha | 1 | - | - | 1 | - | - | - | - | 1 | 1 | 8,0 | 14,0 |
| Totaal A+B | 77 | 9 | 26 | 16 | 5 | 11 | 4 | 6 | 108 | 46 | 11,6 | 62,7 |
| Bedr. type 1 | 16 | 1 | 1 | 3 | - | - | - | - | 17 | 4 | 2,8 | 11,3 |
| 2 | 12 | 3 | 5 | 3 | - | 1 | - | - | 17 | 7 | 7,9 | 21,9 |
| 3 | 11 | - | - | 1 | - | - | - | - | 11 | 1 | 3,4 | 13,0 |
| 4 | 30 | 5 | 16 | 7 | 1 | 2 | - | - | 47 | 14 | 12,3 | 26,4 |
| 5 | 1 | - | 1 | 1 | 3 | 6 | 4 | 6 | 5 | 17 | 56,2 | 124,6 |
| 6 | - | - | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - | 35,0 | - |
| 7 | 7 | - | 2 | 1 | 1 | 2 | - | - | 10 | 3 | 13,9 | 62,0 |
| 1. Maren | 13 | 5 | 4 | 1 | 1 | 2 | - | 3 | 18 | 11 | 10,3 | 77,0 |
| 2. Lith | 12 | 1 | - | 2 | - | - | 1 | - | 12 | 4 | 2,3 | 38,0 |
| 3. Empel | 2 | - | - | - | - | - | - | - | 2 | - | 1,5 | - |
| 4. Nuland | 4 | 1 | 1 | - | - | 1 | 1 | - | 5 | 3 | 7,8 | 72,0 |
| 5. Geffen | 6 | 1 | - | - | - | - | - | - | 6 | 1 | 3,8 | 1,0 |
| 6. De Rek | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 7. Vinkel | 8 | - | 10 | 4 | - | 3 | 1 | 1 | 18 | 9 | 15,8 | 66,7 |
| 8. Zoggel | 3 | - | 1 | 1 | 1 | - | - | - | 5 | 1 | 18,2 | 35,0 |
| 9. Heesch | 10 | - | 1 | 2 | - | 1 | - | 1 | 11 | 4 | 4,9 | 69,8 |
| 10. Donzel | 9 | - | 6 | 5 | 3 | 2 | 1 | 1 | 18 | 9 | 24,3 | 67,1 |
| 11. Nistelrode | 1 | 1 | 2 | 1 | - | 2 | - | - | 3 | 4 | 18,3 | 38,0 |
| 12. Schaijk | 5 | - | 1 | - | - | - | - | - | 6 | - | 7,8 | - |
| 13. Berghem | 4 | - | - | - | - | - | - | - | 4 | - | 1,5 | - |
| C-bedr. totaal | 9 | 1 | 6 | 5 | 1 | 6 | - | 1 | 16 | 13 | 12,8 | 67,2 |
| D-bedr. totaal | 1 | - | 1 | 1 | - | 1 | - | - | 2 | 2 | 14,0 | 58,5 |
| S-bedr. totaal | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 1 | 163,0 | 170,0 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 49

Mestvarkens I (bedrijven met alleen mestvarkens, geen fokzeugen)

| Omschrijving | Aantal bedrijven met mestvarkens | | | | | | | | | | Tot.aant. bedr. m. mest- varkens | | Aantal mest- varkens per bedrijf | |
|----------------|--|-----|--------|-----|--------|-----|---------|-----|-------|-----|---|-----|---|-------|
| | 1 t/m 9 | | 10 | | 50 | | 100 | | ≥ 200 | | | | | |
| | | | t/m 49 | | t/m 99 | | t/m 199 | | | | | | | |
| | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 |
| < 5 ha | 6 | 1 | 10 | 2 | 5 | 3 | 3 | 4 | 2 | 2 | 26 | 12 | 60,6 | 96,0 |
| 5 - < 10 ha | 7 | 5 | 69 | 20 | 28 | 28 | 7 | 20 | 1 | 15 | 112 | 88 | 41,3 | 117,1 |
| 10 - < 15 ha | 7 | 5 | 33 | 26 | 19 | 33 | 4 | 32 | - | 11 | 63 | 107 | 44,8 | 96,2 |
| 15 - < 20 ha | 3 | 2 | 8 | 7 | 8 | 20 | - | 10 | 1 | 3 | 20 | 42 | 49,8 | 86,8 |
| 20 - < 25 ha | - | - | 1 | 1 | - | 3 | - | 2 | - | 1 | 1 | 7 | 33,0 | 112,9 |
| ≥ 25 ha | - | - | 1 | - | - | 3 | - | 1 | - | - | 1 | 4 | 30,0 | 82,2 |
| Totaal A+B | 23 | 13 | 122 | 56 | 60 | 90 | 14 | 69 | 4 | 32 | 223 | 260 | 45,2 | 102,0 |
| Bedrijfstype 1 | 11 | 9 | 37 | 34 | 2 | 11 | - | - | - | - | 50 | 54 | 22,1 | 30,1 |
| 2 | - | - | 11 | 2 | 19 | 48 | 2 | 36 | - | 3 | 32 | 89 | 57,3 | 103,5 |
| 3 | 8 | 2 | 48 | 12 | 1 | 3 | - | - | - | - | 57 | 17 | 23,6 | 30,6 |
| 4 | 1 | - | 16 | 5 | 25 | 14 | 5 | 18 | - | 7 | 47 | 44 | 59,5 | 119,9 |
| 5 | - | 2 | 1 | 1 | 2 | 5 | 1 | 7 | 1 | 20 | 5 | 35 | 114,2 | 218,9 |
| 6 | - | - | 1 | - | - | 1 | 1 | - | - | - | 2 | 1 | 74,0 | 75,0 |
| 7 | 3 | - | 8 | 2 | 11 | 8 | 5 | 8 | 3 | 2 | 30 | 20 | 75,9 | 107,3 |
| 1. Maren | 1 | 1 | 9 | 5 | 12 | 14 | 4 | 6 | - | 3 | 26 | 29 | 60,7 | 98,2 |
| 2. Lith | 2 | 1 | 8 | 7 | 4 | 11 | 1 | 6 | 1 | 1 | 16 | 26 | 55,8 | 71,2 |
| 3. Empel | - | 1 | - | 1 | 2 | 2 | - | 3 | - | - | 2 | 7 | 77,0 | 93,4 |
| 4. Nuland | 2 | 2 | 8 | 2 | 3 | 3 | - | 6 | - | 1 | 13 | 14 | 34,2 | 95,6 |
| 5. Geffen | 3 | 1 | 12 | 3 | 3 | 4 | - | 3 | - | 1 | 18 | 12 | 26,6 | 99,1 |
| 6. De Rek | - | - | 2 | - | - | 1 | - | - | - | - | 2 | 1 | 31,5 | 63,0 |
| 7. Vinkel | 1 | - | 12 | 6 | 9 | 5 | 3 | 9 | - | 8 | 25 | 28 | 52,8 | 153,4 |
| 8. Zoggel | 3 | 1 | 7 | 1 | 1 | 9 | - | 5 | - | 1 | 11 | 17 | 23,9 | 105,9 |
| 9. Heesch | 2 | 2 | 8 | 4 | 4 | 9 | 2 | 3 | 2 | 3 | 18 | 21 | 62,9 | 92,5 |
| 10. Donzel | 3 | 3 | 15 | 10 | 9 | 8 | 1 | 11 | - | 6 | 28 | 38 | 41,8 | 111,6 |
| 11. Nistelrode | 2 | - | 8 | 2 | 5 | 8 | 2 | 5 | 1 | 6 | 18 | 21 | 57,6 | 135,0 |
| 12. Schaijk | 2 | 1 | 24 | 8 | 3 | 8 | - | 1 | - | 1 | 29 | 19 | 28,9 | 57,2 |
| 13. Berghem | 2 | - | 9 | 7 | 5 | 8 | 1 | 11 | - | 1 | 17 | 27 | 41,8 | 87,7 |
| C-bedr. totaal | 61 | 29 | 46 | 30 | 11 | 14 | 4 | 10 | - | 1 | 122 | 84 | 20,6 | 40,8 |
| D-bedr. totaal | 27 | 14 | 17 | 12 | 3 | 5 | - | 3 | - | - | 47 | 34 | 11,9 | 28,6 |
| S-bedr. totaal | 1 | 1 | 1 | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 3 | 2 | 105,0 | 833,0 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 50

Mestvarkens II (bedrijven met mestvarkens + fokzeugen)

| Omschrijving | Aantal bedrijven met mestvarkens | | | | | | | | | | Tot.aant. bedr. m. | | Aantal mest- | |
|----------------|--|-----|--------|-----|---------|-----|-----|-----|-------|-----|--------------------|-----|--------------|------|
| | 1 t/m 9 | | 10 | | 50 | | 100 | | ≥ 200 | | mest- | | varkens | |
| | t/m 49 | | t/m 99 | | t/m 199 | | | | | | varkens | | per bedr. | |
| | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 |
| < 5 ha | 7 | 6 | 9 | 4 | 3 | 1 | 1 | 1 | - | 2 | 20 | 14 | 31,5 | 84,9 |
| 5 - < 10 ha | 79 | 39 | 67 | 34 | 6 | 11 | - | 5 | - | 1 | 152 | 90 | 14,7 | 30,7 |
| 10 - < 15 ha | 56 | 43 | 51 | 33 | 2 | 13 | 1 | 5 | - | - | 110 | 94 | 14,8 | 26,1 |
| 15 - < 20 ha | 11 | 21 | 16 | 17 | 7 | 5 | - | 4 | - | - | 34 | 47 | 24,6 | 25,7 |
| 20 - < 25 ha | 5 | 5 | 6 | 6 | 1 | 1 | - | 1 | - | - | 12 | 13 | 18,2 | 25,5 |
| ≥ 25 ha | 1 | 4 | 1 | 3 | 1 | - | - | - | - | 1 | 3 | 8 | 27,7 | 40,4 |
| Totaal A+B | 159 | 118 | 150 | 97 | 20 | 31 | 2 | 16 | - | 4 | 331 | 266 | 17,0 | 31,1 |
| Bedrijfstype 1 | 24 | 13 | 13 | 8 | - | - | - | - | - | - | 37 | 21 | 7,0 | 9,0 |
| 2 | 16 | 32 | 23 | 31 | 5 | 5 | - | 1 | - | - | 44 | 69 | 19,7 | 19,0 |
| 3 | 23 | 7 | 11 | 1 | - | - | - | - | - | - | 34 | 8 | 7,8 | 6,5 |
| 4 | 65 | 32 | 79 | 23 | 8 | 9 | 1 | 3 | - | - | 153 | 67 | 18,6 | 25,1 |
| 5 | 8 | 21 | 7 | 28 | 4 | 15 | 1 | 11 | - | 4 | 20 | 79 | 35,2 | 57,7 |
| 6 | - | 2 | 2 | - | - | - | - | - | - | - | 2 | 2 | 12,5 | 4,5 |
| 7 | 23 | 11 | 15 | 6 | 3 | 2 | - | 1 | - | - | 41 | 20 | 15,9 | 23,1 |
| 1. Maren | 15 | 8 | 10 | 12 | 1 | 2 | - | 2 | - | - | 26 | 24 | 11,5 | 27,8 |
| 2. Lith | 14 | 11 | 17 | 17 | 5 | 2 | - | 2 | - | 1 | 36 | 33 | 19,8 | 27,6 |
| 3. Empel | 12 | 9 | 2 | 6 | 2 | 1 | - | - | - | - | 16 | 16 | 12,2 | 15,1 |
| 4. Nuland | 6 | 9 | 12 | 7 | - | 1 | - | 1 | - | - | 18 | 18 | 18,3 | 23,4 |
| 5. Geffen | 14 | 12 | 14 | 10 | 1 | 4 | - | 2 | - | - | 29 | 28 | 14,7 | 31,4 |
| 6. De Rek | 2 | 1 | 2 | - | - | 1 | - | - | - | - | 4 | 2 | 6,3 | 30,5 |
| 7. Vinkel | 7 | 5 | 8 | 3 | - | 1 | 1 | 1 | - | - | 16 | 10 | 22,1 | 31,3 |
| 8. Zoggel | 19 | 10 | 13 | 6 | 1 | 3 | - | - | - | - | 33 | 19 | 14,6 | 20,4 |
| 9. Heesch | 20 | 24 | 12 | 9 | 1 | 2 | - | - | - | 1 | 33 | 36 | 13,5 | 28,1 |
| 10. Donzel | 18 | 10 | 27 | 12 | 1 | 8 | - | 3 | - | - | 46 | 33 | 17,1 | 41,3 |
| 11. Nistelrode | 17 | 9 | 13 | 9 | 4 | 1 | - | 4 | - | 1 | 34 | 24 | 20,0 | 46,2 |
| 12. Schaijk | 10 | 8 | 12 | 5 | - | 3 | 1 | 1 | - | 1 | 23 | 18 | 19,4 | 42,0 |
| 13. Berghem | 5 | 2 | 8 | 1 | 4 | 2 | - | - | - | - | 17 | 5 | 26,2 | 28,4 |
| C-bedr. totaal | 17 | 19 | 12 | 10 | 1 | 3 | - | 1 | - | - | 30 | 33 | 11,4 | 19,3 |
| D-bedr. totaal | 4 | 9 | 1 | 4 | - | - | - | - | - | - | 5 | 13 | 6,4 | 8,3 |
| S-bedr. totaal | - | - | - | - | - | 1 | - | - | 1 | - | 1 | 1 | 1323,0 | 95,0 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 51

Fokzeugen I (bedrijven met alleen fokzeugen, geen mestvarkens)

| Omschrijving | Aantal bedrijven met fokzeugen | | | | | | | | | | Tot.aant. bedr. m. | | Aantal fokzeugen per bedrijf | |
|----------------|--|-----|--------|-----|--------|-----|--------|-----|------|-----|-----------------------|------|------------------------------------|--|
| | 1 t/m 9 | | 10 | | 20 | | 30 | | ≥ 40 | | | | | |
| | | | t/m 19 | | t/m 29 | | t/m 39 | | | | fok- zeugen | | | |
| | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | |
| < 5 ha | 13 | 6 | - | 3 | - | - | - | - | 2 | 13 | 11 | 3,2 | 20,0 | |
| 5 - < 10 ha | 97 | 27 | 19 | 17 | 5 | 4 | 2 | 3 | 4 | 123 | 55 | 6,6 | 14,9 | |
| 10 - < 15 ha | 62 | 21 | 22 | 15 | 3 | 10 | - | 4 | 3 | 87 | 53 | 7,7 | 16,1 | |
| 15 - < 20 ha | 18 | 6 | 8 | 10 | 1 | 3 | - | 2 | - | 27 | 21 | 8,9 | 15,4 | |
| 20 - < 25 ha | 4 | 1 | 5 | 1 | - | 3 | - | - | 1 | 9 | 6 | 9,1 | 23,7 | |
| ≥ 25 ha | 2 | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - | 2 | 2 | 5,5 | 18,0 | |
| Totaal A+B | 196 | 62 | 54 | 46 | 9 | 20 | 2 | 10 | 10 | 261 | 148 | 7,1 | 16,2 | |
| Bedrijfstype | 1 | 49 | 25 | - | - | - | - | - | - | 49 | 25 | 2,9 | 3,1 | |
| | 2 | 25 | 20 | 6 | 23 | - | 4 | - | - | 31 | 47 | 7,2 | 12,0 | |
| | 3 | 42 | 3 | - | - | - | - | - | - | 42 | 3 | 3,0 | 3,3 | |
| | 4 | 62 | 7 | 35 | 18 | 3 | 4 | - | - | 100 | 29 | 8,8 | 13,9 | |
| | 5 | 3 | 1 | 4 | 1 | 5 | 10 | 2 | 10 | 14 | 32 | 18,6 | 37,7 | |
| | 6 | 2 | 1 | - | 1 | - | - | - | - | 2 | 2 | 3,5 | 9,5 | |
| | 7 | 13 | 5 | 9 | 3 | 1 | 2 | - | - | 23 | 10 | 9,9 | 11,3 | |
| 1. Maren | 13 | 4 | 8 | 6 | 1 | - | - | - | - | 22 | 10 | 8,4 | 10,7 | |
| 2. Lith | 21 | 2 | 4 | 6 | - | 1 | - | - | - | 25 | 9 | 6,3 | 13,8 | |
| 3. Empel | 19 | 4 | 7 | 6 | 2 | 4 | - | 1 | - | 28 | 15 | 8,1 | 16,5 | |
| 4. Nuland | 18 | 5 | 3 | 7 | 1 | 2 | - | - | - | 22 | 14 | 7,0 | 12,4 | |
| 5. Geffen | 20 | 6 | 1 | 2 | - | 1 | - | 1 | - | 21 | 10 | 4,0 | 11,0 | |
| 6. De Rek | 7 | 6 | - | - | - | - | - | - | - | 7 | 6 | 3,0 | 3,8 | |
| 7. Vinkel | 11 | 4 | 3 | 1 | - | 1 | - | - | - | 14 | 6 | 6,8 | 9,7 | |
| 8. Zoggel | 18 | 7 | 5 | 6 | - | 4 | - | 2 | 2 | 23 | 21 | 5,8 | 19,3 | |
| 9. Heesch | 27 | 6 | 10 | 4 | - | 2 | 1 | 2 | 1 | 38 | 15 | 7,7 | 17,9 | |
| 10. Donzel | 18 | 6 | 4 | 6 | 2 | 2 | 1 | 1 | 5 | 25 | 20 | 8,8 | 23,1 | |
| 11. Nistelrode | 9 | 3 | 5 | 1 | - | 2 | - | 2 | - | 14 | 8 | 7,7 | 18,0 | |
| 12. Schaijk | 7 | 4 | 2 | 1 | 1 | - | - | 1 | 1 | 10 | 7 | 7,9 | 25,7 | |
| 13. Berghem | 8 | 5 | 2 | - | 2 | 1 | - | - | 1 | 12 | 7 | 8,6 | 12,9 | |
| C-bedr. totaal | 58 | 38 | 3 | 7 | 1 | 1 | - | - | 1 | 62 | 47 | 3,5 | 6,3 | |
| D-bedr. totaal | 26 | 18 | - | 1 | - | - | - | 1 | - | 26 | 20 | 2,6 | 5,5 | |
| S-bedr. totaal | 1 | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 1 | 3,0 | 1251,0 | |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 52

Fokzeugen II (bedrijven met fokzeugen + mestvarkens)

| Omschrijving | Aantal bedrijven met fokzeugen | | | | | | | | | | Tot.aant. bedr. m. | | Aantal fokzeugen per bedrijf | | |
|----------------|--|-----|--------|-----|--------|-----|-----|-----|------------|-----|--------------------|-----|------------------------------|------|------|
| | 1 t/m 9 | | 10 | | 20 | | 30 | | ≥ 40 | | | | | | |
| | t/m 19 | | t/m 29 | | t/m 39 | | | | fok-zeugen | | | | | | |
| | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | |
| < 5 ha | 16 | 6 | 4 | 2 | - | - | - | 2 | - | 4 | 20 | 14 | 5,3 | 23,9 | |
| 5 - < 10 ha | 125 | 45 | 23 | 25 | 4 | 7 | - | 2 | - | 11 | 152 | 90 | 6,3 | 15,5 | |
| 10 - < 15 ha | 91 | 38 | 17 | 26 | 1 | 15 | 1 | 11 | - | 4 | 110 | 94 | 6,3 | 16,2 | |
| 15 - < 20 ha | 23 | 12 | 7 | 22 | 4 | 6 | - | 5 | - | 2 | 34 | 47 | 8,5 | 17,0 | |
| 20 - < 25 ha | 10 | 4 | 2 | 5 | - | 3 | - | 1 | - | - | 12 | 13 | 5,0 | 14,3 | |
| ≥ 25 ha | 1 | 3 | - | 2 | - | - | - | - | 2 | 3 | 3 | 8 | 37,3 | 44,3 | |
| Totaal A+B | 266 | 108 | 53 | 82 | 9 | 31 | 1 | 21 | 2 | 24 | 331 | 266 | 6,7 | 17,3 | |
| Bedrijfstype | 1 | 37 | 21 | - | - | - | - | - | - | - | 37 | 21 | 2,5 | 2,7 | |
| | 2 | 41 | 41 | 3 | 27 | - | 1 | - | - | - | 44 | 69 | 5,3 | 9,2 | |
| | 3 | 34 | 8 | - | - | - | - | - | - | - | 34 | 8 | 2,9 | 2,6 | |
| | 4 | 123 | 31 | 28 | 30 | 2 | 6 | - | - | - | 153 | 67 | 6,7 | 11,3 | |
| | 5 | 2 | 2 | 8 | 11 | 7 | 21 | 1 | 21 | 2 | 24 | 20 | 79 | 21,8 | 35,9 |
| | 6 | 1 | 1 | 1 | 1 | - | - | - | - | - | 2 | 2 | 7,5 | 13,0 | |
| | 7 | 28 | 4 | 13 | 13 | - | 3 | - | - | - | 41 | 20 | 7,6 | 13,0 | |
| 1. Maren | 21 | 11 | 5 | 9 | - | 2 | - | 1 | - | 1 | 26 | 24 | 5,5 | 13,5 | |
| 2. Lith | 26 | 18 | 6 | 9 | 2 | 1 | - | 1 | 2 | 4 | 36 | 33 | 10,9 | 19,0 | |
| 3. Empel | 7 | 4 | 8 | 5 | 1 | 3 | - | 4 | - | - | 16 | 16 | 9,4 | 18,3 | |
| 4. Nuland | 17 | 7 | 1 | 5 | - | 1 | - | 3 | - | 2 | 18 | 18 | 4,6 | 19,3 | |
| 5. Geffen | 26 | 18 | 2 | 8 | 1 | 1 | - | 1 | - | - | 29 | 28 | 5,5 | 9,2 | |
| 6. De Rek | 4 | 2 | - | - | - | - | - | - | - | - | 4 | 2 | 3,8 | 5,0 | |
| 7. Vinkel | 15 | 4 | - | 4 | 1 | - | - | 1 | - | 1 | 16 | 10 | 5,5 | 14,4 | |
| 8. Zoggel | 27 | 4 | 6 | 7 | - | 5 | - | - | - | 3 | 33 | 19 | 5,6 | 19,2 | |
| 9. Heesch | 26 | 15 | 5 | 10 | 2 | 6 | - | 2 | - | 3 | 33 | 36 | 7,0 | 18,6 | |
| 10. Donzel | 37 | 9 | 7 | 9 | 2 | 7 | - | 4 | - | 4 | 46 | 33 | 6,3 | 20,3 | |
| 11. Nistelrode | 27 | 9 | 6 | 6 | - | 2 | 1 | 2 | - | 5 | 34 | 24 | 7,1 | 19,6 | |
| 12. Schaijk | 16 | 5 | 7 | 9 | - | 1 | - | 2 | - | 1 | 23 | 18 | 7,0 | 18,8 | |
| 13. Berghem | 17 | 2 | - | 1 | - | 2 | - | - | - | - | 17 | 5 | 4,1 | 15,4 | |
| C-bedr. totaal | 29 | 22 | 1 | 6 | - | 3 | - | 1 | - | 1 | 30 | 33 | 3,3 | 9,1 | |
| D-bedr. totaal | 5 | 10 | - | 2 | - | 1 | - | - | - | - | 5 | 13 | 3,6 | 5,7 | |
| S-bedr. totaal | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | - | 1 | 1 | 187,0 | 31,0 | |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 53

Leghennen

| Omschrijving | Aantal bedrijven met leghennen | | | | | | | | | | Tot.aant. bedr. m. leg-hennen | | Aantal leghennen per bedrijf | |
|----------------|--|-----|------|-------|------|-----|------|-----|---------|-----|-------------------------------|-----|------------------------------|-------|
| | 50 | | 500 | | 1000 | | 2500 | | ≥ 5 000 | | | | | |
| | t/m | t/m | t/m | t/m | t/m | t/m | | | | | | | | |
| | 499 | 999 | 2499 | 4 999 | | | | | | | | | | |
| | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 | '64 | '69 |
| < 5 ha | 41 | 7 | 2 | - | 4 | 2 | - | 2 | - | 2 | 47 | 13 | 317 | 1959 |
| 5 - < 10 ha | 248 | 38 | 22 | 3 | 12 | 7 | - | 1 | - | 1 | 282 | 50 | 267 | 557 |
| 10 - < 15 ha | 162 | 34 | 19 | 4 | 3 | 4 | 1 | 2 | - | 1 | 185 | 45 | 259 | 575 |
| 15 - < 20 ha | 36 | 14 | 7 | 1 | 1 | 3 | 1 | 1 | - | - | 45 | 19 | 331 | 585 |
| 20 - < 25 ha | 11 | 5 | 2 | 1 | - | - | - | 1 | - | - | 13 | 7 | 267 | 741 |
| ≥ 25 ha | 2 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | 2 | 1 | 265 | 250 |
| Totaal A+B | 500 | 99 | 52 | 9 | 20 | 16 | 2 | 7 | 0 | 4 | 574 | 135 | 273 | 709 |
| Bedrijfstype 1 | 93 | 26 | - | - | - | - | - | - | - | - | 93 | 26 | 144 | 126 |
| 2 | 55 | 24 | 5 | 4 | - | - | - | - | - | - | 60 | 28 | 216 | 236 |
| 3 | 92 | 11 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | 93 | 11 | 148 | 171 |
| 4 | 201 | 21 | 26 | 3 | 4 | 2 | - | - | - | - | 231 | 26 | 269 | 327 |
| 5 | 11 | 8 | 9 | 1 | 7 | 13 | 2 | 7 | - | 4 | 29 | 33 | 885 | 2 190 |
| 6 | 2 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | 2 | 1 | 102 | 50 |
| 7 | 46 | 8 | 11 | 1 | 9 | 1 | - | - | - | - | 66 | 10 | 437 | 318 |
| 1. Maren | 10 | 5 | 2 | 1 | - | - | - | 1 | - | - | 12 | 7 | 307 | 666 |
| 2. Lith | 30 | 4 | 1 | - | - | - | - | 1 | - | - | 31 | 5 | 148 | 762 |
| 3. Empel | 23 | 3 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | 24 | 3 | 184 | 160 |
| 4. Nuland | 39 | 9 | 2 | - | 1 | - | - | 1 | - | - | 42 | 10 | 251 | 457 |
| 5. Geffen | 38 | 12 | 2 | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | - | 1 | 43 | 17 | 283 | 919 |
| 6. De Rek | 10 | 0 | 4 | - | 2 | - | - | - | - | - | 16 | 0 | 424 | 0 |
| 7. Vinkel | 45 | 5 | 4 | 1 | 1 | 1 | - | - | - | - | 50 | 7 | 270 | 277 |
| 8. Zoggel | 53 | 10 | 2 | - | 3 | 2 | - | - | - | - | 58 | 12 | 270 | 430 |
| 9. Heesch | 70 | 16 | 3 | 1 | 2 | 2 | - | - | - | - | 75 | 19 | 210 | 325 |
| 10. Donzel | 69 | 10 | 10 | - | 5 | 3 | - | 1 | - | 1 | 84 | 15 | 332 | 974 |
| 11. Nistelrode | 44 | 9 | 9 | 1 | 2 | 3 | - | 1 | - | 1 | 55 | 15 | 292 | 1 037 |
| 12. Schaijk | 42 | 11 | 8 | 1 | - | 1 | 1 | 1 | - | - | 51 | 14 | 305 | 531 |
| 13. Berghem | 27 | 5 | 4 | 3 | 2 | 2 | - | - | - | 1 | 33 | 11 | 315 | 1 432 |
| C-bedr. totaal | 95 | 20 | 7 | 3 | 3 | 1 | 2 | - | - | 2 | 107 | 26 | 252 | 787 |
| D-bedr. totaal | 100 | 32 | - | - | - | 2 | - | - | 1 | - | 101 | 34 | 196 | 193 |
| S-bedr. totaal | 2 | 1 | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 1 | 3 | 3 | 3 786 | 6 689 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 54

Slachtkuikens

| Omschrijving | Aantal bedrijven met slachtkuikens | | | | | | | | Tot.aantal bedr. met slacht- kuikens | | Aantal slacht- kuikens per bedrijf | |
|----------------|--|------|-------|------|-------|------|--------|------|---|------|---|--------|
| | 100 | | 1000 | | 5 000 | | 10 000 | | | | | |
| | t/m | | t/m | | t/m | | t/m | | | | | |
| | 999 | | 4 999 | | 9 999 | | 19 999 | | | | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | - | - | 1 | 1 | 1 | 3 | - | - | 2 | 4 | 4 000 | 5 950 |
| 5 - < 10 ha | - | - | 10 | 2 | 2 | 3 | - | 3 | 12 | 8 | 3 333 | 8 412 |
| 10 - < 15 ha | - | - | 8 | 1 | 3 | 3 | 1 | 2 | 12 | 6 | 3 583 | 6 500 |
| 15 - < 20 ha | - | - | - | - | 1 | 1 | 0 | - | 1 | 1 | 5 000 | 5 000 |
| Totaal A+B | - | - | 19 | 4 | 7 | 10 | 1 | 5 | 27 | 19 | 3 555 | 7 110 |
| Bedrijfstype 1 | - | - | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - | 1 500 | - |
| 2 | - | - | 1 | - | 1 | 2 | - | - | 2 | 2 | 3 500 | 5 000 |
| 4 | - | - | 9 | 1 | 1 | 4 | - | - | 10 | 5 | 2 730 | 5 200 |
| 5 | - | - | 2 | 3 | 3 | 2 | 1 | 5 | 6 | 10 | 6 566 | 8 660 |
| 6 | - | - | 1 | - | - | - | - | 0 | 1 | - | 1 700 | - |
| 7 | - | - | 5 | - | 2 | 2 | - | - | 7 | 2 | 2 728 | 6 250 |
| 1. Maren | - | - | 2 | - | 2 | 1 | - | 1 | 4 | 2 | 3 675 | 10 000 |
| 2. Lith | - | - | 1 | 1 | - | - | - | - | 1 | 1 | 2 000 | 2 300 |
| 5. Geffen | - | - | 6 | 2 | - | 4 | - | 1 | 6 | 7 | 2 250 | 5 500 |
| 9. Heesch | - | - | 1 | - | - | - | - | 1 | 1 | 1 | 4 500 | 15 000 |
| 10. Donzel | - | - | 4 | 1 | 3 | 2 | 1 | 1 | 8 | 4 | 5 137 | 5 825 |
| 11. Nistelrode | - | - | 4 | - | - | - | - | 1 | 4 | 1 | 1 550 | 14 000 |
| 12. Schaijk | - | - | - | - | 2 | 3 | - | - | 2 | 3 | 6 000 | 7 333 |
| 13. Berghem | - | - | 1 | - | - | - | - | - | 1 | - | 2 000 | - |
| C-bedr. totaal | 3 | - | 4 | 6 | - | 1 | 0 | 0 | 7 | 7 | 1 264 | 3 228 |
| D-bedr. totaal | 4 | 1 | - | 2 | - | 1 | 0 | 0 | 4 | 4 | 250 | 2 875 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 55

Standaardbedrijfseenheden 1968

| Voornaamste gewassen | Eenheden per ha | Veehouderij | Eenheden per dier |
|------------------------|-----------------|---------------|-------------------|
| Granen | 3,0 | Rundvee: | |
| Hakvruchten: | | kalveren | 0,7 |
| pootaardappelen | 9,0 | jongvee | 0,7 |
| consumptieaardappelen | 5,5 | melkkoeien | 2,5 |
| fabrieksaardappelen | 5,5 | mestvee | 0,8 |
| aardappelen te velde | | dektieren | 1,25 |
| verkocht | 5,0 | meststieren | 0,8 |
| voeraardappelen | 5,5 | mestkalveren | 0,4 |
| suikerbieten | 6,5 | Varkens: | |
| Peulvruchten: | | mestvarkens | 0,16 |
| conservenerwten | 3,0 | opfokzeugen | 0,16 |
| bruine bonen | 4,5 | fokzeugen | 1,6 |
| veldbonen (+ wikken) | 4,5 | beren | 1,6 |
| overige peulvruchten | 4,5 | Pluimvee: | |
| Vlas en zaden: | | hennen | 0,02 |
| ongerepeld vlas | 3,5 | slachtkuikens | 0,004 |
| strovlas (+ lijnzaad) | 3,5 | Schapen | 0,25 |
| vlas te velde verkocht | 3,5 | | |
| bietenzaad | 9,0 | | |
| graszaad | 4,5 | | |
| overige zaden | 4,5 | | |
| Voedergewassen: | | | |
| voederbieten | 6,5 | | |
| klaver en luzerne | 2,5 | | |
| grasland | 1,0 | | |
| Overige gewassen: | | | |
| uien | 14,0 | | |
| pootbietjes | 16,0 | | |
| asperges | 17,0 | | |

Bron: L.E.I.

N.B.:

Standaardbedrijfseenheden (s.b.e.) zijn verhoudingsgetallen voor de toegevoegde waarde in de verschillende produktierichtingen. De verhoudingsgetallen zijn gebaseerd op de hoogte van de netto-toegevoegde waarde op basis van factorkosten bij een moderne bedrijfsvoering volgens berekeningen van het L.E.I. in 1968.

De netto-toegevoegde waarde is gelijkgesteld aan de waarde van de prestaties van arbeid, kapitaal en grond, die per eenheid (ha, dier) benodigd zijn. Dat wil zeggen, dat de arbeid is ingerekend tegen de in 1968 geldende arbeidskosten (CAO-loon incl. sociale lasten), dat de rente over het geïnvesteerde vermogen is ingerekend tegen een rentevoet van 6% en dat voor de grond de nettopacht in rekening is gebracht.

Een bedrag van f. 25 000 netto-toegevoegde waarde is vervolgens gelijkgesteld aan 100 eenheden. Voor deze eenheden is de benaming standaardbedrijfseenheden (s.b.e.) gekozen.

BIJLAGE 56

Samenstelling van de bewerkingsomvang (A+B-bedrijven)

| Omschrijving | Aantal standaardbe- drijfseenheden | | Percentage standaardbedrijfseenheden voor: | | | | | | | |
|----------------|--|--------|--|------|-----------|------|---------|------|------------|------|
| | | | akkerbouw | | tuintbouw | | rundvee | | veredeling | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | 3 637 | 4 878 | 11 | 4 | 39 | 44 | 23 | 9 | 27 | 42 |
| 5 - < 10 ha | 23 433 | 18 450 | 21 | 13 | 2 | 2 | 51 | 46 | 26 | 38 |
| 10 - < 15 ha | 21 439 | 25 857 | 21 | 13 | 2 | 1 | 56 | 58 | 20 | 27 |
| 15 - < 20 ha | 8 766 | 13 769 | 23 | 16 | 2 | 1 | 57 | 62 | 18 | 21 |
| 20 - < 25 ha | 2 928 | 4 429 | 22 | 18 | 5 | - | 60 | 63 | 12 | 19 |
| ≥ 25 ha | 1 363 | 3 096 | 33 | 26 | 3 | 1 | 46 | 49 | 18 | 24 |
| Totaal | 61 566 | 70 479 | 21 | 14 | 5 | 4 | 52 | 53 | 22 | 29 |
| Bedrijfstype 1 | 11 873 | 12 641 | 21 | 16 | 1 | 0 | 71 | 79 | 8 | 5 |
| 2 | 8 564 | 18 406 | 15 | 11 | 0 | 0 | 66 | 68 | 18 | 21 |
| 3 | 6 853 | 1 751 | 32 | 32 | 2 | 2 | 52 | 55 | 14 | 11 |
| 4 | 22 132 | 11 289 | 21 | 17 | 2 | 0 | 51 | 52 | 26 | 30 |
| 5 | 4 431 | 20 263 | 17 | 11 | 2 | 1 | 32 | 33 | 49 | 56 |
| 6 | 1 738 | 2 781 | 3 | 3 | 82 | 87 | 9 | 7 | 5 | 3 |
| 7 | 5 975 | 3 348 | 26 | 34 | 10 | 7 | 28 | 23 | 35 | 36 |
| 1. Maren | 6 086 | 6 955 | 18 | 10 | 4 | 4 | 60 | 60 | 18 | 26 |
| 2. Lith | 6 429 | 7 351 | 25 | 21 | 8 | 5 | 47 | 49 | 20 | 25 |
| 3. Empel | 4 005 | 4 460 | 18 | 11 | 1 | 1 | 61 | 64 | 20 | 24 |
| 4. Nuland | 4 032 | 4 816 | 20 | 12 | 2 | - | 59 | 61 | 19 | 27 |
| 5. Geffen | 4 708 | 5 851 | 20 | 12 | 2 | 4 | 59 | 60 | 19 | 24 |
| 6. De Rek | 1 403 | 1 139 | 21 | 13 | 1 | 0 | 63 | 80 | 15 | 7 |
| 7. Vinkel | 4 134 | 4 769 | 20 | 8 | 1 | - | 56 | 64 | 23 | 28 |
| 8. Zoggel | 4 337 | 5 239 | 21 | 13 | 3 | 7 | 52 | 47 | 23 | 33 |
| 9. Heesch | 6 051 | 6 699 | 22 | 15 | 2 | 1 | 51 | 50 | 25 | 35 |
| 10. Donzel | 7 199 | 8 333 | 22 | 16 | 3 | 1 | 45 | 42 | 29 | 41 |
| 11. Nistelrode | 4 545 | 4 922 | 24 | 20 | 7 | 3 | 42 | 35 | 27 | 42 |
| 12. Schaijk | 4 938 | 5 585 | 18 | 11 | 15 | 19 | 46 | 45 | 20 | 25 |
| 13. Berghem | 3 699 | 4 360 | 25 | 18 | 4 | 5 | 53 | 54 | 19 | 23 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 57

Bewerkingsomvang per bedrijf, per ha en per arbeidskracht (A+B-bedrijven)

| Omschrijving | Aantal bedrijven | | Aantal standaardbedrijfseenheden per: | | | | | | | | | | vaste mannelijke arb.kracht | |
|----------------|---------------------|------|---------------------------------------|------|------------|------|-----------------|------|------------|------|------|------|-----------------------------------|--|
| | | | bedrijf | | | | ha cultuurgrond | | | | | | | |
| | | | totaal | | voor | | totaal | | excl. | | | | | |
| | | | | | veredeling | | | | veredeling | | | | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | | |
| < 5 ha | 105 | 71 | 35 | 69 | 9 | 29 | 11,4 | 25,4 | 8,3 | 14,7 | 32 | 60 | | |
| 5 - < 10 ha | 455 | 282 | 52 | 65 | 13 | 25 | 6,7 | 8,4 | 5,0 | 5,2 | 44 | 60 | | |
| 10 - < 15 ha | 297 | 299 | 72 | 86 | 15 | 24 | 6,0 | 7,2 | 4,8 | 5,2 | 57 | 76 | | |
| 15 - < 20 ha | 92 | 127 | 95 | 108 | 17 | 23 | 5,5 | 6,3 | 4,5 | 5,0 | 62 | 85 | | |
| 20 - < 25 ha | 25 | 34 | 117 | 130 | 14 | 24 | 5,3 | 5,6 | 4,6 | 4,8 | 56 | 84 | | |
| ≥ 25 ha | 10 | 18 | 136 | 172 | 24 | 42 | 4,7 | 5,6 | 3,9 | 4,2 | 72 | 86 | | |
| Totaal | 984 | 831 | 63 | 85 | 14 | 25 | 6,3 | 7,4 | 4,9 | 5,2 | 50 | 72 | | |
| Bedrijfstype | 1 | 224 | 198 | 53 | 64 | 4 | 3 | 5,1 | 5,3 | 4,7 | 5,1 | 44 | 54 | |
| | 2 | 113 | 207 | 76 | 89 | 14 | 19 | 6,1 | 6,8 | 5,0 | 5,4 | 59 | 74 | |
| | 3 | 157 | 36 | 44 | 49 | 6 | 5 | 5,3 | 5,2 | 4,6 | 4,6 | 36 | 38 | |
| | 4 | 312 | 145 | 71 | 78 | 18 | 24 | 6,6 | 7,2 | 4,9 | 5,0 | 54 | 70 | |
| | 5 | 42 | 160 | 106 | 127 | 52 | 70 | 9,1 | 11,1 | 4,6 | 4,9 | 81 | 104 | |
| | 6 | 22 | 26 | 79 | 107 | 4 | 3 | 16,7 | 22,4 | 15,8 | 21,7 | 56 | 82 | |
| | 7 | 114 | 59 | 52 | 57 | 18 | 21 | 7,2 | 6,4 | 4,6 | 4,1 | 45 | 50 | |
| 1. Maren | 86 | 76 | 71 | 92 | 13 | 23 | 5,9 | 6,8 | 4,9 | 5,0 | 51 | 72 | | |
| 2. Lith | 91 | 83 | 71 | 89 | 14 | 22 | 5,7 | 6,4 | 4,6 | 4,8 | 51 | 66 | | |
| 3. Empel | 53 | 47 | 76 | 95 | 15 | 22 | 5,8 | 6,6 | 4,7 | 5,1 | 69 | 84 | | |
| 4. Nuland | 65 | 54 | 62 | 89 | 12 | 24 | 5,8 | 7,0 | 4,7 | 5,1 | 50 | 79 | | |
| 5. Geffen | 86 | 74 | 55 | 79 | 10 | 19 | 5,8 | 7,4 | 4,7 | 5,7 | 46 | 64 | | |
| 6. De Rek | 20 | 16 | 70 | 71 | 11 | 5 | 5,7 | 5,6 | 4,8 | 5,2 | 52 | 67 | | |
| 7. Vinkel | 64 | 55 | 65 | 87 | 15 | 25 | 6,6 | 8,1 | 5,0 | 5,8 | 56 | 77 | | |
| 8. Zoggel | 78 | 65 | 56 | 81 | 13 | 27 | 6,2 | 8,0 | 4,8 | 5,3 | 45 | 74 | | |
| 9. Heesch | 105 | 84 | 58 | 80 | 14 | 28 | 6,3 | 7,6 | 4,8 | 5,0 | 45 | 71 | | |
| 10. Donzel | 115 | 101 | 63 | 83 | 18 | 34 | 7,3 | 8,5 | 5,2 | 5,1 | 51 | 74 | | |
| 11. Nistelrode | 73 | 57 | 62 | 86 | 17 | 36 | 7,0 | 8,5 | 5,1 | 4,9 | 52 | 78 | | |
| 12. Schaijk | 91 | 68 | 54 | 82 | 11 | 20 | 7,5 | 9,3 | 6,0 | 7,0 | 45 | 72 | | |
| 13. Berghem | 57 | 51 | 65 | 85 | 12 | 19 | 5,7 | 6,4 | 4,7 | 5,0 | 47 | 62 | | |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Bewerkingsomvang 1964 (A- en B-bedrijven)

| Omschrijving | Aantal bedrijven | | | | | | | | | | | | | | | |
|----------------|---|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|---------|-----|-----|---|--|
| | met een totaal aantal standaardbedrijfseenheden van | | | | | | | | | | | | | | | |
| | totaal | < 20 | 20 | 30 | 40 | 50 | 60 | 70 | 80 | 90 | 100 | 120 | 140 | 180 | ≥ | |
| | | t/m 29 | t/m 39 | t/m 49 | t/m 59 | t/m 69 | t/m 79 | t/m 89 | t/m 99 | t/m 119 | t/m 139 | t/m 179 | 180 | | | |
| < 5 ha | 105 | 19 | 34 | 21 | 14 | 5 | 5 | 4 | - | 2 | 1 | - | - | - | - | |
| 5 - < 10 ha | 455 | 3 | 26 | 71 | 130 | 99 | 66 | 38 | 13 | 5 | 4 | - | - | - | - | |
| 10 - < 15 ha | 297 | - | - | 1 | 11 | 49 | 84 | 73 | 38 | 19 | 19 | 2 | 1 | - | - | |
| 15 - < 20 ha | 92 | - | - | - | 1 | 1 | 2 | 17 | 17 | 22 | 19 | 11 | 2 | - | - | |
| 20 - < 25 ha | 25 | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 2 | 11 | 8 | 1 | 1 | 1 | |
| ≥ 25 ha | 10 | - | - | - | - | 1 | - | - | - | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 2 | |
| Totaal A+B | 984 | 22 | 60 | 93 | 156 | 155 | 157 | 133 | 69 | 51 | 56 | 24 | 5 | 3 | 3 | |
| Bedrijfstype | 1 | 224 | 6 | 22 | 29 | 53 | 39 | 33 | 22 | 8 | 6 | 3 | 2 | 1 | - | |
| 2 | 113 | - | - | - | 9 | 11 | 31 | 21 | 14 | 15 | 9 | 3 | - | - | - | |
| 3 | 157 | 9 | 22 | 38 | 41 | 23 | 10 | 6 | 6 | - | 2 | - | - | - | - | |
| 4 | 312 | - | 2 | 9 | 31 | 61 | 61 | 59 | 32 | 21 | 25 | 10 | 1 | - | - | |
| 5 | 42 | - | - | - | 3 | - | 1 | 8 | 4 | 3 | 10 | 9 | 2 | 2 | 2 | |
| 6 | 22 | - | - | - | 3 | 5 | 3 | 3 | 1 | 3 | 2 | - | 1 | 1 | 1 | |
| 7 | 114 | 7 | 14 | 17 | 16 | 16 | 18 | 14 | 4 | 3 | 5 | - | - | - | - | |
| 1. Maren | 86 | - | - | 8 | 11 | 11 | 17 | 14 | 5 | 8 | 7 | 4 | 1 | - | - | |
| 2. Lith | 91 | 2 | 3 | 7 | 12 | 13 | 14 | 15 | 10 | 4 | 5 | 2 | 1 | 3 | - | |
| 3. Empel | 53 | - | 4 | 1 | 5 | 9 | 1 | 10 | 8 | 3 | 7 | 5 | - | - | - | |
| 4. Nuland | 65 | 1 | 4 | 5 | 12 | 6 | 16 | 6 | 9 | 3 | 2 | 1 | - | - | - | |
| 5. Geffen | 86 | 6 | 8 | 10 | 13 | 16 | 12 | 7 | 6 | 5 | 1 | 2 | - | - | - | |
| 6. De Rek | 20 | - | - | 2 | 2 | 4 | 1 | 5 | 2 | 1 | 3 | - | - | - | - | |
| 7. Vinkel | 64 | 1 | 1 | 5 | 12 | 7 | 13 | 14 | 3 | 4 | 2 | 2 | - | - | - | |
| 8. Zoggel | 78 | 1 | 3 | 10 | 14 | 15 | 22 | 9 | 2 | - | 1 | 1 | - | - | - | |
| 9. Heesch | 105 | 7 | 8 | 11 | 16 | 13 | 20 | 13 | 4 | 8 | 2 | 3 | - | - | - | |
| 10. Donzel | 115 | 1 | 10 | 7 | 21 | 22 | 15 | 13 | 7 | 4 | 13 | 1 | 1 | - | - | |
| 11. Nistelrode | 73 | - | 2 | 10 | 8 | 19 | 11 | 9 | 5 | 4 | 4 | 1 | - | - | - | |
| 12. Schaijk | 91 | 2 | 9 | 14 | 20 | 13 | 12 | 10 | 5 | 3 | 1 | 1 | 1 | - | - | |
| 13. Berghem | 57 | 1 | 8 | 3 | 10 | 7 | 3 | 8 | 3 | 4 | 8 | 1 | 1 | - | - | |

Bewerkingsomvang 1969 (A en B bedrijven)

| Omschrijving | totaal | Aantal bedrijven | | | | | | | | | | | | | | | |
|----------------|--------|--|----|----|----|----|-----|----|-----|----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|---|
| | | met een totaal aantal standaardbedrijfsseenheden van | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | < 20 | 20 | 30 | 40 | 50 | 60 | 70 | 80 | 90 | 100 | 110 | 120 | 130 | 140 | 150 | ≥ |
| | | < 20 | 20 | 30 | 40 | 50 | 60 | 70 | 80 | 90 | 100 | 110 | 120 | 130 | 140 | 150 | ≥ |
| < 5 ha | 71 | 9 | 10 | 7 | 6 | 7 | 5 | 5 | 2 | 5 | 2 | 4 | 6 | 3 | | | |
| 5 - < 10 ha | 282 | 1 | 9 | 36 | 50 | 45 | 44 | 32 | 21 | 11 | 17 | 6 | 9 | 1 | | | |
| 10 - < 15 ha | 299 | - | - | 2 | 10 | 25 | 48 | 42 | 63 | 31 | 50 | 19 | 6 | 3 | | | |
| 15 - < 20 ha | 127 | - | - | - | 2 | - | 2 | 13 | 15 | 18 | 40 | 21 | 13 | 3 | | | |
| 20 - < 25 ha | 34 | - | - | - | - | - | 1 | - | 3 | 5 | 3 | 10 | 9 | 3 | | | |
| 25 - < 30 ha | 12 | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 2 | 3 | 5 | 1 | | | |
| ≥ 30 ha | 6 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 1 | 1 | | | |
| Totaal A+B | 831 | 10 | 19 | 45 | 68 | 77 | 100 | 92 | 104 | 71 | 115 | 64 | 49 | 17 | | | |
| Bedrijfstype | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | 198 | 3 | 10 | 24 | 31 | 32 | 27 | 23 | 18 | 13 | 6 | 10 | 1 | - | | | |
| 2 | 207 | - | - | - | 8 | 12 | 30 | 27 | 38 | 28 | 39 | 17 | 8 | - | | | |
| 3 | 36 | 2 | 4 | 10 | 6 | 3 | 4 | 3 | 2 | 1 | 1 | - | - | - | | | |
| 4 | 145 | - | - | 7 | 12 | 16 | 23 | 21 | 29 | 10 | 19 | 4 | 4 | - | | | |
| 5 | 160 | - | - | - | 1 | 4 | 1 | 9 | 12 | 16 | 44 | 25 | 31 | 17 | | | |
| 6 | 26 | - | - | - | - | 2 | 4 | 2 | 2 | 2 | 2 | 7 | 5 | - | | | |
| 7 | 59 | 5 | 5 | 4 | 10 | 8 | 11 | 7 | 3 | 1 | 4 | 1 | - | - | | | |
| 1. Maren | 76 | - | - | - | 3 | 10 | 10 | 10 | 8 | 10 | 9 | 10 | 5 | 1 | | | |
| 2. Lith | 83 | 2 | - | 6 | 4 | 6 | 6 | 19 | 11 | 10 | 9 | 5 | 2 | 3 | | | |
| 3. Empel | 47 | - | - | 3 | 1 | 3 | 5 | 6 | 5 | 2 | 10 | 7 | 5 | - | | | |
| 4. Nuland | 54 | 2 | - | 1 | 2 | 4 | 7 | 6 | 9 | 8 | 6 | 3 | 4 | 2 | | | |
| 5. Geffen | 74 | - | 2 | 5 | 5 | 10 | 8 | 8 | 11 | 4 | 10 | 7 | 3 | - | | | |
| 6. De Rek | 16 | - | 1 | 1 | 3 | 3 | 1 | 1 | 2 | 1 | - | 3 | - | - | | | |
| 7. Vinkel | 55 | 1 | 1 | - | 4 | 6 | 7 | 4 | 10 | 8 | 5 | 6 | 2 | 1 | | | |
| 8. Zoggel | 65 | - | 2 | 4 | 5 | 7 | 10 | 5 | 9 | 4 | 12 | 5 | 1 | 1 | | | |
| 9. Heesch | 84 | 2 | 3 | 6 | 13 | 4 | 12 | 7 | 10 | 7 | 6 | 4 | 8 | 2 | | | |
| 10. Donzel | 101 | 2 | 3 | 9 | 7 | 4 | 15 | 13 | 11 | 4 | 18 | 6 | 8 | 1 | | | |
| 11. Nistelrode | 57 | - | 2 | 1 | 7 | 8 | 3 | 3 | 7 | 4 | 15 | 3 | 3 | 1 | | | |
| 12. Schalk | 68 | 1 | 1 | 6 | 8 | 10 | 9 | 4 | 8 | 5 | 6 | 3 | 4 | 3 | | | |
| 13. Berghem | 51 | - | 4 | 2 | 6 | 2 | 7 | 6 | 3 | 4 | 9 | 2 | 4 | 2 | | | |

A - en B-bedrijven naar leeftijdsklasse bedrijfshoofd en aantal standaardbedrijfseenheden

| Leeftijd bedrijfshoofd | totaal | Aantal bedrijven | | | | | | | | | | | | | | met een totaal aantal standaardbedrijfseenheden van | | | | | | | | | | 140 t/m 180 |
|------------------------|--------|------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|----------------|----------------|----------------|-----|---|---|---|---|---|---|--|--|--|--|--|----------------|
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | < 20 t/m 29 | 20 t/m 29 | 30 t/m 39 | 40 t/m 49 | 50 t/m 59 | 60 t/m 69 | 70 t/m 79 | 80 t/m 89 | 90 t/m 99 | 100 t/m 109 | 120 t/m 139 | 140 t/m 179 | 180 | | | | | | | | | | | | |
| 1964 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| < 30 jaar | 67 | 2 | 10 | 5 | 10 | 11 | 11 | 8 | 4 | 2 | 3 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 30 - < 35 jaar | 111 | - | 3 | 11 | 15 | 21 | 19 | 13 | 14 | 6 | 5 | 4 | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 35 - < 40 jaar | 126 | 2 | 3 | 14 | 14 | 17 | 34 | 18 | 12 | 5 | 5 | - | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | |
| 40 - < 45 jaar | 107 | 2 | 1 | 10 | 22 | 16 | 20 | 18 | 6 | 2 | 6 | 3 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 45 - < 50 jaar | 98 | 2 | 6 | 8 | 15 | 14 | 14 | 15 | 10 | 5 | 6 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 50 - < 55 jaar | 152 | 2 | 4 | 10 | 30 | 32 | 20 | 26 | 6 | 12 | 7 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 55 - < 60 jaar | 125 | 4 | 16 | 11 | 20 | 16 | 11 | 18 | 7 | 7 | 8 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | | | | | | |
| 60 - < 65 jaar | 107 | 8 | 9 | 11 | 18 | 12 | 14 | 7 | 6 | 11 | 6 | 5 | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| ≥ 65 jaar | 90 | - | 8 | 13 | 12 | 15 | 14 | 10 | 4 | 1 | 10 | 2 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| Totaal | 984 1) | 22 | 60 | 93 | 156 | 155 1) | 157 | 133 | 69 | 51 | 56 | 24 | 5 | 3 | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 1969 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| < 30 jaar | 67 | 1 | - | 1 | - | 2 | 7 | 7 | 12 | 10 | 15 | 7 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | | | | | | |
| 30 - < 35 jaar | 112 | 1 | 4 | 2 | 2 | 11 | 13 | 16 | 14 | 7 | 19 | 13 | 9 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | |
| 35 - < 40 jaar | 129 | - | 2 | 2 | 8 | 7 | 14 | 8 | 21 | 20 | 23 | 10 | 10 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | | | | | | |
| 40 - < 45 jaar | 117 | - | - | 7 | 13 | 6 | 11 | 15 | 17 | 10 | 14 | 14 | 9 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | |
| 45 - < 50 jaar | 109 | 2 | 1 | 3 | 11 | 17 | 12 | 10 | 16 | 12 | 11 | 7 | 4 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | | | | | | |
| 50 - < 55 jaar | 93 | 1 | 7 | 7 | 8 | 10 | 15 | 7 | 7 | 4 | 15 | 5 | 7 | - | - | - | - | - | - | - | | | | | | |
| 55 - < 60 jaar | 106 | 2 | 1 | 9 | 13 | 13 | 18 | 17 | 9 | 6 | 9 | 4 | 4 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | |
| 60 - < 65 jaar | 58 | 2 | 2 | 12 | 8 | 5 | 6 | 6 | 2 | 1 | 6 | 2 | 2 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | | | | | | |
| ≥ 65 jaar | 39 | 1 | 2 | 2 | 5 | 6 | 4 | 5 | 6 | 1 | 3 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | |
| Totaal | 831 1) | 10 | 19 | 45 | 68 | 77 | 100 | 92 1) | 104 | 71 | 115 | 64 | 49 | 17 | - | - | - | - | - | - | | | | | | |

1) Waarvan 1 leeftijd onbekend.

Bron: Landbouwteilingformulieren.

BIJLAGE 61

Vaste mannelijke arbeidskrachten (A- en B-bedrijven)

| Omschrijving | Aantal vaste mannelijke arbeidskrachten | | | | | | | | | | |
|----------------|---|------|----------------------|------|----------------|------|-------------------------|------|--------------------|------|---|
| | totaal | | waarvan | | | | | | | | |
| | | | bedrijfs- hoofden | | meew. zoons | | ov. meew. gez. leden | | vreemde arb.kr. | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | |
| < 5 ha | 114 | 81 | 98 | 70 | 10 | 8 | 3 | 2 | 3 | 1 | |
| 5 - < 10 ha | 532 | 310 | 440 | 277 | 81 | 30 | 6 | 2 | 5 | 1 | |
| 10 - < 15 ha | 374 | 342 | 286 | 297 | 85 | 40 | 2 | 3 | 1 | 2 | |
| 15 - < 20 ha | 141 | 162 | 92 | 128 | 44 | 32 | 4 | 1 | 1 | 1 | |
| 20 - < 25 ha | 52 | 53 | 29 | 36 | 22 | 15 | - | 2 | 1 | - | |
| 25 - < 30 ha | 17 | 22 | 9 | 15 | 5 | 7 | 1 | - | 2 | - | |
| ≥ 30 ha | 2 | 14 | 1 | 8 | 1 | 6 | - | - | - | - | |
| Totaal A+B | 1 232 | 984 | 955 | 831 | 248 | 138 | 16 | 10 | 13 | 5 | |
| Bedrijfstype | 1 | 270 | 233 | 215 | 203 | 50 | 26 | 1 | 4 | 4 | - |
| | 2 | 146 | 248 | 108 | 202 | 34 | 42 | 3 | 2 | 1 | 2 |
| | 3 | 188 | 46 | 148 | 36 | 38 | 8 | 1 | 2 | 1 | - |
| | 4 | 410 | 161 | 309 | 144 | 91 | 17 | 9 | - | 1 | - |
| | 5 | 55 | 195 | 41 | 162 | 13 | 30 | - | 1 | 1 | 2 |
| | 6 | 31 | 34 | 24 | 29 | 5 | 4 | 1 | - | 1 | 1 |
| | 7 | 132 | 67 | 110 | 55 | 17 | 11 | 1 | 1 | 4 | - |
| 1. Maren | 120 | 97 | 87 | 79 | 24 | 18 | 3 | - | 6 | - | |
| 2. Lith | 125 | 112 | 90 | 83 | 33 | 29 | 1 | - | 1 | - | |
| 3. Empel | 58 | 53 | 49 | 46 | 8 | 3 | - | 2 | 1 | 2 | |
| 4. Nuland | 80 | 61 | 64 | 54 | 16 | 7 | - | - | - | - | |
| 5. Geffen | 102 | 92 | 83 | 76 | 19 | 15 | - | - | - | 1 | |
| 6. De Rek | 27 | 17 | 20 | 15 | 7 | 2 | - | - | - | - | |
| 7. Vinkel | 74 | 62 | 63 | 53 | 11 | 9 | - | - | - | - | |
| 8. Zoggel | 96 | 71 | 76 | 66 | 17 | 3 | 3 | 1 | - | 1 | |
| 9. Heesch | 134 | 95 | 101 | 83 | 28 | 10 | 5 | 2 | - | - | |
| 10. Donzel | 140 | 113 | 106 | 97 | 30 | 14 | 2 | 1 | 2 | 1 | |
| 11. Nistelrode | 87 | 63 | 70 | 57 | 17 | 6 | - | - | - | - | |
| 12. Schaijk | 110 | 78 | 86 | 68 | 21 | 9 | 1 | 1 | 2 | - | |
| 13. Berghem | 79 | 70 | 60 | 54 | 17 | 13 | 1 | 3 | 1 | - | |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 62 Arbeidsbezettingstypen (A- en B-bedrijven)

| Omschrijving | totaal | | Aantal bedrijven | | | | | | | | | |
|----------------|--------|------|-------------------------------------|------|---|------|--|------|--|------|---------|------|
| | | | met als mannelijke arbeidsbezetting | | een bedrijfs- hoofd en uitsl. meew. zoon(s) | | een bedrijfs- hoofd en vr. arb. krachten en ev. zoons | | meer dan hoofd en meew. familieden en ev. zoons | | overige | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | 105 | 71 | 86 | 58 | 4 | 7 | 3 | 1 | 3 | 2 | 1 | 8 |
| 5 - < 10 ha | 455 | 282 | 367 | 250 | 64 | 26 | 3 | - | 6 | 1 | - | 15 |
| 10 - < 15 ha | 297 | 299 | 214 | 249 | 65 | 32 | 1 | 1 | 2 | 3 | 2 | 13 |
| 15 - < 20 ha | 92 | 127 | 44 | 92 | 36 | 28 | 1 | 1 | 3 | 1 | 4 | 3 |
| 20 - < 25 ha | 25 | 34 | 6 | 20 | 15 | 10 | 1 | - | - | 1 | 3 | 2 |
| 25 - < 30 ha | 9 | 12 | 2 | 4 | 4 | 5 | 2 | - | 1 | - | - | - |
| ≥ 30 ha | 1 | 6 | - | 1 | 1 | 3 | - | - | - | - | 2 | - |
| Totaal A+B | 984 | 831 | 719 | 674 | 189 | 111 | 11 | 3 | 15 | 8 | 10 | 40 |
| Bedrijfstype | 224 | 198 | 171 | 164 | 37 | 23 | 2 | - | 1 | 2 | 7 | 11 |
| 1 | 113 | 207 | 79 | 165 | 26 | 31 | 1 | - | 2 | 2 | - | 5 |
| 2 | 157 | 36 | 116 | 26 | 26 | 8 | 1 | - | 1 | 2 | 2 | 11 |
| 3 | 312 | 145 | 219 | 127 | 73 | 15 | 1 | - | 9 | - | 3 | 1 |
| 4 | 42 | 160 | 29 | 128 | 11 | 24 | 1 | 2 | - | 1 | - | 7 |
| 5 | 22 | 26 | 15 | 19 | 3 | 3 | 1 | 1 | - | 1 | 2 | 2 |
| 6 | 114 | 59 | 90 | 45 | 13 | 7 | 4 | - | 1 | 1 | 3 | - |
| 7 | 86 | 76 | 54 | 55 | 20 | 16 | 6 | - | 3 | - | 1 | 5 |
| 1. Maren | 91 | 83 | 58 | 55 | 26 | 20 | 1 | - | 1 | - | 2 | 4 |
| 2. Lith | 53 | 47 | 42 | 41 | 5 | 3 | - | 1 | - | - | 4 | 3 |
| 3. Empel | 65 | 54 | 50 | 48 | 12 | 6 | - | - | - | 1 | - | 5 |
| 4. Nuland | 86 | 74 | 67 | 58 | 16 | 13 | - | 1 | - | - | 1 | 2 |
| 5. Geffen | 20 | 16 | 14 | 14 | 6 | 1 | - | - | - | - | 2 | 3 |
| 6. De Rek | 64 | 55 | 54 | 46 | 9 | 7 | - | - | - | - | - | 1 |
| 7. Vinkel | 78 | 65 | 59 | 58 | 14 | 3 | - | - | 3 | 1 | - | 2 |
| 8. Zogel | 105 | 84 | 74 | 72 | 21 | 7 | - | - | 4 | 2 | 1 | 2 |
| 9. Heesch | 115 | 101 | 85 | 85 | 18 | 11 | 1 | 1 | 2 | - | 1 | 5 |
| 10. Donzel | 73 | 57 | 57 | 51 | 13 | 6 | - | - | - | - | - | 9 |
| 11. Nistelrode | 91 | 68 | 65 | 56 | 16 | 7 | 2 | - | - | - | - | 3 |
| 12. Schaijk | 57 | 51 | 40 | 35 | 13 | 11 | 1 | - | 1 | 1 | 2 | 6 |
| 13. Berghem | | | | | | | | | | | | - |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 63

Arbeidsproductiviteit

| Omschrijving | Aantal vaste mannelijke arbeidskrachten per bedrijf | | Per vaste mannelijke arbeidskracht | | aantal standaard-bedrijfseenheden | |
|----------------|---|------|------------------------------------|------|-----------------------------------|------|
| | | | aantal ha | | | |
| | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 | 1964 | 1969 |
| < 5 ha | 1,09 | 1,14 | 2,8 | 2,4 | 32 | 60 |
| 5 - < 10 ha | 1,17 | 1,10 | 6,6 | 7,1 | 44 | 60 |
| 10 - < 15 ha | 1,26 | 1,14 | 9,5 | 10,5 | 57 | 76 |
| 15 - < 20 ha | 1,53 | 1,28 | 11,3 | 13,5 | 62 | 85 |
| 20 - < 25 ha | 2,08 | 1,56 | 10,6 | 14,2 | 56 | 84 |
| ≥ 25 ha | 1,90 | 2,00 | 15,2 | 15,3 | 72 | 86 |
| Totaal | 1,25 | 1,18 | 8,0 | 9,7 | 50 | 72 |
| Type 1 | 1,21 | 1,18 | 8,6 | 10,2 | 44 | 54 |
| 2 | 1,29 | 1,20 | 9,6 | 10,9 | 59 | 74 |
| 3 | 1,20 | 1,28 | 6,8 | 7,3 | 36 | 38 |
| 4 | 1,31 | 1,11 | 8,2 | 9,8 | 54 | 70 |
| 5 | 1,31 | 1,22 | 8,8 | 9,4 | 81 | 104 |
| 6 | 1,41 | 1,31 | 3,4 | 3,7 | 56 | 82 |
| 7 | 1,16 | 1,14 | 6,3 | 7,8 | 45 | 50 |
| 1. Maren | 1,40 | 1,28 | 8,6 | 10,6 | 51 | 72 |
| 2. Lith | 1,37 | 1,35 | 9,0 | 10,3 | 51 | 66 |
| 3. Empel | 1,09 | 1,13 | 11,9 | 12,7 | 69 | 84 |
| 4. Nuland | 1,23 | 1,13 | 8,7 | 11,2 | 50 | 79 |
| 5. Geffen | 1,19 | 1,24 | 8,0 | 8,6 | 46 | 64 |
| 6. De Rek | 1,35 | 1,06 | 9,2 | 12,0 | 52 | 67 |
| 7. Vinkel | 1,16 | 1,13 | 8,5 | 9,5 | 56 | 77 |
| 8. Zoggel | 1,23 | 1,09 | 7,3 | 9,3 | 45 | 74 |
| 9. Heesch | 1,28 | 1,13 | 7,1 | 9,2 | 45 | 71 |
| 10. Donzel | 1,22 | 1,12 | 7,0 | 8,7 | 51 | 74 |
| 11. Nistelrode | 1,19 | 1,11 | 7,4 | 9,2 | 52 | 78 |
| 12. Schaijk | 1,21 | 1,15 | 6,0 | 7,7 | 45 | 72 |
| 13. Berghem | 1,39 | 1,37 | 8,2 | 9,7 | 47 | 62 |

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Leeftijd van de bedrijfshoofden in 1964

| Ber.- gr. | Grootteklasse, bedrijfstype | totaal | Aantal bedrijfshoofden 1) in de leeftijdsklasse van jaar | | | | | | | | | | |
|--------------|--------------------------------|--------|---|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|------|--|--|
| | | | < 30 | 30-<35 | 35-<40 | 40-<45 | 45-<50 | 50-<55 | 55-<60 | 60-<65 | ≥ 65 | | |
| A + | < 5 ha | 105 | 20 | 14 | 8 | 8 | 8 | 10 | 15 | 16 | 6 | | |
| | 5 - < 10 ha | 455 3) | 23 | 54 | 59 | 50 | 50 | 78 | 55 | 44 | 41 | | |
| | 10 - < 15 ha | 297 | 18 | 33 | 49 | 39 | 28 | 43 | 34 | 27 | 26 | | |
| | 15 - < 20 ha | 92 | 3 | 9 | 7 | 9 | 11 | 13 | 18 | 13 | 9 | | |
| | ≥ 20 ha | 35 | 3 | 1 | 3 | 1 | 1 | 8 | 3 | 7 | 8 | | |
| | Totaal | 984 | 67 | 111 | 126 | 107 | 98 | 152 | 125 | 107 | 90 | | |
| | Type 2) | | | | | | | | | | | | |
| B | 1 | 224 3) | 13 | 22 | 24 | 30 | 17 | 35 | 28 | 30 | 24 | | |
| | 2 | 113 | 12 | 15 | 18 | 14 | 13 | 16 | 5 | 10 | 10 | | |
| | 3 | 157 | 9 | 11 | 15 | 12 | 17 | 25 | 28 | 22 | 18 | | |
| | 4 | 312 | 11 | 39 | 47 | 26 | 35 | 55 | 37 | 35 | 27 | | |
| | 5 | 42 | 2 | 7 | 5 | 9 | 4 | 3 | 9 | 3 | - | | |
| | 6 | 22 | 4 | 8 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 2 | 1 | | |
| | 7 | 114 | 16 | 9 | 15 | 14 | 11 | 17 | 17 | 5 | 10 | | |
| C | < 1 ha | 164 3) | 12 | 21 | 23 | 25 | 26 | 26 | 17 | 11 | 2 | | |
| | ≥ 1 ha | 282 | 13 | 27 | 38 | 29 | 61 | 45 | 35 | 23 | 11 | | |
| D | < 1 ha | 67 | - | 1 | - | 1 | - | 2 | 4 | 9 | 50 | | |
| | ≥ 1 ha | 171 | 2 | 1 | - | 2 | - | 5 | 14 | 34 | 113 | | |

1) Bij meer bedrijfshoofden is de leeftijd van de oudste opgenomen.

2) Zie voor de omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

3) Waarvan 1 leeftijd onbekend.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

Leeftijd van de bedrijfshoofden in 1969

| Ber.- gr. | Grootteklasse, bedrijfstype | Aantal bedrijfshoofden 1) | | | | | | | | | | | |
|--------------|--------------------------------|--|------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|------|--|--|
| | | in de leeftijdsklasse van jaar | | | | | | | | | | | |
| | | totaal | < 30 | 30-<35 | 35-<40 | 40-<45 | 45-<50 | 50-<55 | 55-<60 | 60-<65 | ≥ 65 | | |
| | < 5 ha | 71 | 6 | 17 | 9 | 7 | 10 | 7 | 6 | 7 | 2 | | |
| | 5 - < 10 ha | 282 3) | 16 | 35 | 37 | 40 | 31 | 37 | 46 | 24 | 15 | | |
| | 10 - < 15 ha | 299 | 24 | 35 | 58 | 50 | 50 | 29 | 29 | 10 | 14 | | |
| | 15 - < 20 ha | 127 | 18 | 16 | 16 | 15 | 14 | 14 | 18 | 12 | 4 | | |
| | ≥ 20 ha | 52 | 3 | 9 | 9 | 5 | 4 | 6 | 7 | 5 | 4 | | |
| A | Totaal | 831 | 67 | 112 | 129 | 117 | 109 | 93 | 106 | 58 | 39 | | |
| B | Type 2) | 1 | 13 | 21 | 19 | 28 | 33 | 22 | 30 | 19 | 13 | | |
| | 2 | 207 3) | 17 | 27 | 46 | 31 | 25 | 22 | 24 | 6 | 8 | | |
| | 3 | 36 | 2 | - | 2 | 3 | 4 | 5 | 10 | 6 | 4 | | |
| | 4 | 145 | 8 | 26 | 20 | 16 | 20 | 21 | 18 | 10 | 6 | | |
| | 5 | 160 | 19 | 21 | 31 | 31 | 15 | 16 | 15 | 9 | 3 | | |
| | 6 | 26 | 3 | 6 | 8 | 2 | 5 | - | - | - | 2 | | |
| | 7 | 59 | 5 | 11 | 3 | 6 | 7 | 7 | 9 | 8 | 3 | | |
| C | < 1 ha | 110 3) | 3 | 6 | 18 | 17 | 24 | 21 | 12 | 8 | - | | |
| | ≥ 1 ha | 259 | 13 | 21 | 38 | 36 | 35 | 50 | 41 | 21 | 4 | | |
| D | < 1 ha | 40 3) | - | - | - | - | 1 | - | 3 | 7 | 28 | | |
| | ≥ 1 ha | 158 | - | 1 | 2 | 1 | 7 | 5 | 12 | 25 | 105 | | |

1) Bij meer bedrijfshoofden is de leeftijd van de oudste opgenomen.

2) Zie voor de omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

3) Waarvan 1 leeftijd onbekend.

Bron: Landbouwtellingformulieren.

BIJLAGE 66

Opvolgingssituatie in 1969 (A+B-bedrijven)

| Grootteklasse, bedrijfstype, bedrijfsomvang, deelgebied | | Aantal bedrijven met een bedrijfshoofd van 50 jaar of ouder | | | | | |
|--|---|---|----------------------|--------------------|---------------------|-----------------|---------------------|
| | | totaal | met op- volger 1) | opvolging onbekend | | zonder opvolger | |
| | | | | aantal | opper- vlakte 2) | aantal | opper- vlakte 2) |
| < 10 ha | | 144 | 34 (1) | 15 | 108 | 95 | 650 |
| 10 - < 15 ha | | 82 | 33 | 18 | 217 | 31 | 371 |
| 15 - < 20 ha | | 48 | 28 (1) | 7 | 123 | 13 | 222 |
| ≥ 20 ha | | 22 | 16 (4) | 2 | 56 | 4 | 100 |
| Totaal | | 296 | 111 (6) | 42 | 504 | 143 | 1343 |
| Type 3) | 1 | 84 | 23 | 9 | 113 | 52 | 495 |
| | 2 | 60 | 30 (3) | 14 | 175 | 16 | 166 |
| | 3 | 25 | 9 | 3 | 30 | 13 | 106 |
| | 4 | 55 | 15 | 9 | 129 | 31 | 285 |
| | 5 | 43 | 23 (2) | 5 | 45 | 15 | 149 |
| | 6 | 2 | 2 (1) | - | - | - | - |
| | 7 | 27 | 9 | 2 | 12 | 16 | 142 |
| < 40 s.b.e. | | 48 | 4 | 3 | 18 | 41 | 253 |
| 40 - < 50 s.b.e. | | 34 | 7 | 3 | 33 | 24 | 185 |
| 50 - < 60 s.b.e. | | 34 | 7 | 5 | 42 | 22 | 204 |
| 60 - < 70 s.b.e. | | 43 | 12 | 10 | 100 | 21 | 223 |
| 70 - < 80 s.b.e. | | 35 | 17 | 2 | 22 | 16 | 184 |
| 80 - < 90 s.b.e. | | 24 | 13 | 7 | 90 | 4 | 60 |
| 90 - < 100 s.b.e. | | 12 | 7 | 2 | 20 | 3 | 54 |
| 100 - < 120 s.b.e. | | 33 | 18 (1) | 7 | 107 | 8 | 135 |
| 120 - < 140 s.b.e. | | 13 | 9 (2) | 2 | 38 | 2 | 21 |
| ≥ 140 s.b.e. | | 20 | 17 (3) | 1 | 34 | 2 | 26 |
| 1. Maren | | 34 | 14 | 6 | 70 | 14 | 163 |
| 2. Lith | | 39 | 22 (3) | 3 | 33 | 14 | 155 |
| 3. Empel | | 13 | 4 | 1 | 10 | 8 | 90 |
| 4. Nuland | | 12 | 5 | 1 | 22 | 6 | 53 |
| 5. Geffen | | 19 | 12 (1) | 2 | 30 | 5 | 41 |
| 6. De Rek | | 6 | 2 | - | - | 4 | 46 |
| 7. Vinkel | | 17 | 8 | 4 | 35 | 5 | 42 |
| 8. Zoggel | | 15 | 2 | 3 | 21 | 10 | 92 |
| 9. Heesch | | 35 | 7 | 4 | 47 | 24 | 210 |
| 10. Donzel | | 39 | 13 | 4 | 42 | 22 | 167 |
| 11. Nistelrode | | 16 | 6 | 3 | 39 | 7 | 66 |
| 12. Schaijk | | 22 | 6 (1) | 5 | 57 | 11 | 83 |
| 13. Berghem | | 29 | 10 (1) | 6 | 98 | 13 | 135 |

1) Tussen haakjes () aantal bedrijven met 2 opvolgers, begrepen in het totaal.

2) Oppervlakte cultuurgrond in ha volgens Landbouwtelling mei 1969.

3) Zie voor omschrijving van de bedrijfstypen bijlage 33.

Bron: L.E.I. en zegslieden.